Cena egz. 20 groszy

14 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu.
Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17; w Grudziądzu, ul.Toruńska 22; w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 22/23; w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie; 8,85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie; 10.00 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się

Telefony: Nr Zbiorowy 2650 (trzy przewody). — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 594.

Numer 11 | BYDGOSZCZ, sobota dnia 14 stycznia 1939 r. | Rok XXXIII.

„Nacjonalizm“ gospodarczy Ozonu.

Nacjonalizm gospodarczy oznacza dążenia do unarodowienia życia gospodarczego. Kto chce unarodowić życie gospodarcze, a zarazem je uzdrowić, musi starać się o to, aby opanowali je wyłącznie rdzenni Polacy, aby dorobek życia gospodarczego płynął do kieszeni polskich.

A jak jest u nas? Nikomu nie tajno, że nasze życie gospodarcze opanowali *żydzi*, nawet w takich przedsiębiorstwach, które na oko mają charakter polski i chrześcijański. Wszystkie lepsze stanowiska zajmują tam żydzi, a ostatnio nawet w miejsce robotników chrześcijan przyjmują żydów. Robotnik polski zaś musi szukać pracy i zarobku za granicą. Mówi się wiele o konieczności emigracji żydów, a w rzeczywistości emigrują Polacy w poszukiwaniu chleba, gdy w Polsce żydzi siedzą jak u Pana Boga za piecem i ani jej myślą opuszczać.

Gazety ozonowe pełne są rozważań na tematy żydowskie, szczególnie u nas na zachodzie, bo wiedzą, że to się tu podoba. W rzeczywistości jednak *Ozon nie robi nic*, aby sprawę żydowską rozwiązać po myśli i w interesie narodu polskiego. Ozon ma wpływy i mógłby dużo zdziałać, gdyby poważnie do sprawy się zabrał. W rzeczywistości jednak wymiguje się od jasnego postawienia tej kwestii, jak tego dowodzi stanowisko jego wobec wniosków posłów Stocha i Jóźwiaka.

Antysemityzm Ozonu to zwyczajna obłuda — pisze nam jeden z Czytelników naszych. Tę obłudę trzeba napiętnować i przedstawić ją w całej jej nagości. Im jaskrawiej Ozon stawia sprawę żydowską, tym mniej poważnie się do niej zabiera, a wygłaszanie szumnych haseł ma na celu jedynie uśpienie czujności społeczeństwa.

Niedawno główny organ Ozonu „Gazeta Polska“ zamieściła takie oto wyznanie wiary:

„Jesteśmy nacjonalistami gospodarczymi. I dlatego jesteśmy zwolennikami i propagatorami dynamicznej polityki gospodarczej, polityki intensywnego zainwestowania, polityki pokojowej mobilizacji gospodarczej.

Bo czyż możliwy jest do pomyślenia w Polsce nacjonalizm gospodarczy, który nie głosiłby zarazem haseł rozbudowy i przebudowy w alarmowym tempie? Czyż jest gospodarczym nacjonalistą ten, kto nie widzi, że — otoczeni dynamizmem gospodarczym — musimy mu co najmniej dotrzymać kroku? Czy jest nim ten, kto nie wierzy w wartość pracy polskiej, gdy zostanie ona zmobilizowana“ itd. itd.

Pomijając bombastyczny i dla przeciętnego Czytelnika mało zrozumiały styl pragniemy zwrócić uwagę w myśl życzeń nadesłanego do redakcji listu na fakt, że „Gaz. Polska“ odwraca tu kota do góry ogonem. Nacjonalizm gospodarczy polega nie wyłącznie na wierze w wartość pracy polskiej. Zdaje się, że nie ma takich Polaków, którzyby tej wiary nie żywili. Są natomiast tacy, liczni i dobrzy Polacy, którzy uważają, że owoce pracy polskiej powinny krzepić polski organizm gospodarczy, a nie wzmacniać żywiołu duchowo i rasowo nam obcego. O tym „Gaz. Polska“ milczy i dlatego jej „nacjonalizm“ gospodarczy nie wart jest funta kłaków. Kto chce unarodowić nasze życie gospodarcze, musi zacząć od żądania, aby w Ministerstwie Przemysłu i Handlu przeprowadzono czystkę i wygoniono z niego niesłychanie licznych żydów, którzy są dysponentami naszego życia gospodar-

(Ciąg dalszy na str. 2)

Przed wielką dyskusją

na temat francuskiej polityki zagranicznej.

Paryż, 13. 1. (PAT.) Na czwartkowym popołudniowym posiedzeniu izby deputowanych przewodniczący Herriot poinformował swych kolegów, iż na wniosek premiera Daladier wyznaczono termin debaty nad interpelacjami w sprawie polityki zagranicznej **na piątek oraz na wtorek, czwartek i prawdopodobnie piątek przyszłego tygodnia.** Nad samą sprawą organizacji tej debaty wywiązała się krótka dyskusja, w wyniku której ostatecznie zdecydowano, iż debata odbędzie się bez żadnych ograniczeń. Do dyskusji **zapisało się 31 deputowanych,** przeważnie najwybitniejszych przedstawicieli poszczególnych klubów z przewódcą prawicy Louis Marin, b. premierem Flandinem, dep. Bergery, komunistą Peri i b. min. lotnictwa Cotem na czele.

Wstępem do tej dyskusji nad polityką zagraniczną było w pewnym sensie przemówienie przewodniczącego izby deputowanych Herriota, wygłoszone na wstępie posiedzenia izby z okazji oficjalnego objęcia przewodnictwa izby. Herriot, nawiązując do wielkich tradycyj rewolucji francuskiej, nakreślił zasadniczą linię polityki Francji, która, **wierząc w pokój, zamierza jednak bronić swych granic i swych ideałów.**

Wielka kampania przeciw Bonnetowi.

Paryż, 13. 1. Prasa paryska kontynuuje swą kampanię przeciw min. Bonnetowi. Pertinax w „Ordre" nie zdaje się zbytnio wierzyć w angielską nieustępliwość, podczas gdy Kerillis w „Epoque" **oskarża ministra Bonneta w niezwykle gwałtownych słowach, że zamiast wykorzystać obecność min. Becka we Francji w celu nawiązania rozmów z Polską, nadal w tym czasie w podległej mu tutejszej prasie kierunek w duchu nieprzyjaznym Polsce.** Kerillis pisze, że min. Bonnet skarżył się wczoraj wobec deputowanych Jaquinot, Dupuy i innych, że „Polska opuściła Francję w sprawie włoskiej" i dodaje, że nie Polska postępuje wbrew interesom Francji, **ale min. Bonnet nie szanuje interesów Polski.** Kerillis zapytuje w swoim artykule p. Bonneta: **„Dokąd nas pan prowadzi?".**

Należy zauważyć, że kampania Kerillisa i innych dziennikarzy prawicowych i lewicowych, przeciwnych min. Bonnet, zdaje się znajdywać coraz większy oddźwięk we francuskiej opinii publicznej, czego dowodem mogą być wzrastające szybko nakłady takich organów, jak „Epoque" i „Ordre". Niektórzy sądzą, **że w razie niepowodzenia misji prem. Chamberlaina w Rzymie,** ustąpienie min. Bonneta z rządu stałoby się nieuchronne.

Meksykański gen. Cedillo zginął

w utarczce z wojskami rządowymi.

Mexico City, 13. 1. (PAT) Wczoraj zginął w starciu z wojskami federalnymi osławiony generał meksykański Saturnino Cedillo. Wojska federalne spotkały się z przybocznym oddziałem zbuntowanego generała w górzystej okolicy stanu San Luis Potosi. Po krótkiej walce oddział powstańczy został rozbity, **a dowódca jego generał Cedillo poległ.**

Zabity generał był w swoim czasie dowódcą dywizji armii meksykańskiej, następnie zaś ministrem w rządzie prezydenta Cardenasa, a po wycofaniu się z czynnego życia politycznego zorganizował niewielkie zresztą oddziały, na czele których wypowiedział posłuszeństwo władzom i rozpoczął **walkę o opanowanie swego rodzinnego stanu — San Luis Potosi.** Powstanie wkrótce zostało stłumione, a gen. Cedillo na czele oddziału oddanych mu ludzi ukrywał się przez dłuższy czas w górach, nie mogąc ujść na teren Stanów Zjednoczonych, które wydały nakaz aresztowania go z chwilą, gdyby przeszedł granicę, **oskarżając go o przemyt broni i samolotów.**

Ze śmiercią przewódcy cały ruch powstańczy uznać należy za ostatecznie zlikwidowany. Ciało gen. Cedillo przewiezione będzie do Mexico City, gdzie zostanie wydane krewnym celem pochowania.

Przyjęcie Chamberlaina w Rzymie.

Premiera Chamberlaina i ministra Halifaxa witali na dworcu rzymskim Mussolini i minister Ciano.

Rozmowy Chamberlaina i Mussoliniego nie doprowadzają do rezultatów.

Rzym, 13. 1. (PAT.) Wczorajsza rozmowa premiera Chamberlaina z Mussolinim w pałacu weneckim odbyła się w obecności ministrów Halifaxa i hr. Ciano. W toku tej rozmowy Mussolini obszernie zreferować miał włoski punkt widzenia na sprawę hiszpańską oraz na sprawę stosunków pomiędzy Paryżem a Rzymem. Rozmowa posiadać miała charakter ogólnej i wstępnej wymiany poglądów **i nie doprowadziła do konkretnych wniosków.**

Wczoraj przed wyjazdem angielskich mężów stanu Mussolini odbył 40-minutową rozmowę z ambasadorem japońskim. Dziś rano min. spraw zagr. hr. Ciano odbył w pałacu Chigi godzinną rozmowę z lordem Halifaxem, po czym przyjął **ambasadora niemieckiego przy Kwirynale Mackensena.**

O godzinie 11 premier Chamberlain i lord Halifax złożyli wieńce w panteonie na grobach królów włoskich oraz u stóp pomnika Nieznanego Żołnierza. Następnie goście angielscy przyjęci byli w pałacu kwirynalskim przez króla i cesarza Wiktora Emanuela III, który zatrzymał ich na śniadaniu.

Przed przyjęciem w Watykanie.

Citta del Vaticano, 13. 1. (PAT.) W przededniu audiencji premiera Chamberlaina i lorda Halifaxa u Ojca św. „Osservatore Romano" **podkreślając moralne znaczenie tego wydarzenia** upatruje w wizycie angielskich mężów stanu u papieża akt głębokiego uznania ze strony W. Brytanii dla misji i stanowiska stolicy apostolskiej. Oficjalny organ Watykanu podnosi poza tym zasługi premiera Chamberlain i lorda Halifaxa dla dzieła pokoju.

—«:»—

Ribbentropp przyjedzie do Warszawy.

Warszawa, 13. 1. (PAT). Pan minister spraw zagranicznych Józef Beck zaprosił w czasie swego pobytu w Monachium ministra spraw zagranicznych Rzeszy **von Ribbentropa do Warszawy. Minister von Ribbentrop zaproszenie przyjął.**

Podróż ministra spraw zagranicznych Rzeszy do Warszawy, która stanowić będzie rewizytę na złożoną w swoim czasie przez ministra Becka wizytę w Berlinie nastąpi **prawdopodobnie jeszcze w czasie bieżącej zimy.** Dokładna data nie została jeszcze ustalona.

Sp. prof. Witold Broniewski.

Warszawa. (PAT). Zmarł w Warszawie po dłuższej chorobie, przeżywszy lat 58 śp. prof. Witold Broniewski, b. minister robót publicznych.

—«:»—

Wybryk „Nowego Kuriera“.

Organ poznańskiego Ozonu „Nowy Kurier“ pozwolił sobie nazwać „Dziennik Bydgoski“ — „pisemkiem pomorskiej masonerii“. Sprawę tego niesłychanego przypisania pisma katolickiego do masonerii oddaliśmy do sądu. Po skazaniu b. premiera Kozłowskiego za nazwanie masonem prof. Strońskiego (naczelnego publicysty „Kuriera Warszawskiego“) będzie to druga nauczka dla tych, którzy lekkomyślnie szafują bezpodstawnymi oskarżeniami.

„Nacjonalizm“ gospodarczy Ozonu.

(Ciąg dalszy)

czego. Ich to zasługą jest, że wielkie kontyngenty na wywóz i przywóz otrzymują żydzi, a bogacąc się, zarobiony pieniądz tajnymi drogami wywożą za granicę, o czym świadczą liczne procesy o szmugiel dewiz.

Te przykre tematy traktowane są przez Ozon bardzo dziwnie. Niepoważna interpelacja pod adresem rządu — to wszystko. Na tle sojuszów wyborczych z żydami niczego więcej po Ozonie spodziewać się nie było można. Bardzo dowcipnie na tę interpelację odpowiada „Jutro pracy“ — taką oto interpelacją pod adresem Ozonu:

„Czy wiadome jest władzom OZN, że wielu żydów ciągle jeszcze zajmuje stanowiska zależne od ministrów należących do OZN?

Czy wiadomo jest władzom OZN, że niektórzy spośród wybitnych członków OZN mają za żony żydówki?

Czy nie obawiają się władze OZN, że przez obsadzanie żydami stanowisk oraz przez małżeństwa z żydówkami dokonywana jest systematyczna infiltracja żydowska, protegowanie i w ogóle zażydzanie Polski od góry?

Co władze OZN zamierzają w najbliższym czasie uczynić, aby przeciwstawić się temu niebezpieczeństwu od wewnątrz?“

Na temat powyższej interpelacji w prasie ozonowej panuje dotąd zastanawiająca cisza. „Nacjonalizm“ gospodarczy Ozonu bodaj czy zdobędzie się na jasną i stanowczą odpowiedź. Pisać i mówić będą nadal o potrzebie unarodowienia życia gospodarczego i potrzebie wiary w pracę polską, ale na męskie postawienie sprawy się nie zdobędą. Zbyt silne są ku temu przeszkody.

—«:»—

Nowy poseł litewski w Warszawie.

Warszawa. Jak donosiliśmy na stanowisku posła Litwy w Warszawie nastąpiła zmiana. Odszedł p. Skirpa, przybył natomiast w jego miejsce p. Jurgis Saulys.

Wręczenie listów uwierzytelniających p. Prezydentowi R. P. odbyło się w dniu 11 stycznia br.

Przy okazji tej nowy poseł litewski wygłosił do Pana Prezydenta dłuższe przemówienie, w którym m. in. zaznaczył, że będzie dążył do polepszenia stosunków między obu państwami i usuwał z drogi wszystko, co mogłoby stosunki polsko litewskie rozluźniać.

* * *

Oby tak było!

Goering ma 46 lat.

Berlin, 13. 1. (PAT). Wczoraj po południu kanclerz Hitler odwiedził osobiście premiera feldmarszałka Goeringa i złożył mu życzenia **z okazji 46 rocznicy urodzin.**

Tylko dwóch żydów...

Gdańsk, 13. 1. (PAT). Gdańskie kasy chorych odebrały dentystom-żydom prawo leczenia swych członków. Ponieważ dentyści Niemcy nie przyjmują pacjentów żydowskich senat ustanowił **dwóch dentystów żydów,** jednego w Gdańsku, drugiego w Sopotach, którzy leczyć będą pacjentów żydów.

Walne zgromadzenie eunuchów tureckich.

Stambuł, 13. 1. — Po upadku dynastii ottomańskiej eunuchowie pałacowi utworzyli własne stowarzyszenie.

Wobec tego, że nowa ustawa o stowarzyszeniach nie zezwala na zrzeszenia, których podstawą, jednoczącą członków, **jest jedynie ich płeć,** odbyło się w tych dniach w Stambule walne zgromadzenie stowarzyszenia eunuchów, **na którym zastanawiano się nad możliwościami dostosowania organizacji do wymagań nowej ustawy.**

Zainteresowanym urzędnikom nie wolno uczestniczyć w dostawach państwowych.

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.). Do wszystkich urzędów centralnych rozesłany został okólnik prezesa Rady Ministrów zalecający, by urzędnicy wchodzący w skład rad administracyjnych i komisyj rewizyjnych przedsiębiorstw wydzielonych z administracji państwowej, nie zawierali z tymi przedsiębiorstwami w imieniu skarbu umów, ani też nie przeprowadzali przetargów, lub przyjmowali dostaw. Dla celów orientacyjnych we wszystkich urzędach przeprowadzone będą zestawienia imienne urzędników, którzy są członkami rad administracyjnych i komisyj rewizyjnych przedsiębiorstw państwowych. (r.)

Olbrzymie zbrojenia Ameryki

Roosevelt żąda uchwalenia pół miliarda dolarów nowego kredytu.

Waszyngton, 13. 1. (PAT). Prezydent Roosevelt wygłosił na posiedzeniu kongresu przemówienie, w którym zalecił natychmiastowe uchwalenie kredytu w **wysokości 552 miln. dolarów,** sumy niezbędnie koniecznej do postawienia na należytym poziomie obrony narodowej i z której 210 miln. byłoby wydanych w ciągu roku budżetowego 1940. Całość kredytu miałaby zostać podzielona w sposób następujący: **450 miln. na armię,** 65 na marynarkę, 10 na wykształcenie pilotów cywilnych, 27 zaś miln. na wzmocnienie garnizonów wojskowych w strefie kanału Panamskiego.

Z 450 milionów przeznaczonych na armię, **300 milionów należałoby zużyć na budowę nowego typu samolotów,** przy czym seryjna produkcja tych aparatów pozwoliłaby **na wybudowanie 3 tysięcy nowych samolotów.** Z sumy 300 milionów dol. Roosevelt przeznacza 50 milionów na natychmiastowę otwarcie nowych wytwórni samolotów, przy czym aparaty produkowane przez nie przeznaczone zostaną do wzmocnienia obrony Alaski, wysp Hawajskich, kanału Panamskiego i Portorico.

110 milionów z 450 przeznaczonych dla armii, zużytkowane zostanie **na zakup dział przeciwlotniczych i przeciwczołgowych, lekką artylerię i maski gazowe.** Suma 38 milionów zużyta zostanie na doświadczalne zamówienia materiałów wojennych w wytwórniach prywatnych, 8 milionów posłuży na wzmocnienie fortyfikacyj na wyspach Hawajskich oraz na obszarze kanału Panamskiego oraz pozwoli na wybudowanie na tym obszarze nowych dróg strategicznych. Z 65 milionów dol. przeznaczonych dla marynarki, 44 zużytych zostanie na **wzmocnienie baz morskich** na obydwu Oceanach, 21 zaś milionów na budowę wodnosamolotów. 10 milionów rocznie przeznaczonych zostanie na wykształcenie **20 tysięcy pilotów cywilnych, rekrutujących się spośród młodzieży uniwersyteckiej.** Prócz tego zażądał Roosevelt 27 milionów dolarów na wzmocnienie garnizonów oraz budowę nowych koszar w strefie kanału Panamskiego.

Poseł O. Z. N. projektuje mianowanie części radnych

Z dyskusji nad budżetem Min. Spraw Wewnętrznych.

(Od własnego sprawozdawcy parlamentarnego).

Warszawa, 13. 1.

Komisja budżetowa Sejmu rozpatrywała z kolei budżety: sejmu i senatu oraz Min. Spraw Wewnętrznych.

Preliminarz budżetu Min. Spraw Wojskowych wykazuje w dochodach 15.639.000 zł, w wydatkach 211.480.000. W porównaniu z poprzednim budżet jest wyższy o 1.499.990 zł. Zwiększenie to wynika z nowego wydatku jako dotacji dla związków samorządowych.

Referentem budżetu był poseł Długosz.

Mówiąc o pladze włóczęgostwa, referent proponuje zatrudnić łazików... w kamieniołomach lub przy podobnej pracy. Domaga się zwiększenia wydatków na policję. Chwali dekret prasowy, który ujednolicił ustawodawstwo prasowe na terenie całego Państwa.

Mówca zastrzega się jednak — że poza korzystnymi dla prasy postanowieniami, dekret zawiera niewątpliwie szereg **postanowień dość uciążliwych dla prasy,** jednak te uciążliwe postanowienia prasa będzie odczuwała wtedy tylko, kiedy nadużyje wolności słowa, co zresztą będzie również w kolizji z zasadami ogólnie obowiązującymi.

Mówiąc następnie o finansach samorządowych, mówca zaznacza, że dużą poprawę może dać przekazanie z powrotem egzekucji podatków państwowych i danin komunalnych związkom samorządowym.

Dyskusja.

Ciekawie wyglądały wystąpienia ideologów OZN **pos. Gdula** przy budżecie MSW zakomunikował rzecz najpilniejszą, że Ozon współpracuje z rządem. Co więcej? Ozon „dąży do wychowania w Polsce człowieka o moralnych i obywatelskich wartościach, którego pragnie społeczeństwo“.

Od tego jeden skok do wyrażenia hołdu panu premierowi. **Pos. Lechnicki** oświadcza, że gen. Sławoj-Składkowski cieszy się tak wielką popularnością, że w jego okręgu powiedzieli wyborcy, iż pan premier musi być na dwóch miejscowych uroczystościach, gdyż inaczej drugi raz już nie będą na p. Lechnickiego głosowali. Pan premier odpowiada z miejsca, że gotów jest przyjechać.

Kopalnią prawdziwą wszelkich niespodzianek ideologicznych OZN jest mowa **pos. Browińskiego.** Chwali on Niemcy za ich wielkie inwestycje i podnosi, że przeprowadzili swoje plany dzięki wielkiej ofiarności swych obywateli. I w Polsce należy apelować do tak wielkiej ofiarności szerokich mas i do wyrzeczenia się. A gdy zwrócono mu uwagę, że w Polsce robotnik nie posiada nawet minimum egzystencji, pan poseł ze spokojem odpowiada, że „cała Polska ma minimum egzystencji bardzo małe i do tego musi się przystosować. „Łatwo się będzie przystosować panu posłowi, gdy pobiera tylko samych diet poselskich 976 zł miesięcznie. Gorzej, gdy ideolog Ozonu chce oprzeć swe bogate plany na nędzy masy pracujących.

I jeszcze jedno: pan poseł chce **zmienić ordynację wyborczą do samorządu.** Klęska OZN przy wyborach nie daje mu spokoju. Dlatego też rozwija myśl, aby przeprowadzić nową, zmienioną ordynację samorządową, gdyż społeczeństwo już do tej **„reformy dojrzało“.** Wystarczy pójść na salę senatu, aby się przekonać, że nie można odróżnić senatorów z wyboru od senatorów mianowanych (a może by tak dla odróżnienia senatorom mianowanym golić głowy? — red.). **W interesie usprawnienia samorządu należy dążyć do mianowania części radnych.** Następnie poseł Celewicz (Ukrainiec) wygłosił dłuższe przemówienie o **kwestii ukraińskiej.**

Mówca twierdzi m. in., że na zaognienie tych stosunków wpłynęło nieprzychylne stanowisko miejscowego społeczeństwa do zagadnienia normalizacji, dalej postepowanie władz administracyjnych oraz bierność rządu i **brak rozstrzygnięć w wielkim stylu.** Głównym powodem nieudania się normalizacji jest, zdaniem p. Celewicza, stanowisko miejscowej ludności polskiej.

Mówca wspomina o zajściach na terenie Małopolski wschodniej, mówi dużo o bojówkach endeckich i zaznacza, że w związku ze sprawą zakarpacką odbyły się także demonstracje młodzieży w duchu antypolskim, co zostało przez przewódców ukraińskich potępione.

Pos. Celewicz uskarża się dalej na nieprzyjmowanie do służby Ukraińców.

Na utrudnienia, jakie są według niego czynione rozwojowi spółdzielczości ukraińskiej i szkolnictwu ukraińskiemu itp.

W zakończeniu, nawiązując do wywodów wczorajszych pos. Wagnera, że Polska jest silna, pos. Celewicz jest zdania, że właśnie dlatego Polska powinna powziąć plan rozwiązania sprawy ukraińskiej w szerokim zakresie i wziąć **udział w twórczych procesach na wschodzie Europy.**

Po przerwie przemawiał p. premier Składkowski.

Streszczenie przemówienia p. premiera podamy jutro.

—«:»—

Tylko 28 kilometrów od Tarragony.

Wojska gen. Franco zajmą całą Katalonię.

Londyn, 13. 1. (PAT). Agencja Reutera donosi z Leridy: Dywizje hiszpańskie i Marokańskie pod dowództwem gen. Yagues zdobyły wczoraj **m. Falset, będące ostatnim punktem oporu wojsk rządowych ze strony południowo-wschodniej przed Tarragona.** Wojska gen. Franco, posuwając się naprzód w zwycięskim marszu, zatrzymały się nad wieczorem w odległości **zaledwie 10 mil (18 kilometrów) od wybrzeża śródziemnomorskiego.** Na odcinku pod Tortosa wojska rządowe zostały otoczone niemal ze wszystkich stron. Odwrót tych oddziałów jest bardzo trudny, a wojska gen. Franco szybko posuwają się, zmierzając do przecięcia jedynej drogi odwrotu. Wszystko wskazuje na to, że **manewr okrążający uda się całkowicie wojskom nacjonalistycznym.**

Kwatera główna wojsk gen. Franco ogłasza komunikat, że na froncie Estramadury nieprzyjaciel atakował pozycje wojsk narodowych pod wzgórzem Santa Ines. Atak ten został z łatwością odparty z krwawymi stratami dla nieprzyjaciela. Wojska narodowe przeszły do przeciwnatarcia i posuwają się naprzód, wypierając nieprzyjaciela z jego stanowisk. (Atak na Tarragonę zwija czerwonym ich wspaniałe stanowiska nad rzeką Ebrą. Likwidacja całego ośrodka obrony w Katalonii jest najzupełniej możliwa. — Red.)

Niemiec posiada dwie dusze...

twierdzi „Schwarze Korps“.

Osławiony organ „SS“, „Schwarze Korps“, w jednym ze swych ostatnich numerów grudniowych zamieszcza artykuł programowy, w którym nawołuje wszystkich członków „SS“ do jeszcze większej konsolidacji i ścieśnienia szeregów, bowiem rok 1939 będzie rokiem „wielkich realizacyj niemieckich“. Rok ubiegły, oświadcza „Schwarze Korps“, był zaledwie odszkocznią dla wielkich zamierzeń Trzeciej Rzeszy.

Przy tej sposobności warto powtórzyć za wyżej wymienionym pismem jego najnowszą „rewelacją“: **„Każdy Niemiec posiada dwie dusze. Jedna z nich jest jego własnością, druga należy całkowicie do Führera“.**

„Z pomocą takiego narodu (o dwóch duszach, sic!) — stwierdza buńczucznie w zakończeniu organ hitlerowski — można cały świat wyprowadzić z równowagi...“

W zwierciadle dnia

Prasa francuska uderza na Bonneta za zlekceważenie stosunku do Polski. Pp. Pertinax i de Kerillis nie mają racji. Bonnet naśladuje tylko Anglię i chce stosować do sojuszów z państwami wschodnimi starą i bardzo wygodną zasadę płatności zobowiązań w dwóch ratach: jak będę miał i jak będę chciał...

Zastanawiające jest, że w Polsce tak mało ludzi odczuwa entuzjazm do tej wykładni zobowiązań sojuszniczych à la Bonnet.

* * *

Hitler przyjął życzenia noworoczne w nowym budynku kanclerskim. Ma on 430 metrów długości, a sala do przyjęć tylko... 160 metrów.

Niemcy lubują się we wszystkim, co nosi nazwę „kolossal“. Hitler wie, czym się przypodobać. Niemniej jednak, gdyby tak podniósł rację masła, mógłby może skrócić nieco front swej kancelarii.

* * *

Miarą hitleryzacji Czechosłowacji może być fakt, że na niemieckim uniwersytecie w Pradze będzie w nowym roku szkolnym obowiązywało „niemieckie pozdrowienie“ (Hitler-Gruss). Profesorów żydów w liczbie 20 usunięto. Dzieje się to wszystko zaledwie w 3 miesiące po wypędzeniu Benesza.

(s)

Na marginesie

Znane już są wyniki zbiórki ulicznej przeprowadzonej na terenie całego kraju przez Komitet Pomocy Zimowej na „gwiazdkę“ dla bezrobotnych rodziców. Zbiórka przyniosła ok. 630 tys. zł. Jest to suma wyższa od zebranej w r. 1937 o przeszło 30 proc.

Właściwy jednak obraz ofiarności społecznej otrzymamy dopiero wówczas, gdy obliczymy przeciętną wypadającą na głowę mieszkańca każdego z ośrodków na terenie którego była przeprowadzana zbiórka. Z obliczeń takich wynika, iż w stolicy na głowę mieszkańca przypadło ok. 15 groszy, na Śląsku — 11,1 gr, w woj. poznańskim — 2,1 gr, w woj. łódzkim — 1,7 gr, w woj. pomorskim i białostockim — 1,2 gr, w woj. warszawskim, wileńskim i poleskim — 1,1 gr, w woj. krakowskim i tarnopolskim — 0,9 gr, w woj. stanisławowskim i nowogródzkim — 0,7 gr.

Na samym końcu w tej tabelce znajdują się woj. wołyńskie, kieleckie, lubelskie i lwowskie w których ofiarność obywateli wyraziła się w sumie 0,5 gr na osobę.

Ofiarność na terenie poszczególnych województw nie ustala w żadnym stosunku do stopnia zamożności i w wielu wypadkach województwa biedniejsze dały stosunkowo znacznie więcej niż tereny uprzemysłowione i bogatsze. Dla porównania warto przypomnieć sobie, iż przeprowadzana w tym samym czasie zbiórka pieniężna w Niemczech („Wintershilfe“) wyniosła ok. 38 gr na osobę.

Są ludzie, którzy twierdzą, że cyfry nic nie mówią lub że „nie należy wierzyć cyfrom“. W tym wypadku cyfry wołają, krzyczą, wrzeszczą do zachrypnięcia.

Ale jeśli kto ma uszy dobrze zatkane — to nawet głos cyfr do niego nie przeniknie.

—«:»—

Humor polityczny.

Z SOWIETÓW.

Ojciec z synem przechodzi przez plac Czerwony w Moskwie, gdzie znajduje się mauzoleum Lenina. Dziecko zapytuje:

— Co to jest, tato?

— To jest grobowiec Lenina.

— A kto to był Lenin?

— Jakto, przecież wiesz dobrze... Lenin to był ten, który nas wyzwolił z naszych łańcuchów.

— Jakich łańcuchów, ojcze? Nie mieliśmy żadnych łańcuchów.

— Ależ tak, przypomnij sobie... Naszych złotych łańcuszków od zegarków.

SIC TRANSIT...

„Masońskie insygnia będą sprzedane z licytacji“.

Gwiazdy, wstęgi i odznaki,
haftowane fartuszki,
co tak pięknie zdobiły
braci piersi i brzuszki,

trupie czaszki, symbole
tajemniczych obrzędów,
potraktuje się teraz
bez honorów i względów!

— Po raz pierwszy! I drugi!
Po raz trzeci! — stuk młotka...
Czy myśleli masoni,
że ich kiedyś to spotka?

(Goniec Warszawski).

FIS

Już niebawem w Zakopanem
Z wszystkich państw i wszystkich miast,
Tłum sportowców roześmiany
Spadnie na zimowy zjazd...

Pośród śniegów, gór i lodów,
Spędzą młodo biały czas,
Zbrakło Ligi nam Narodów,
Tylko sport dziś łączy nas...

Francuz — z Niemcem, Polak — z Czechem
Dziwnie aż to pisać mi —
Będą walczyć, lecz ze śmiechem,
O pierwszeństwo białych dni...

Ach! Żeby tak zza granicy
Na ten srebrny, śnieżny Fis
Przyjechali politycy
Z wszystkich państw skłóconych dziś.

Lepiej, niż w Monachium, wierzcie,
Wśród przyjaźni, nart i gór
Odnaleźliby nareszcie
Dla pokoju trwały wzór...

(„Kurier Warszawski“).

TRAGEDIA SZEKSPIRA.

W pewnym teatrze na przedmieściu wystawiono „Hamleta“. Na drugi dzień aktor, który grał „Hamleta“ przeczytał w recenzji:

„Gdyby Szekspir widział pańskiego Hamleta, panie X, obróciłby się w grobie“.

Po pewnym czasie tenże aktor grał „Otella“. Krytyk miał sposobność stwierdzić:

„Wszystko w porządku. Szekspir znowu **leży na plecach**“.

List z Zakopanego.

Karnawał w górach.

Szklanka herbaty za trzy złote i piękno Tatr — za darmo!

(ORYGINALNA KORESPONDENCJA „DZIENNIKA BYDGOSKIEGO“)

Zakopane, w styczniu.

Po ulicach Zakopanego dźwięczą nieustannie dzwoneczki. Dyń-dyń-dyń dzwoni uprząż fiakra, łącząc się w tysiące srebrnych akordów. Sanki, sznury sanek rozwożą gości do pensjonatów, schronisk i osiedli. **Obok pensjonatów reprezentacyjnych i luksusowych ma Zakopane swoje zaciszne i schludne przystanie i domeczki.** W jednych i drugich w okresie świątecznym panowało przepełnienie. Z chwilą, kiedy młodzież odpłynęła do szkół, kiedy grube ryby powróciły do zajęć dygnitarskich, nastąpiła przerwa. Od wtorku **w Zakopanem jest luźniej i swobodniej.**

Pozostał jeszcze tłum kuracjuszy, tysiące urlopowiczów, gości turystów. Goście pensjonatowi chodzą po górach, urządzają spacery i wycieczki. Wreszcie bawią się. Tłok u Trzaski, semickie twarze u Karpowicza lub słone ceny „Watry“ nie odpychają tłumu idącego do kawiarń. Zespoły salonowe są niestrudzone. Przygrywają do tańca w południe, po południu i wieczorem. Noc Sylwestrowa trwa nieskończenie. Tętno zabaw jest to samo. Osłabło tylko tempo. **Połowa stycznia wróży krótkotrwałą ciszę — do pierwszych dni F. I. S'u.**

Publiczności warszawskiej lub krakowskiej za mało uciech i radości w ciasnych i zadymionych lokalach. Udaje się więc w okolice Zakopanego, do Kuźnic, na Cyrlę, do „Siedmiu kotów“ lub jeszcze dalej. Snobi tańczą z „Królewną Śnieżką“ na Gubałówce. Stoliki bogato wyposażonej kawiarni są stale oblegane. **Szklanka herbaty kosztuje... 3 zł.** Karnawał w dolinie jest kosztowny. Przynosi tylko złudne zadowolenie, przelotną bajkę i przykre niewyspanie.

Rozkosze narciarstwa.

Prawdziwy narciarz szuka innych radości. Przywiózł z sobą deski, ładunek zdrowego humoru i pragnienie dobrego śniegu. Kocha wysokie zjazdy, równy ślad narciarski i piękno turni tatrzańskich. **Para desek stwarza okazję do odczucia potęgi przyrody.** Narty wiążą turystę ze szczytami i stokami w stałym przymierzu.

Nieustraszony, odważny i wytrzymały narciarz, pędzący po stokach i dolinach, żyje w przyjaźni z ziemią i wichrem. Gwałtowny impet i poryw pozwala na przeżycie niezapomnianej skali wrażeń.

Dwojaka muzyka gór.

Karnawał w górach... Zamiast bieli sukien balowych, promienny blask śniegu, jazz zastępuje wiatr halny, a serpentyny — wiraże serpentyn górskich.

Karnawał w chacie góralskiej! W Poroninie, w Kościeliskiej i nawet na Łysej Polanie odbyły się proste, jędrne zabawy ludowe. Pląsali sami gazdowie z młodzieżą, zapraszając kilku ceprów. Domy huczały i dudniły od gibkich nóg Stachoniów, Toporów i Skupieniów. Pięciokrotnie rozlegało się echo, kiedy zagrali zbójnickiego. Krasne dziewczęta uśmiechały się do wszystkich, stęsknione mocarnych dłoni partnerów.

Jędrek porwoł z Potoka Jemiele,
Stasek Karole z Brzega,
Scepon wywijo z Maryśką,
Heline Tadek ułapił —
a ino tyś się zagapił
w kącie przy bielonej ścianie
posiadujes som...

Radosnym, niepohamowanym uczuciom płynącym z szczerej duszy góralskiej, wtóruje pieśniarka ludowa — Nowosielska:

Tońcmy, tońcmy pryśko, coraz pryśniej,
ino ty mnie przciś do sie mocniej,
ze sił całych do serca przciśnij.

W rozśpiewanym domu panuje pogoda i szczęście oraz zapowiedź nowych weselisk. O świcie skończyło się granie. Wieś poszła spać.

Jest jeszcze inna muzyka karnawału. Jest nią melodia „halniaka“. Do dolin dochodzą już tylko smutne echa: Lawina zasypała trzech turystów w Tatrach. Katastrofom lawinowym towarzyszy najczęściej wiatr halny. W majestat ciszy królującej na szczytach i zboczach wdziera się gwałtownie nuta wichru. Rozkołysane smreki i jodły i „syćkie“ turnie grzmią niesamowicie:

Hej, bo holny, kie se rusy,
to światu przebocy,
kielo jego mo muzyka
potęgi i mocy.

Kuligiem do Jaworzyny.

Biała kraina gór nawiedzana jest jednak częściej przez słońce niż wichurę. Krzepiące promienie słoneczne płoszą turystów z will i sadyb. W takie dni warto wybrać się kuligiem **do ziemi Spiskiej.**

Jaworzyna, odległa od Zakopanego o 22 km, budzi radość w sercu narciarza. Pod Muraniem i Hawszeniem ciągną się bowiem imponujące tereny. Kto zaś szukał jakąkolwiek śmierć, ten się zawiódł srodze. U podnóża lasów i gór ciągnie się łańcuch drewnianych budynków. Mieszkają w nich biedni robotnicy leśni i służba. Ludność śmiało przyznaje się do swego słowackiego pochodzenia, akcentując radość z powodu **uzyskania obywatelstwa polskiego.** Wieś Jaworzyńska posiada kościołek filialny, podlegający parafii w Zdziarach. Obity pluszem fotel zajmował w święta i niedziele Pan Prezydent Rzeczypospolitej, zamieszkujący parę tygodni w pawilonie myśliwskim.

Rodziny robotnicze tyle lat oczekujące na powrót do Polski, co dzień wspominają **siwą postać Pana Prezydenta, odbywającego spacery i wycieczki.**

Bernard Nuszkowski.

Krajobraz zimowy z Łysej Polany (z drogi do Morskiego Oka).

Kult nagości znów modny

w Trzeciej Rzeszy.

Ciekawe i niepozbawione głębszego znaczenia spostrzeżenia poczynił „Kurier Polski“, który zanotował **niektóre przeobrażenia hitlerowskich Niemiec.** Mianowicie dokonał obserwacyj nad **zmianą obyczajów w Berlinie,** siedząc w warszawskiej kawiarni i przeglądając ilustrowane czasopisma niemieckie. Przed pięciu mniej więcej laty z wszystkich wydawnictw ilustrowanych **zniknęły, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki, ilustracje mniej, lub więcej rozebranych, czy zupełnie nagich kobiet.** Frywolne fotosy, w których tak lubowali się Niemcy, na szereg lat opuściły kredowe łamy czasopism. I oto przed kilku miesiącami — niespodzianka:

W „Die Woche“ fotografia Wenus z Milo i reprodukcja obrazu Rubensa „Zuzanna w kąpieli“.

Po tej pierwszej, nieśmiałej próbie nastąpiły dalsze; wszystkie pisma zamiast zdjęć psów, dzieci i zwierząt w ogrodzie zoologicznym, **zaczęły na nowo zamieszczać nagie fotosy** pod poetycznymi tytułami „Jutrzenka“, „Melancholia jesieni“, „Brzask młodości“ itp.

Jak się okazało, hasło do tego zwrotu dał minister propagandy Goebbels, który oświadczył na posiedzeniu „Instytutu kultury Rzeszy“, że **„piękna nagość uszlachetnia ludzką duszę i nie jest sprzeczna ze zdrowym poczuciem rasowym“.**

Nie tylko czasopisma rozrywkowe i magazyny, jak „Fliegende Blaetter“, „Die Woche“, „Berliner Illustrierte Ztg.“ rzuciły się na nagość. **Orgia nagości, nagości bez listka figowego,** (który z „czystego piękna“ tworzy pornografię) zalała Niemcy. Nawet pisma czysto partyjne, jak „Schwarze Korps“ zamieszczają ilustracje „czystej nagości“, a w ostatnim numerze pisma dla młodzieży „Wille und Macht“ znaleźć można kolorowe zdjęcia, reklamujące „piękno ciała ludzkiego“.

W jednym z pism filmowych, dalsza rewelacja: **fotosy z filmu „Noc majowa“, gdzie w szeregu scen aktorzy i aktorki występują... zupełnie nago.** Trzeba przyznać, że tego jeszcze nie było — chyba w filmach bardzo specjalnych...

Starsi, znudzeni panowie, pozbawieni od paru lat możności oglądania „Sourire'u“ i tym podobnych pisemek paryskich, którym odebrano debit, z radością przeglądają teraz ilustracje niemieckie, szepcąc między sobą:

— No, chyba hitlerowskim wydawnictwom debitu nie odbiorą...

Strzały na zebraniu przedwyborczym.

Chodzież. (bf) Do szpitala w Chodzieży został odstawiony robotnik Zieliński z Sokołowa Budzyńskiego, raniony w twarz kulą rewolwerową przez wójta budzyńskiego p. Kośmickiego. Tło zajścia jest następujące:

Zieliński udał się na zebranie przedwyborcze, urządzone przez wójta Kośmickiego. Po zebraniu, krótko przed północą, do wracającego do domu Zielińskiego podszedł wójt Kośmicki wraz z dwoma osobnikami i strzelił do niego czterokrotnie z rewolweru. Jedna z kul przeszyła Zielińskiemu twarz, druzgocząc szczękę. Inne strzały chybiły. Na zalaną krwią ofiarę rzucili się towarzysze wójta, chcąc ją udusić. Zieliński w stanie dość ciężkim przebywa obecnie w szpitalu chodzieskim, samą zaś sprawą zajął się prokurator.

—«:»—

Skarby Longobardów odkryto w Weronie.

W Weronie podczas prac przy budowie domu jeden z murarzy dokonał niezwykłego odkrycia, a mianowicie wykopał wazę, zawierającą ponad tysiąca olbrzymich pereł, wielką złotą gwiazdę, wysadzoną perłami, rubiny i szmaragdy, złote ozdoby z rubinami, szafiry i inne szlachetne kamienie, a wreszcie pierścienie, misternie wykonane. Wartość skarbu jest nieceniona ze względu na jego olbrzymie znaczenie historyczne.

Z KRAJU

W całym kraju „tydzień propagandy trzeźwości". W czasie od 1 do 8 lutego br. w całej Polsce odbędzie się tydzień propagandy trzeźwości. W organizowaniu Tygodnia bierze udział Akcja Katolicka.

Kłótnia bywa zalążkiem zbrodni. W kolonii Okmiana (pow. wil.-trocki) Charłamp Sosnowski pobił się z żoną. W obronie bitej wstawiła się jej matka, Irena Iwanowa. Sosnowskiego niespodziewana obrona tak rozwścieczyła, że porwał drąg drewniany i kilkakrotnie uderzył nim teściową w głowę. Zlana krwią Iwanowa padła na podłogę, i nie odzyskawszy przytomności, na drugi dzień zmarła.

Pół miliona zł na budowę szkół w okręgu warszawskim. Warszawski komitet okr. Tow. Popierania Budowy Szkół Powszechnych udzielał w roku 1938 pożyczek tylko na wykończenie budynków, wzniesionych w stanie surowym i już nakrytych dachem. W ciągu ub. roku komitet udzielił gminom długoterminowych pożyczek bezprocentowych na ogólną sumę 485.800 zł na budowę 78 budynków szkolnych, które z końcem roku zostały oddane do użytku.

Montownia samochodów typu francuskiego. Przed dwoma tygodniami utworzono nową spółkę mającą uruchomić w kraju montownię, a następnie wytwórnię samochodów i zabiegająca w tym celu o odpowiednią koncesję. Jest to wytwórnia samochodów i wyrobów metalowych „Fablok" S. A., będąca siostrzanym przedsiębiorstwem firmy Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce. Zamierza ona montować w Polsce samochody marek francuskich.

10 tys. złotych w banknotach poszło z dymem. Przybyły z wizytą do Drohobycza szwagier jednej z pań zapalił podczas jej nieobecności w piecu i spalił 10 tysięcy złotych w banknotach, przechowywanych w piecu.

Zbrodnia umysłowo chorego. W kolonii Miechowszczyzna, (pow. mołodecki) umysłowo chory, Antoni Symanowicz, lat 26, w ataku szału zabił z pistoletu bratanicę swoją w wieku jednego roku oraz ciężko zranił służącą, którą odwieziono w stanie ciężkim do szpitala. Umysłowo chorego obezwładniono i osadzono w areszcie.

Gentleman-włamywacz. Do mieszkania Icka Karasia w Warszawie dostał się w czasie nieobecności domowników złodziej, który skradł garderobę, bieliznę i różne rzeczy, wartości 600 zł i zbiegł z łupem. Poszkodowany zawiadomił policję, która wszczęła energiczne dochodzenia. Podczas oględzin mieszkania, znaleziono pozostawioną przez zapomnienie... kartę zwolnienia z więzienia opiewającą na nazwisko Józefa Grabowskiego. Mając w ręku „bilet wizytowy" roztargnionego złodzieja, policja udała się do jego mieszkania, gdzie zastano Grabowskiego, rozpakowującego skradzione rzeczy. Grabowski powrócił do więzienia.

Zwyrodnialec. 24-letni Kazimierz Ślusarek, mieszkaniec Pabianic, żonaty i dzietny, skazany został na 1 rok więzienia za to, iż dopuścił się zniewolenia na osobie 75-letniej staruszki Wiktorii B.

Odznaczenia dla Pomorzan.

Ostatni numer „Monitora Polskiego" z dnia 9 bm. zawiera szereg nazwisk osób odznaczonych krzyżami zasługi za zasługi na polu pracy społecznej.

Srebrnym krzyżem zasługi odznaczeni zostali pp.: Franciszek Bonin w Chojnicach, Aleksander Donder w Grudziądzu, Julian Galikowski w Krojantach, Józef Kitowski w Gdyni, Roman Kladziński w Toruniu, Leon Kowalski w Grudziądzu, Nikodem Kowalski w Chojnicach, Józef Maszek w Garczynie, Agnieszka Racławówna w Sępolnie Kr., Łukasz Schulz w Chojnicach, Antoni Sobacki w Skórczu, Józef Sochaczewski w Łasinie; srebrny krzyż po raz drugi otrzymał p. Franciszek Bieliński, sekr. Wydz. Pow. w Tczewie.

Brązowym krzyżem zasługi odznaczeni zostali pp.: Karol Bednarowicz w Szerokim, Jan Belczewski w Toruniu, Józef Bieliński w Pelplinie, Franciszek Borowicki w Kasperusie, Antoni Browarczyk w Grzybni, Jan Browarczyk w Kartuzach, Tomasz Brucki w Grudziądzu, Robert Brzoskowski w Czersku, Jan Czyżniewski w Kowalewie, Brunon Formela w Garczu, Matylda Formelowa w Garczu, Franciszek Górnowicz w Czersku, Alojzy Grucza w Tczewie, Szczepan Jasiński w Grudziądzu, Józef Kaszubowski w Czersku, Wincenty Kitowski w Czersku, Mikołaj Korda w Toruniu, Maria Kręcka w Raciążu, Józef Kukliński w Grudziądzu, Maksymilian Linda w Czersku, Leon Łęgowski w Gniewie, Józef Łowicki w Toruniu, Franciszek Murawski w Grudziądzu, Antoni Musiałowski w Kruszwicy, Marceli Narloch w Toruniu, Anastazy Niemczyk w Toruniu, Antoni Nowak w Toruniu, Mieczysław Olszewski w Lubiczu, Leokadia Pawlikowska w Gdyni, Walentyna Pawłowska w Gdyni, Paweł Perkuja w Toruniu, Józef Piasecki w Mniszku, August Potrykus w Lubawie, Józef Prądzyński w Toruniu, Antoni Radzimiński w Grudziądzu, Franciszek Raywer w Tczewie, Franciszek Reimus w Toruniu, Bernard Repiński w Toruniu, Jan Ronowski w Warlubiu, Józef Ronowski w Tczewie, Jan Sabiniarz w Czersku, August Sikora w Wejherowie, Tomasz Sikora w Wiktorówku, Jan Skok w Toruniu, Helena Szopińska w Czersku, Franciszek Szprega w Czersku, Jan Szprega w Czersku, Leon Szulc w Chylonii, Anastazja Szymańska w Wąbrzeźnie, Łucja Świgończykowa w Brodnicy, Leon Tylmanowski w Toruniu, Waleria Volpowa w Toruniu, Jan Wasek w Toruniu, Franciszek Wesołowski w Kruszwicy, Anna Wiśniewska w Czersku, Antoni Wiśniewski w Czersku, Paweł Wroński w Chmielnie, Jan Zimny w Kościerzynie Feliks Żółnowski w Dąbrówce; brązowy krzyż zasługi po raz drugi otrzymał p. Michał Skoczyński w Chojnicach.

Sensacyjny proces w Wejherowie

Wejherowo. (ap) W ub. wtorek przybył tu komplet sądu okręgowego z Gdyni, by sądzić m . in. sprawców morderstwa, dokonanego na mieszkańcu Wejherowa śp. Antonim Kassie, którymi są syn zamordowanego Jan i jego kochanka, Maria Krzyżowa Tło tej ponurej sprawy jest nast.: Staruszek Kass zaginął nagle w połowie lutego ub. r. bez śladu. W sąsiedztwie sądzono, że wyjechał do swoich krewnych, gdzie od czasu do czasu się udawał. Tymczasem w dniu 9 września ub. r. dwóch gajowych lasów hr. Keyserlingha, bracia Zielińscy, kontrolując rewir lasu obok tzw. „Polany siedmiu dróg", tuż przy samej słynnej Kalwarii wejherowskiej dokonali makabrycznego odkrycia. Natknęli się bowiem na rozgrzebany w zagajniku dół z sterczącymi zeń kośćmi ludzkimi. Dookoła walały się strzępy ubrania. Jak stwierdziły władze policyjno-sądowe, były to zwłoki mężczyzny w starszym wieku, okrutnie zamordowanego, bowiem cała czaszka zmiażdżona była kilkunastu uderzeniami tępym narzędziem. Ustalono w toku dochodzeń, że były to zwłoki śp. Kassa. Kass znany tu był z niezgodnego pożycia rodzinnego, to też padło z miejsca podejrzenie na całą rodzinę Kassów, których aresztowano. Dłuższe, żmudne śledztwo ustaliło, że mordercą Kassa jest jego syn Jan i jego kochanka Maria Krzyżowa, która pomagała mu w zbrodni i która też do winy się przyznała. Resztę członków rodziny Kassa zwolniono. Rozprawa ściągnęła tłumy ciekawych do sądu a przewidziana jest — wobec licznych świadków — na trzy dni.

Likwidacja Sądu Grodzkiego w Kcyni?

Kcynia. Koła gospodarcze w Kcyni wniosło do Ministerstwa Sprawiedliwości protest przeciwko zamierzonej likwidacji Sądu Grodziego w Kcyni. Należałoby sądzić, że miarodajne czynniki uchylą swe zarządzenie, gdyż tak okazałego i stosownego budynku sądowego nie ma w całym powiecie. Kcynia jako ważniejszy węzeł kolejowy nadaje się w pełni na siedzibę sądu. Dodać należy, że już wkrótce otwarty zostanie w Kcyni wzorowy zakład wychowawczy dla małoletnich, w dawniejszej siedzibie seminarium nauczycielskiego.

Ze Świata

— **Kościół polski w Moskwie** pod wezwaniem św. Piotra i Pawła, który zamknięty został w roku ubiegłym i zamieniony na klub, obecnie został przez władze sowieckie zwrócony Polakom. Władze sowieckie poinformowały przewodniczącego komitetu kościelnego, iż kościół każdej chwili może być oddany do użytku wiernych.

— **Już i w Egipcie zrozumieli żydów!** Rząd egipski opracowuje obecnie projekt ustawy, w myśl którego obywatele egipscy dla zawarcia małżeństwa z cudzoziemkami będą musieli uzyskiwać specjalne zezwolenia władz. Zarządzenie to jest umotywowane zwiększeniem się liczby małżeństw obywateli egipskich z żydówkami, które, po zawarciu ślubu, rozstają się ze swymi małżonkami. Przyczyną zawierania tych małżeństw jest chęć uzyskania obywatelstwa egipskiego. (Nie ma świętości dla geszefciarskiego narodu)!

— **Środek przeciw iperytowi.** Prof. Raif Bullard z Nowego Jorku wynalazł rzekomo substancję neutralizującą działalność iperytu. Jest to płynny związek chemiczny, którym mogą być impregnowane ubrania za pomocą pulweryzatora. Związek ten zachować ma swe właściwości w ciągu wielu miesięcy.

— **Społeczeństwo niemieckie głoduje, a zboże gnije.** Dowództwo pasa fortyfikacyjnego na zachodzie Niemiec zamierzało zapewnić dostateczne wyżywienie dla żołnierzy garnizonowanych na tym odcinku oraz dla licznych rzesz robotniczych wciąż jeszcze zajętych przy rozbudowie umocnień. W tym celu polecono zmagazynować odpowiednie ilości zboża w silosach, budowanych, jak wszystkie inne urządzenia w podziemiach. Obecnie okazało się, że zboża zmagazynowane w niewyschniętych jeszcze silosach zgniło i trzeba było tysiące centnarów ziarna wyrzucić.

— **3.000 skrzypiec Stradivariusa.** Przed 200 laty umarł w Cremonie Antonio Stradivari, najsłynniejszy fabrykant skrzypiec wszystkich czasów. Stradivari sporządził w ciągu swego życia około 3.000 skrzypiec, z których zachowało się po nasze czasy około setki uznanych za prawdziwe. Już w 16 lat po śmierci mistrza płacono po 2 i pół tysiąca franków za jego skrzypce. W 1893 roku osiągnięto za Stradivariusa 50.000 franków, w 1913 r. sprzedano w Niemczech egzemplarz za cenę 90.000 marek.

— **Deklamacja — piękna, a organizacja pracy — najgorsza.** Naczelny prokurator Z. S. R. R. wydał rozkaz do wszystkich prokuratorów kolejowych, żeglugowych i wojskowych o pociągnięcie do sądowej odpowiedzialności wszystkich kierowników przedsiębiorstw i urzędów za pobłażliwość dla robotników, wykraczających przeciwko dyscyplinie pracy.

— **10 tys. km dróg zbudowano w ciągu 8 lat na Madagaskarze.** Rozbudowywana intensywnie w ostatnich latach sieć drogowa Madagaskaru sięga obecnie łącznej długości 25 tys. km wobec 15 tys. km w 1930 r. W roku 1895, kiedy Francja zajęła Madagaskar, nie istniały tam żadne drogi ani mosty w nowoczesnym pojęciu.

Andrew Soutar

NOC GROZY

Przekład autoryzowany z angielskiego.

11)

(Ciąg dalszy)

III.

Zmylone tropy.

Spinnett był przekonany, że Charles Barton cierpiał na obłęd i że to, co opowiadał, zasługiwało na miano halucynacji, mimo to czuł, że nie zazna spokoju, póki nie odwiedzi lorda Dargota w jego wiejskiej posiadłości lub przynajmniej nie pomyszkuje w okolicy. Wdzięk i uprzejmość lorda Dargota zrobiły na nim pewne wrażenie, lecz przyjęcie zaproszenia bez uprzedniego wywiadu co do rodu Dargota byłoby w sprzeczności z fachowymi zasadami słynnego detektywa.

O mieszkańcach prowincji najlepiej się dowiadywać po gospodach. Tam można się przepytywać o wszystko, nie budząc podejrzeń. Rzadko który karczmarz jest mrukiem, a jeżeli się taki zdarzy, to można go pociągnąć za język grzecznościami. Spinnettowi przez myśl nie przeszło skomunikować się z lordem Dargotem. Wyszukał na mapie Stoney Ridge i stwierdził, że leżało niedaleko wybrzeża między Brightonem i Eastbourne. Miał agenta w Brighton, więc wypytał go telefonicznie o okolicę. Wioska Stonye Ridge przejęła nazwę od starej rezydencji Dargotów. „Wielki dom", jak ją nazywano, był oddalony od wsi o kilka kilometrów. Prowadziła doń kręta droga przez las.

Agent mówił dalej:

— Nie widziałem tego domu, ale lord nie ma opinii pustelnika. I on i jego żona są ogólnie lubiani.

Ta wiadomość byłaby wybiła z głowy Spinnettowi resztę podejrzeń, gdyby jeszcze co podejrzewał. Jednak czuł, że wiejskie powietrze przesiąknięte morskimi powiewami dobrze mu zrobi na zdrowie, zwłaszcza teraz, gdy jeszcze nie przyszedł do siebie po skutkach otrucia. Postanowił, że pojedzie samochodem, weźmie z sobą aparat , zrobi zdjęcie kościoła, jeżeli tam jest kościół i odfotografuje karczmarza. Oni to lubią. Dobry sposób nawiązania przyjacielskiej znajomości.

Wydał rozporządzenia Timsonowi i już wychodził, gdy niby powiew wiosennego powietrza wtargnęła do bawialni Janith O'Mallory.

— Co słychać? — zapytał.

— Potrzebuję pracy i to natychmiast.

— Jeszcze jesteś zakochana w ziomku?

— W kim? W moim Dennisie? Naturalnie. Ale panu nic do tego.

— Żałuję bardzo — odparł Spinnett. — Mógłbym ci dać moc roboty, ale niestety! Wiem z doświadczenia, że na dyskrecję mężatki nie można liczyć. Zawsze się wygada przed mężem.

— Czy to ma znaczyć, że pan ze mną skończył? — zapytała Janith O'Mallory.

— Na razie: tak. Zapominasz widzę, co dla ciebie zrobiłem. Byłaś maszynistką w magistracie i dopiero ja zwróciłem na ciebie uwagę. Dziewięćdziesiąt dziewięć kobiet na sto pozazdrościłoby ci pracy. Agentka sławnego Spinnetta to nie byle co... Na co zgarniać pieniądze z takim pośpiechem? Pewnie chcecie wziąć zaraz ślub.

Spinnett zdjął z konsoli jedną z utrapionych łamigłówek i rozsypał na stole. Janith obserwowała go z żartobliwym uśmieszkiem. A on układając kolorowe kawałki zrzędził:

— Tak, byle wyjść za mąż! — w głosie zabrzmiał szyderczy ton. — Wiedziałem, że bez tego się nie obejdzie. Niech sobie wykształcę dobrą agentkę, fiu! już jej nie ma. Pierwszy na nią mrugnie — poleci. Byle wyjść za mąż!

— Pan lubi kobiety/

— Nie cierpię! — fuknął. — Nienawidzę!

— Niech pan nie zapomina, że ja jestem kobietą.

— Cóż z tego? Gdybyś mi służyła, za rok — dwa — dorobiłabyś się majątku.

— Ależ ja chcę panu służyć. Dlatego dziś przyszłam. Myślałam, że może będzie dla mnie jaka robota. -

— Lepiej zastanów się — gderał grubijańsko — jak się pozbyć swego wielbiciela. Mogłabyć go struć.

— Ech! panie Spinnett, jeżeli pan naprawdę nic dla mnie nie ma, to sobie pójdę.

— Możesz nie wracać.

— Chyba pan źle spał — bo już nie wiem, co myśleć.

— Zgadłaś. Miałem złą noc i jadę na wypoczynek.

— Ktoś powinien się panem zaopiekować.

— Wypraszam sobie impertynencje. Fakt, że jakiś dureń włożył ci pierścionek na palec, nie upoważnia cię do takiej śmiałości. Wiesz, z kim gadasz?

Jeżeli Spinnett udawał, to był zaiste świetnym aktorem. Szczekał. Kąsał. Dogadywał. W tej chwili był gotów odgryźć łeb kobrze.

Janith O'Mallory zrozumiała, że musi się uciec do swej irlandzkiej godności.

— Dobrze — powiedziała. — Uważałam, że powinnam była wyjawić panu swoje zamiary. Przypuszczałam, że mam do czynienia z dżentelmanem, a tymczasem zastałam gbura. Dosyć mam tej pracy. Ciekawa jestem, jak pan sobie do radę bez mnie.

— Ba! — Spinnett strącił na ziemię zamachem ręki kilkanaście barwnych wycinków. — Mogę znaleźć tysiąc agentek lepszych od ciebie.

— Ma pan okazję zdobyć jedną. — I Janith postąpiła ku drzwiom.

Zawołał na nią:

(Ciąg dalszy nastąpi).

Ukraińcy i żydzi domagają się wyraźnego programu w sprawach mniejszościowych.

Sprawy urzędnicze.

Jak donosiliśmy wczoraj Komisja Budżetowa sejmu rozpatrywała budżet Prezydium Rady Ministrów. Z referatu posła Gduli dowiedzieliśmy się szeregu interesujących danych o urzędnikach państwowych.

Awanse 44 tysięcy urzędników państwowych.

W roku bieżącym awansowało 44 tysiące urzędników, a na 15 kwietnia br. będzie jeszcze awansowanych 35 tysięcy nauczycieli. Została przeprowadzona akcja oddłużenia urzędników państwowych. Akcję tą przeprowadzono w ten sposób, że udzielono urzędnikom państwowym zaliczek na sumę 32 milionów złotych.

Odznaczono krzyżami zasługi powyżej 80 tysięcy urzędników; bronzowy krzyż za długoletnią służbę otrzymało ponad 310 tysięcy osób.

Preliminarz przewiduje etaty dla **141.904** urzędników. **Będziemy mieli więcej urzędników o 1.025.** W przedsiębiorstwach i monopolach mamy **30.291 urzędników** (wzrost znowu o **1.252**). Emerytów zatrudnia się w liczbie **2.726 osób, w tym 1.033 oficerów i 504 podoficerów.**

Sprawa ukraińska.

W dyskusji nad budżetem poseł **Celewicz** (Ukrainiec) poruszył sprawę ukraińską.

Podał on krytyce politykę rządu odnośnie sprawy ukraińskiej, stwierdził, że domaganie się wspólnej granicy przez Polskę z Węgrami jest **drażnieniem Ukraińców.** Poza tym oświadczył: Sprawa ukraińska ma dwie strony: jedna dotyczy Ukraińców w obrębie państwa polskiego, a druga **30 milionów Ukraińców poza granicami państwa polskiego.** Ten ostatni wzgląd sprawia, że problem ukraiński nie może być traktowany, jako sprawa czysto wewnętrzna. W społeczeństwie polskim na sprawę ukraińską są dwa poglądy. **Dmowski** stał na stanowisku, że Ukraińcy jest to masa etnograficzna, którą trzeba wynarodowić i że w interesie Polski leży zgoda z Rosją. **Józef Piłsudski** uważał, że w interesie przyszłości Państwa Polskiego jest powołanie państwa ukraińskiego, ażeby Polska nie znalazła się między dwoma kolosami. Po śmierci marszałka, myśl państwowa polska posuwa się raczej w kierunku koncepcji Dmowskiego. Stwierdza nast., że **z Ukraińcami nie można robić eksperymentów tak, jak z bierną masą etnograficzną.**

Omawia nast. działalność propagandową PAT i stwierdza, że propaganda wewnętrzna niepotrzebnie drażni wielki odłam narodu ukraińskiego nie odnosząc zresztą skutku w sprawie uzyskania wspólnej granicy polsko-węgierskiej. Domaga się również, aby rząd wystąpił z jasnym programem w sprawie ukraińskiej. Stan chwiejny jest szkodliwy i nikogo nie zadowalnia.

W trakcie dalszej dyskusji doszło do starcia z posłem **Wagnerem,** który oświadczył m. in., że jeżeli w współżyciu Polaków i Ukraińców nastąpiło pogorszenie, to wina leży po stronie Ukraińców, którzy chcą być narzędziem **obcych agentur.**

Epilog tego starcia znajdzie się prawdopodobnie w sądzie marszałkowskim.

Sprawa żydowska.

Druga sprawą, która wywołała obszerniejszą dyskusję było zagadnienie żydowskie Porusza je pos. Mincberg podkreślając, że PAT w szczególny sposób zabarwia fakty i informacje, dotyczące życia wewnętrznego i polityki zagranicznej. Mówca uważa, że należy stworzyć warunki dla emigracji żydowskiej. Łączy to jednak z problemem uzyskania przez Polskę kolonii. Zwraca się z apelem do premiera o rozwiązanie sprawy żydów, **znajdujących się w Zbąszyniu.** Podkreśla objawy współczucia, okazywane żydom, wygnanym z Niemiec przez ludność polską. Konieczne jest sprowadzenie z Niemiec majątków tych żydów, **które w przeciwnym razie będą przemienione na armaty, zwrócone zawsze w jedną stronę.**

Odpowiedź p. premiera Składkowskiego.

Obecny na posiedzeniu p. premier Składkowski zabrał głos, oświadczając m. in. „Rząd polski nie zmierza bynajmniej do wynarodowienia ludności ukraińskiej. Rząd uważa istnienie narodu ukraińskiego, jako fakt realny. Panowie, mówi premier, zwracając się do pos. Celewicza **szukacie Ukraińców tam, gdzie ich nie ma i nie było i** dlatego trudno się porozumieć. Trudno, żeby rząd wypowiadał się, że tam są Ukraińcy, gdzie panowie chcą ich widzieć. Rząd ma swój własny pogląd i decydujący musi być pogląd rządu w tej sprawie".

Przechodząc do zarzutów, postawionych przez pos. Mincberga premier uważa, że mowa jego miała wszelkie cechy nagromadzenia faktów, które mogą służyć niewiadomo dla kogo, żeby stwierdzić, że w Polsce żydom jest źle. Jednakże **pan premier otrzymuje codziennie setki próśb od żydów z Austrii, z Niemiec, Węgier, Czechosłowacji, którzy usiłują dostać się do Polski, gdzie — według pos. Mincberga — żydom jest tak źle. Chcą się dostać na 2 lub 3 tygodnie, aby w atmosferze Polski odpocząć, odetchnąć i wyjechać później gdzie indziej.** Setkom ludzi odmawiam, bo nie mogą pozwolić. Jeżeli ci ludzie dążą do Polski, jak do Mekki, to dlaczego **pan poseł o tym nie mówi, a mówi wręcz co innego.**

Posłowie żydowscy prowadzą błędną politykę od dawna. Jeżeli żydom w Polsce jest źle, to my z punktu widzenia mody międzynarodowej **moglibyśmy się z tego cieszyć, gdybyśmy byli ludźmi, którzy ulegają modzie.** Uważając, że **sprawa żydowska musi być załatwiona wspólnym wysiłkiem na gruncie międzynarodowym nie chcemy zwracać uwagi na doniosłość rozwiązania problemu żydowskiego w Polsce drogą krzywdy i gwałtu. Nawet w tej kwestii Polskę stać na porządną i uczciwą politykę wobec wszystkich obywateli.** Niech panowie z naszego porządkowania sprawy żydowskiej nie robią rzeczy, któreby były skierowane przeciwko komukolwiek. Żydzi powinni dążyć do wspólnego załatwienia sprawy **i lepiej na tym wyjdą".**

* * *

Jak z powyższego przedstawienia rzeczy wynika, zarówno posłowie ukraińscy, jak i żydowscy żądają wyraźnego programu w swoich sprawach. Czy rząd p. premiera Składkowskiego posiada ten program?. Przemówienie p. premiera nie daje powodu, aby stwierdzić, że tak jest.

Ani z OZN ani ze Stronnictwem Narodowym

Przed wyborami do Rad Gromadzkich na Pomorzu i Wielkopolsce.

W Poznaniu odbyła się przed kilku dniami konferencja przedstawicieli Związku Robotników Rolnych i Leśnych Zjednoczenia Zaw. Polskiego z delegatami Zarządów Wojewódzkich Str. Pracy z Wielkopolski i Pomorza, na której uzgodniowo, że przy wyborach do Rad Gromadzkich Narodowy Ruch Robotniczy, w którego skład wchodzi Zjednoczenie Zawodowe Polskie i Stron. Pracy wystąpi jako jedna całość. — Akcją wyborczą z ramienia Narodowego Ruchu Robotniczego kierować będzie Związek Robotników Rolnych i Leśnych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego.

Postanowiono, że wyżej wymienionym organizacjom nie wolno zawierać żadnych Kompromisów z Ozonem i Stron. Narodowym.

Następnie reprezentanci ZZP i Stron. Pracy przeprowadzili konferencję z przedstawicielami Stron. Ludowego, na której uchwalono dążyć do wystawiania wspólnych list Narodowego Ruchu Robotniczego ze Stronnictwem Ludowym, tam gdzie to będzie możliwe.

* * *

Zawarcie tego porozumienia uważamy za bardzo celowe.

Sowiety zostały zaskarżone

o zwrot 2,5 milionów marek.

Berlin, 13. 1. (PAT). Przy 73 sądzie cywilnym okręgowego sądu berlińskiego rozpoczął się sensacyjny proces. Ks. Szczerbahow — hr. Straganow skarży Z. S. R. R., **reprezentowany przez Izbę Handlową ZSRR. w Berlinie, o zwrot 2,5 milj. rmk., uzyskanych przez Związek Sowiecki z licytacji z r. 1931 w Berlinie niektórych dzieł słynnej galerii Stroganow.**

Hr. Stroganow jest wdową hr. Sergieja Stroganowa, właściciela sławnej ongiś galerii obrazów hr. hr. Stroganow.

W maju 1931 r. rząd ZSRR. zdecydował się zlicytować w Berlinie około **250 obrazów,** pochodzących ze zbiorów hr. Stroganow. W licytacji tej niektóre obrazy osiągnęły fantastyczną wprost sumę. Tak np. **za dwa obrazy van Dycka zapłacono 660.000 rmk.** Obraz Rembrandta „Zbawiciel i Samarytanka" poszedł za 210.000 rmk., obraz Cranacha „Adam i Ewa" za 74.000 itd. Hr. Stroganow zaprotestowała w swoim czasie twierdząc, iż jest jedyną prawną właścicielką obrazów, żądając wstrzymania licytacji. Sprzeciw hrabiny uchylono jednak, gdyż stanięto na stanowisku, iż sądy różnych krajów uchyliły pretensje rosyjskich emigrantów wobec rządu sowieckiego.

Hr. Stroganow, która w międzyczasie wygrała toczący się od 14 lat proces przeciw rzekomemu spadkobiercy majątków hr. Stroganow, wystąpiła obecnie **ponownie przeciw rządowi sowieckiemu, tym razem już jako jedyna i prawomocna spadkobierczyni rodziny hr. Stroganow.**

—«:»—

Ignacy Paderewski dla młodzieży akademickiej ze wsi.

Kraków, 13. 1. (PAA). Na apel prof. Kota, celem składania ofiar na rzecz pomocy młodzieży akademickiej ze wsi, pierwszy odpowiedział Ignacy Paderewski, nadsyłając 100 złotych.

Zdarzenia i ludzie.

„Hitler zrobi porządek".

Polska Agencja Agrarna przyniosła w ostatnim biuletynie trzy następujące wydarzenia:

I.

Sąd Okręgowy **w Cieszynie** skazał Pawła Bathelta z Wapienicy na 7 miesięcy więzienia za wygrażanie się wyrazami: „Gdy Hitler przyjdzie do Polski, to zrobi porządek".

II.

Sąd Okręgowy **w Bydgoszczy** skazał Pawła Gołębiewskiego, rzeźnika, który w jednej z restauracyj, będąc lekko podchmielony, wykrzykiwał: „Gdy Hitler przyjdzie, to dopiero pokaże" — na 4 miesiące bezwzględnego aresztu.

III.

Sąd Grodzki **w Grudziądzu** skazał Frydę Ziółkowską na miesiąc bezwzględnego aresztu i 20 zł grzywny za wyrażanie się: „nie cieszcie się — niedługo przyjdzie Hitler i zrobi porządek, bo w Polsce nie ma porządku".

Trzy fakty o jednej treści. Mają one swoją wymowę!

UKRAIŃCY JUŻ SIĘ NIE BOJĄ.

Donosiliśmy niedawno o powstaniu we Lwowie tygodnika „Ziemia i Naród", redagowanego przez trzech profesorów uniwersytetu: St. Grabskiego, Fr. Bujaka i E. Romera. Zadaniem pisma — jak donosiliśmy jest budzenie czujności polskiej na kresach południowo-wschodnich.

Pojawienie się tego tygodnika w kołach ukraińskich zostało powitane niezbyt życzliwie. M. in. ukraińskie pismo „Nowy Czas" tak pisze:

„Treść i styl przeciwukraińskiego artykułu odrazu zdradza jego autora, osławionego profesora St. Grabskiego. Przygotowują panowie profesorowie nową armatę, specjalnie przeznaczoną dla Ukraińców. Ale ukraińskie społeczeństwo już tej armaty nie boi się. Niczego nowego on nam nie powie. Zresztą, na te strzały ukraińskie społeczeństwo więcej odporne jak dotychczas. Ofensywa już trochę spóźniona".

* * *

No czy spóźniona, to się okaże...

Na zamku króla Karola II.

Z okazji tradycyjnego święta Jordana (święcenie wody) król Karol wydał uroczyste przyjęcie dla dyplomacji i najwyższych przedstawicieli władz państwowych. Na zdjęciu — król Karol II pod baldachimem tronowym, wraz z następcą tronu ks. Michałem, podczas przyjęcia.

Sprawki żydowskie.

Abram, Szymon, Fajga, Mordka, Szmul i Majer.

Łódź. W październiku 1936 r. w Kolonii nad Renem na granicy niemiecko-francuskiej zatrzymani zostali: Abram Ton, Szymon i Fajga Fajflowiczowie, Mordka Rozenblat, Szmul Fajner i Majer Frajster. Ustalono, że posiadali oni fałszywe paszporty i za tymi paszportami przekroczyli nielegalnie granicę polsko-niemiecką, a następnie zamierzali przedostać się do Francji. Sądy niemieckie skazały wszystkich na kary więzienia, następnie zaś umieszczono żydów w obozach koncentracyjnych, a wreszcie wydalono ich z powrotem do Polski. Tu pociągnięto ich do odpowiedzialności karnej za nielegalne przekroczenie granicy i używanie fałszywych paszportów. W toku badań okazało się, że wszyscy zatrzymani pochodzili z Łodzi.

Skazanie trzech komunistek.

Wilno. W sprawie trzech komunistek-żydówek sąd okręgowy wydał wyrok, skazujący Chjenę Kapłanowicz i Hindę Kaltkugel na 3 lata więzienia każdą, Rozę Kupersztok na dwa lata więzienia. Komunistek bronili adwokaci Petrusewicz i Sukiennicka.

—«:»—

B. dyrektor Departamentu Wyznań przeszedł na emeryturę.

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.). Zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przeniesiony został w stan spoczynku b. dyrektor Departamentu Wyznań w tym Ministerstwie, p. Franciszek Potocki. Powód — w tej chwili jeszcze nie znany bliżej. (r)

Mięso... jarzyny... pieczywo...

Podstawowe, spożywane przez nas pokarmy: mięso, jarzyny, pieczywo — są zbyt ubogie w sole mineralne. Wprawdzie mięso zawiera dużo białka, jednak grzeszy brakiem soli. Wyługowane gotowane jarzyny nie dają żadnego zysku organizmowi. Pieczywo, wypiekane z białej mąki pozbawione jest większości składników mineralnych, pozostających w otrębach. Główna i tak często stosowana podstawa smaku, sól zwykła, oczyszczona sól stołowa, rzekomo główne źródło mineralizacji — zawiera jedynie chlorek sodu. Ten obraz naszego odżywiania uwidacznia bezwzględnie niedostateczną zawartość soli w naszym organiźmie. Nerwowy i wyczerpujący tryb życia wymaga obecności większej ilości soli mineralnych w podawanych organizmowi pokarmach, stwarza konieczność zaspakajania głodu mineralnego, który w prostej linii prowadzi do wyniszczenia. Niedobór soli sprzyja powstawaniu takich chorób, jak artretyzm, reumatyzm, gościec, zmęczenie i wyczerpanie fizyczne i umysłowe, osłabienie woli i szereg in. stanów chorobowych. Jest jednak ratunek. Jest mineralna odżywka, serum mineralne, stanowiące w całym szeregu przypadków antidotum przeciwko demineralizacji organizmu, zmniejszaniu odporności i szeregowi innych dolegliwości. Minerogen F. F., musująca sól owocowa, używana stale rozpuszcza nadmiar kwasów, alkalizuje odczyn krwi, wyrównywa brak soli mineralnych.

Tabela wygranych

6 dzień ciągnienia IV klasy 43 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

75.000 zł. na nr.: 83168.

10.000 zł. na nr.: 91640 137054 138498.

5.000 zł. na nr.: 74245.

Po 2.000 zł. na nr.: 15364 23914 25438 48379 65013 76374 89661 98130 101924 120763 156993.

Po 1.000 zł. na nr.: 1506 4288 5141 12810 24159 24741 25200 32476 35862 55661 63775 78063 79915 80630 84895 101845 108674 111776 113123 116679 120663 127474 128443 133198 133687 136643 136829 139405 141571 146576 148914.

PO 250 ZŁOTYCH

37 151 95 98 236 306 23 465 93 635 84 710 19 838 990 1298 391 495 565 700 2 20 37 501 20 2103 315 50 579 962 3158 423 31 606 17 848 55 4067 503 23 66 69 621 869 74 912 19 6122 633 733 859 962 7039 112 93 273 90 307 12 86 628 79 749 861 935 8035 173 167 304 76 80 88 447 52 564 78 703 813 42 45 47 75 931 9147 89 231 89 96 308 56 74 425 26 531 636 66 779 903 921 10038 45 358 67 429 556 619 723 35 807 70 972 11000 141 43 50 75 212 322 585 693 12231 308 725 27 811 932 13305 8 97 409 20 56 628 49 776 954 55 14019 51 104 249 406 22 24 600 37 80 745 60 823 24 94 939 52 93 15004 60 208 387 444 61 516 854 946 77 16141 47 98 250 333 57 66 409 49 504 737 816 94 17047 148 94 285 376 626 80 914 18061 102 50 216 334 19071 215 41 77 95 311 91 475 509 17 77 689 917 20055 147 62 200 356 82 435 595 798 817 45 62 21073 201 26 67 321 49 72 423 64 80 587 605 707 8 12 89 804 16 49 22002 22 39 73 164 275 451 75 791 937 23049 276 365 82 602 68 888 984 24074 165 66 309 429 31 92 537 59 93 836 949 25137 319 26 440 630 743 907 41 26186 221 46 88 310 430 56 537 43 682 988 27016 110 224 359 485 90 531 700 43 853 64 98 28073 133 251 332 69 88 434 622 50 716 87 821 943 29231 70 88 307 495 610 30032 126 41 60 99 224 534 79 87 663 793 88 31016 70 110 343 402 25 581 620 38 818 32020 125 50 73 82 326 28 55 424 747 56 803 41 33058 74 96 136 204 318 48 87 547 712 807 33 34186 201 323 451 87 610 26 42 708 41 909 35108 15 251 364 733 34 36383 478 90 91 858 969 76 85 37023 96 97 117 76 312 42 46 408 15 20 515 63 723 57 75 858 956 81 38104 75 81 90 247 96 99 415 59 678 932 39 39018 50 192 93 308 34 419 35 638 733 62 816 993 40015 91 200 304 17 89 493 516 19 777 837 41030 121 57 314 65 510 38 97 698 840 944 81 42130 228 300 519 653 80 703 35 861 918 20 57 43005 90 165 99 206 26 67 78 472 516 666 720 820 98 962 44086 89 134 55 82 297 439 60 625 735 812 59 950 45021 151 94 222 465 72 583 750 327 86 900 2 44 69 46185 255 99 306 475 586 610 802 903 47040 54 89 110 288 349 428 515 628 796 802 12 57 61 48082 309 14 412 68 94 511 55 797 855 922 49023 80 102 93 213 311 49 53 406 39 78 548 696 992 5049 129 34 46 521 97 741 74 996 51098 171 211 419 44 87 507 633 81 737 63 78 80 93 816 45 52123 80 246 362 495 99 563 68 637 708 48 931 45 46 53186 393 453 62 574 736 65 90 813 32 54037 108 63 306 448 510 980 55041 378 428 49 645 958 87 53012 192 251 312 42 466 97 641 722 62 57076 376 541 648 61 58082 390 663 766 90 872 87 97 59021 43 285 429 503 16 987 97 60114 34 69 79 200 455 536 602 22 728 74 990 61329 515 621 774 837 56 900 21 80 62114 617 19 79 700 838 909 49 63469 779 878 975 64005 74 148 58 70 312 31 40 408 12 533 50 626 760 78 996 65124 57 87 330 534 680 760 92 66155 310 91 465 598 924 42 55 67043 333 58 522 671 783 68026 60 203 388 567 77 604 30 63 702 812 46 994 69055 113 38 402 507 16 857 986 70141 90 238 112 34 98 535 622 828 58 927 33 71041 80 104 85 290 342 421 93 527 33 57 72137 250 320 55 415 80 521 744 978 73002 55 135 83 335 44 47 400 75 525 59 853 94 74067 85 161 95 309 432 64 91 822 54.

75126 218 509 32 55 627 30 62 919 76031 59 115 87 391 950 77180 209 10 564 69 99 602 91 749 50 824 944 84 78170 269 84 318 64 82 417 75 85 86 665 98 737 831 81 79152 296 323 63 402 36 506 96 669 92 885 80013 49 102 18 49 285 327 539 651 65 820 913 61 81148 348 400 90 781 82115 348 63 99 617 852 54 83343 87 825 992 84105 261 94 385 537 53 725 842 85249 71 415 40 504 654 84 822 35 55 86044 265 538 93 915 87011 146 57 87 336 406 68 542 843 911 74 88294 320 691 820 85 89112 463 680 900 62 90069 76 204 85 422 565 67 734 815 990 91000 157 326 49 659 711 28 98 92057 232 95 347 477 90 756 58 863 93222 35 405 532 93 798 890 94061 250 376 480 688 888 99 934 48 95012 299 335 46 47 401 84 504 25 45 709 828 96098 219 317 401 52 94 748 94 898 97021 95 99 347 76 417 64 563 69 737 859 98060 68 148 246 464 755 869 86 991669 301 3 91 429 61 773 805 915 94.

100036 110 88 213 72 323 91 429 582 727 829 922 95 101150 228 672 837 901 17 102492 658 909 94 103234 55 84 338 618 840 74 969 104027 111 203 14 42 309 60 750 105040 124 50 71 315 437 48 63 90 526 607 57 81 96 775 78 106083 303 49 485 663 718 890 107062 124 240 433 520 30 686 802 944 47 93 108091 118 24 208 50 501 12 635 85 828 109005 47 130 39 47 219 394 465 90 584 615 17 30 892 95 979 110098 185 275 395 456 71 697 799 954 58 111028 230 397 425 48 549 695 785 914 112023 72 167 305 548 113069 117 334 536 64 85 826 114356 624 859 115016 69 355 442 625 887 116025 162 81 300 494 548 647 925 61 64 80 117007 56 120 68 291 456 512 63 93 650 51 782 985 118009 295 341 61 96 501 61 665 834 119242 54 368 70 528 637 931 79 120087 289 99 313 631 70 916 121018 131 68 406 583 609 713 54 87 897 992 122001 173 564 70 602 18 58 714 851 123043 129 32 366 462 520 809 57 124112 315 93 400 30 63 525 674 85 749 803 93 948 50 125019 86 243 61 319 683 749 84 958 126055 201 22 373 454 558 98 62 126055 201 127636 726 128094 118 228 338 56 746 79 94 129159 257 78 365 448 86 553 74 96 815 36 82 911 36 53 87 130019 117 96 98 256 92 305 69 665 78 778 974 80 131239 353 61 600 759 802 34 79 900 30 36 132303 492 567 95 617 44 726 53 67 865 74 133009 33 58 490 92 505 928 134211 334 79 494 598 640 44 69 719 63 81 88 806 62 902 31 74 135048 446 748 62 915 136071 80 163 468 596 683 734 845 990 137027 191 342 62 699 895 955 138080 143 308 726 203 24 139121 78 334 48 83 405 519 70 606 76 83 94 786 842 46 926 28 140223 61 85 92 383 462 532 633 65 773 842 141248 406 47 574 83 635 737 916 85 142007 94 187 219 32 75 325 514 94 615 143034 74 87 187 206 60 355 455 598 679 755 92 905 84 144041 66 67 287 325 555 651 931 145103 324 483 740 837 146073 82 158 208 318 69 534 83 627 62 98 776 869 147317 80 405 28 65 567 600 703 8 69 829 39 79 905 148008 268 74 329 96 658 64 781 936 149076 192 247 351 414 616 759 824 42 263 150097 99 227 28 85 446 502 656 68 716 843 79 912 151060 100 295 305 29 404 61 633 66 704 69 831 65 271 74 152064 79 99 174 257 70 369 517 153282 303 545 602 7 27 737 88 94 154382 426 525 658 767 865 937 96 155006 25 115 51 59 214 44 431 63 89 530 749 944 56 85 156156 259 309 24 29 417 850 929 66 93 95 157055 496 531 40 782 886 924 158003 28 62 178 272 669 96 722 882 159125 36 402 29 96 940.

III ciągnienie

PO 250 ZŁOTYCH

567 744 804 6 1143 218 38 367 473 583 733 2743 78 3034 66 207 79 428 4047 70 200 553 64 67 737 916 5048 88 165 442 769 953 84 6090 108 57 222 968 7081 128 457 90 580 885 8095 271 378 462 89 521 781 837 9392 498 510 35 42 10131 467 964 11015 191 630 77 12053 164 297 605 8 97 726 964 97 13032 277 334 500 61 867 941 14181 633 974 15174 83 219 333 532 648 720 41 87 836 40 16116 238 511 16 948 17115 568 627 88 789 18160 329 540 650 907 19298 363 95 609 761 20064 258 375 687 92 94 869 21011 83 167 428 49 654 738 852 22109 249 68 343 810 959 23089 170 344 554 70 749 908 65 73 24317 758 852 25318 24634 26024 45 80 119 24 85 227 341 465 528 985 27047 106 273 315 28 66 831 28363 690 805 29322 465 644 803 81 30167 722 229 31011 127 29 33 16 75 559 719 32095 17 34 798 811 982 33024 179 202 30 319 427 549 732 34286 422 29 33 451 717 88 939 64 35099 114 98 226 36163 408 854 277 37360 427 97 508 727 49 96 901 70 38147 95 276 354 444 93 536 721 39253 575 722 828 54 40047 120 218 391 584 632 828 949 41026 62 675 858 42067 518 806 977 43065 154 312 91 843 903 45152 347 82 46386 526 677 969 47150 251 80 369 90 460 968 48122 402 70 90 903 38 47 49001 18 54 212 442 884 50131 95 253 88 470 586 628 723 42 77 850 941 51203 455 742 895 931 52203 7 31 713 996 53223 568 658 702 898 54070 276 55059 80 308 224 56024 339 87 518 45 668 975 57144 95 349 643 58097 158 263 361 627 80 762 94 870 81 59043 183 208 455 671 789 989 60039 273 753 804 933 61318 466 560 609 15 969 62008 292 757 63110 81 262 423 75 723 52 661 64077 527 91 689 925 36 65123 439 656 715 33 74 906 15 66136 75 314 609 816 68964 69023 67 159 272 814 50 70273300 53 659 965 71039 162 425 730 949 72009 177 314 514 73523 622 715 818 975 74127 35 314 31 800.

75142 207 366 480 697 76009 252 302 584 672 718 61 64 77201 13 42 504 95 837 78005 245 429 554 79159 78 283 553 611 965 83 80002 405 672 706 974 81518 838 82021 223 380 435 831 935 83119 935 49 84256 436 960 85205 351 548 92 86032 176 269 702 73 87171 494 812 88020 89310 18 20 653 767 981 90176 545 96 91290 461 694 92175 224 338 91 407 725 69 985 88 93426 680 761 94322 423 945 95123 265 753 852 96040 61 312 33 518 32 97658 898 98128 616 771 953 99585 731 858 920.

100063 148 281 101441 90 807 951 102157 359 502 763 103129 339 553 736 45 869 104611 105440 106272 586 812 15 107404 511 625 949 108347 902 109013 396 737 110257 309 500 651 807 924 36 111469 77 95 506 28 673 92 112262 424 937 113104 728 114367 544 601 701 115479 85 569 744 116401 780 934 117468 933 118023 420 667 790 821 119451 645 834 46 120021 167 96 878 121194 289 364 66 534 51 73 927 122062 167 605 48 123168 298 871 823 124327 99 413 532 677 885.

125045 81 270 725 48 126384 497 659 91 800 35 36 127037 65 66 115 214 316 519 621 22 49 57 859 927 95 128019 42 101 24 210 667 129096 248 458 706 34 805 130058 154 72 221 76 312 501 07 747 813 131242 309 494 515 865 132037 224 42 368 69 91 489 797 987 133008 270 551 134023 142 272 316 595 135371 522 603 81 897 136281 623 62 79 714 837 137009 319 50 138041 167 304 693 864 139007 498 717 78 808 85 930 34 140409 31 579 89 649 49 52 89 872 141008 171 215 686 774 803 965 142016 26 320 563 799 143133 364 814 144218 509 36 145206 695 954 146102 20 70 86 707 958 147067 491 593 618 788 148234 48 342 149229 79 427 682 889 973.

150042 118 291 519 63 83 635 94 773 819 48 968 151063 161 349 419 152083 102 201 477 527 47 750 153132 302 22 93 503 666 953 154011 153 203 55 371 566 720 155074 146 407 64 634 156273 707 807 956 151252 329 89 916 158279 404 209 159221 316 461 99 914 20.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

20.0000 zł. — 105058

10.000 zł. — 35965 65128

5.000 zł. — 31038 69158 136783 154747

2.000 zł. — 4544 10236 20454 22061 30300 33337 36461 40118 41469 44324 51336 51534 53802 57599 59778 73599 79520 81459 93803 98832 10167 104859 103161 104508 107063 107136 107676 117533 119309 120268 123278 126574 130386 133354 136625 137018 150361 151876 154887 157343

1.000 zł. — 4047 6802 7629 11018 12128 12147 13552 14282 15846 18309 31440 33347 36938 38782 39712 40407 43348 46725 47560 49935 50796 50928 52055 52823 64885 57791 58034 59113 61636 64120 65405 65543 66801 69083 72290 74142 74291 78282 79194 80497 82145 83133 84029 87007 93399 96376 97007 100861 101407 101495 101823 102957 110441 11301 112406 116792 24552 28853 36703 137616 138261 140331 140786 141470 47014 148867 150896 153904 156927 158224.

PO 250 ZŁOTYCH

292 433 534 616 826 1007 15 338 423 722 36 992 2171 391 672 76 81 803 11 11 85 3147 538 743 842 948 4062 239 5769 6358 549 797 836 43 7190 262 314 914 53 8052 194 239 72 491 823 9282 506 573 637 702 895 10402 770 887 920 11392 681 12148 510 69 710 42 13158 345 449 608 81 88 14160 343 79 414 551 15115 46 96 237 891 16165 17315 412 80 571 739 18002 121 85 270 347 459 533 616 798 922 19240 42 369 774 20208 331 54 585 645 715 896 957 21132 424 624 967 22654 816 18 915 23101 16 61 312 529 717 972 97 24171 422 32 513 863.

25441 48 67 527 795 952 26137 73 397 479 599 949 63 27019 429 841 28405 516 649 29166 343 482 86 760 3014 538 31080 102 301 66 478 760 32299 413 42 511 21 823 34 33211 92 311 29 816 34169 546 71 711 35038 147 303 36424 93 903 45 38373 879 39201 28 509 755 939 40019 414 560 628 784 96 983 41689 750 42020 55 229 81 575 603 43002 410 570 665 44065 128 239 487 95 511 30 77 45262 262 366 809 46278 373 90 766 899 47083 374 48129 234 694 799 49013 380 91 460 502 626 719 990.

50232 359 551 808 78 911 63 51214 28 40 95 330 52 422 52 504 779 52240 464 899 53374 546 963 54208 22 531 91 620 744 893 55362 640 57 90 56217 70 330 38 431 47 96 615 19 757 57249 60 698 738 51 872 934 58420 571 79 977 59177 391 471 893 60303 48 683 887 61064 252 349 677 62006 18 181 202 403 602 82 888 903 63104 64220 336 595 655 814 65249 661 773 916 90 66015 58 323 422 755 861 67135 571 705 806 68131 87 220 732 40 890 904 62 69235 606 91 860 70845 71022 228 59 366 836 56 77 984 72535 640 755 73414 30 76090 97 339.

75385 853 76555 78 651 908 12 77052 355 520 652 78081 141 88 633 79030 222 709 43 809 968 80762 818 81059 222 65 334 711 82398 457 83079 120 418 94 536 624 729 94 84 644 716 85099 224 764 803 81 86034 332 690 87319 401 66 953 88063 332 431 696 702 39 80202 406 882 90303 52 65 666 966 91047 217 351 567 675 970 92137 313 406 54 509 72 601 68 951 83 93090 329 439 547 52 636 84 94639 854 95022 461 77 96256 71 513 718 97270 653 98045 124 432 66 995 99173 381 98 403 689 100114 91 354 101133 382 434 534 43 763 10224 406 725 38 103784 823 900 104119 267 313 514 829 910 44 105282 106582 745 107386 425 660 865 956 108163 83 242 527 649 92 754 931 64 109046 160 380 496 502 651 793 97 852 110111 111252 58 838 112273 873 946 62 113533 780 828 999 114136 343 735 61 893 115277 526 614 94 799 116842 963 117920 118088 241 316 546 824 987 119486 762 871 927 99 120272 455 56 725 28 905 121309 799 893 122017 200 23 76 477 77 526 32 123142 206 773 903 124478 510 664 750 125110 504 126016 62 90 226 48 127126 57 357 92 808 46 128437 604 906 129393 913 130639 712 44 131244 921 132815 133003 378 417 26 589 134283 552 847 135463 571 867 136036 187 248 501 31 828 137326 403 535 695 723 818 138200 568 82 716 862 139074 220 623 30 140480 141108 88 764 907 142103 263 342 47 84 442 628 952 143112 609 726 811 144306 472 761 145011 61 158 248 398 590 873 986 146233 316 612 30 840 47 974 147271 595 148252 344 461 687 149228 356 707 971 150387 714 954 151839 152441 706 837 269 153457 566 917 154147 59 467 711 268 155164 423 816 224 156093 241 433 95 697 769 874 157000 66 224 632 61 813 158033 172 373 159030 388.

Na rynku wydawniczym.

Medycyna „in flagranti“.

W pierwszych dniach b. roku ukazały się „Pamiętniki lekarzy“ wydane nakładem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jako rezultat konkursu rozpisanego w swoim czasie wśród lekarzy zatrudnionych w lecznictwie ubezpieczeniowym. Pamiętniki te są dopełnieniem obrazu życia naszych najszerszych warstw społeczeństwa, są dokumentem socjologicznym naszych czasów nie mniejszej wagi, niż głośne swego czasu „Pamiętniki chłopów“ czy „Pamiętniki bezrobotnych“. To, co przykuwało uwagę przy czytaniu tamtych pamiętników, bezpośredniość narracji i groza życia ludzi nieszczęśliwych, przemawiająca z każdego nieudolnego zdania, z każdego opisu mniej lub więcej przykrego wydarzenia, w „Pamiętnikach lekarzy“ jest spotęgowana dzięki temu, że autorami ich byli ludzie inteligentni. Rzeczywistość widziana oczyma człowieka na wyższym stopniu kultury, jeśli nie straci nic ze swej prawdziwości, mocniej przemawia do czytelnika i silniej związuje go z tematem.

„Pamiętniki Lekarzy“, można zaryzykować to powiedzenie. odkrywają przed nami nowy, nieznany dotychczas świat, pokazują nam medycynę „in flagranti“ — medycynę w czasie tworzenia rzeczy dobrych, w czasie leczenia. Co wie o tym przeciętny czytelnik, jaki ma sąd o sprawie tak ważnej dla społeczeństwa, jak lecznictwo społeczne, jak się ustosunkowuje do tych lekarzy społeczników? — o tym mówią karty pamiętnika. Jednocześnie czytelnik sam zdaje sobie sprawę z mylności swoich sądów, kiedy czytając pamiętniki konfrontuje swoje wyobrażenia z tym co podają autorzy tych pamiętników — lekarze od lat tkwiący w tym świecie niedoli i nieustających potrzeb. Prowincja, małe miasteczko, wieś — dżungla nie przeorana, gdzie marnieją ludzie od lat, pozbawieni dobrodziejstw XX w. — lekarze i lekarstwa, gdzie życie stanęło w martwym punkcie i nie ma widoków na poprawę sytuacji. Lektura pasjonująca, bo też i tematyka wprost egzotyczna. Egzotyka tak bliska i bolesna, a jednak tak nieznana i daleka dla wielu. Przechodzimy obok tych sprw obojętnie, mijamy je nie znając nawet setnej części prawdy i szukamy dreszczów emocji w opisach i relacjach podróżniczych z Afryki czy Azji, podczas, gdy tu na miejscu, pod Warszawą czy Lwowem, pod Kutnem lub Poznaniem, ludzie przytłoczeni ciężarem życia, oplątani niedolą marnieją i giną tak samo jak tamci w puszczach podzwrotnikowych.

Taki to jest obraz świata w tych „Pamiętnikach“. Człowiek kończy się, bo brak mu kilku złotych na zakup surowicy antybłoniczej, bo trzeba by sprzedać krowę żywicielkę, aby ratować chorego na gruźlicę. Czasem wpędza go do grobu ciemny znachor lub babka wszystkowiedząca.

A na przeciwko tego frontu biedy i ciemnoty — garstka ludzi, tropicieli choroby i nieszczęścia, niestety jednak spętanych ograniczeniami i przepisami, nędzą środowiska i brakiem zrozumienia dla ich pracy. Lekarz Ubezpieczalni Społ. walczy nie tylko z chorobą, broni nie tylko swego pacjenta, ale zmuszony jest walczyć z uprzedzeniami pokutującymi w społeczeństwie, z głupotą niejednokrotnie własnych pacjentów i bronić się musi przed zjadliwą, a nie przebierającą w środkach krytyką.

Nie jeden fragment pamiętników, nie jedno zdanie poświęcone jest właśnie tym czynnikom, które składają się na wytworzenie atmosfery wrogiej dla lekarza, utrudniającej mu pracę. W plątaninie tych najróżniejszych przeciwności i utrudnień, w warunkach prymitywnych i ciężkich dla kulturalnego człowieka, tkwi lekarz przez całe lata, pracując nieznany i niedoceniany przez ogół. Zamiast uznania niechęć lub obojętność, zamiast zrozumienia — oklepane, wyświechtane poglądy i krytyki.

Może zmieni się coś na lepsze, może wydanie „Pamiętników“ przyczyni się do przyśpieszenia procesu zrozumienia roli lekarza i lecznictwa społecznego. A jednocześnie odkryje społeczeństwu tę ogromną dziedzinę życia, w której mamy tyle do zrobienia i do odrobienia — dziedzinę zdrowia społecznego.

N258) **L. M.**

—«:»—

„Nowiny Polskie“.

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.). Z dniem 15 bm. ukazywać się będzie w Warszawie nowy dziennik pod nazwą „Nowiny Polskie“.

Redaktorem nowego pisma ma być p. Babinicz.

Rozpisanie wyborów gromadzkich w Wielkopolsce.

Poznań, 13. 1. (PAT). Jak się dowiaduje PAT, wybory gromadzkie na terenie województwa poznańskiego odbędą się w dniach 10 i 11 lutego br. Wójtostwa będą musiały ogłosić rozpisanie wyborów najpóźniej w dniu 23, względnie 24 stycznia. Listy wyborcze będą składane w dniach: 26, 27 i 28 stycznia lub 27, 28 i 29 stycznia.

Handel polsko-litewski na dobrej drodze.

Kowno, 13. 1. (PAT). Prasa litewska donosi, że rada ministrów kończy **rozpatrywanie tekstu polsko-litewskiej umowy handlowej.** Atyfikcja tej umowy przez rząd litewski ma nastąpić w dniach najbliższych.

Prasa litewska podkreśla przy tym, że w związku z podpisaniem umowy handlowej bawią w Kownie liczni kupcy polscy. Nawiązują oni na miejscu **kontakty z litewskimi sferami kupieckimi.**

Dramat miłosny w Poznaniu

Poznań, 13. 1. Wczoraj po południu w hotelu przy ul. Koziej 5 znaleziono w jednym z pokoi zwłoki 21-letniej Stanisławy Pokrywka z Poznania (ul. Gąsiorowskich nr 10) oraz leżącego bez przytomności 22-letniego stolarza Kazimierza Czajkę z Minkowa w powiecie poznańskim, ostatnio zamieszkałego w Poznaniu przy Górnej Wildzie 115, z raną postrzałową głowy. Stan jego jest bardzo ciężki.

Znaleziono listy pożegnalne, pisane przez zmarłą Stanisławę Pokrywkę i przez Czajkę do rodzin obojga. Z treści listów nasuwa się wniosek, że Czajka pozbawił swą towarzyszkę życia za jej zgodą i następnie miał popełnić samobójstwo. Powodów krwawego dramatu należy dopatrywać się w przeszkodach, stawianych obojgu w zamierzonym pobraniu się.

—«:»—

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

INOWROCŁAW

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” w Inowrocławiu mieści się przy **ul. Król. Jadwigi 22/23 I piętro, prawo** (naprzeciw magistratu).

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych, mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 17 do 19.

Biblioteka Kolejowego Przysp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska” przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19.

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz. 17 do 18, w soboty od 17 do 19.

— **Nocny dyżur** pełni apteka Pod Krzyżem.

Karetka sanitarna, telefon 276 — czynna w dzień i w nocy.

REPERTUAR KIN:

As: „Dla Ciebie Mario”.
Słońce: „Petersburg—Londyn”.
Stylowe: „Przygoda w Szanghaju”.
Świt: „Za zasłoną”.

— **Dożywianie dzieci.** Z dniem 10 bm. rozpoczęło się dożywianie biednych dzieci w szkołach i poza szkołą w liczbie 2.500. Spełnij więc swój obowiązek chrześcijański, nakaz serca i sumienia i daj „na tydzień funt”.

— **Zjazd inteligencji w Inowrocławiu.** W trosce o uświadomienie w duchu chrześcijańskim inteligencji i o właściwym jej posłannictwie organizuje Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Poznaniu zjazd inteligencji w dniu 15 stycznia w Inowrocławiu.

— **Obchód gwiazdkowy harcerzy.** Tegoroczny obchód gwiazdkowy pierwszej drużyny harcerskiej im. ks. J. Poniatowskiego został urządzony w ośrodku harcerskim. Na obchód przybyło również grono rodziców i przyjaciół drużyny. Na wstępie odbyło się uroczyste przyrzeczenie harcerskie, które odebrał od kilku kandydatów harcmistrz Kaliski. Następnie po okolicznościowym przemówieniu hm. Strachanowskiego dzielono się opłatkiem przy pięknie jarzących się choinkach. Po odśpiewaniu kilku kolęd spożywano dary Boże, po czym przybył gwiazdor, który obdzielił obecnych podarkami. Bardzo ładną deklamację wygłosił dh Stankiewicz. Również popisy druhów i druhen były żywo oklaskiwane. Z kolei przemówili w im. Grona Przyjaciół prezes p. Pęczkowski, w im. hufca hm. Kaliski, Fr. Strachanowski, druż. Pilachowski i druż. A. Polanowski. Na ogólne życzenie okolicznościową gawędę wygłosił hm. M. Strachanowski.

—«:»—

STRZELNO. Srebrnym krzyżem zasługi za zasługi na polu pracy społecznej po raz pierwszy odznaczony został p. Władysław Krzemianowski.

MOGILNO. (mk) Pocztowe P. W. urządziło we własnej świetlicy uroczystość gwiazdkową dla wdów i sierot po zmarłych członkach. Na wstępie przemawiał naczelnik poczty p. Wojciechowski. Po wspólnym łamaniu się opłatkiem obdarzono 6 wdów i 18 sierot paczkami z słodyczami i ciepłą odzieżą. Po odśpiewaniu kolęd, 7-letnia Gabisiówna wygłosiła deklamację.

— W roku 1938 zanotowano w miejsc. urzędzie stanu cywilnego 110 urodzeń, w tym 58 męskich i 52 żeńskich. Zgonów zanotowano 72, w tym 31 mężczyzn i 41 kobiet. Ślubów zarejestrowano 35 (w roku 1937 — 45).

— W mieście i okolicy szaleje epidemia grypy. W kilkudziesięciu rodzinach choruje po kilka osób. Aby zapobiec dalszemu rozszerzaniu się tej zaraźliwej choroby, należy wystrzegać się ludzi zakatarzonych i kaszlących.

— Srebrnym krzyżem zasługi za zasługi na polu pracy społecznej po raz pierwszy odznaczony został p. Marian Szulze w Kawce.

GĘBICE. (mk) Stow. Pań Miłosierdzia obdarzyło kilkadziesiąt rodzin ciepłą odzieżą i bielizną. Koło Rodzicielskie przy szkole powszechnej urządziło również dla ubogiej dziatwy uroczystość gwiazdkową. Biedne dzieci odebrały upominki.

TRZEMESZNO. (mk) Kat. Stow. Młodzieży żeńskiej urządziło uroczystość gwiazdkową. Na wstępie przemawiała prezeska p. Dulinówna. Po dzieleniu się opłatkiem przemawiali ks. prob. Sarniewicz, p. Majewski i p. naucz. Maciejewski.

GNIEZNO. (fb) Komisarz ziemski p. inż. Ciecholewski rozpoczął urlop wypoczynkowy. Zastępuje go p. dr inż. Gawda z Mogilna, który przyjmuje interesantów we wtorki i piątki od godz. 9—11 w Gnieźnie i od 12—14 we Wrześni.

— Na probostwie w Węglewie (powiat gnieźnieński) wydarzył się wstrząsający wypadek. Brat tamt. proboszcza, Wit Panek został podczas młócenia pochwycony przez pas transmisyjny i rzucony kilkakrotnie o klepisko tak, że śmierć nastąpiła na miejscu. Brat zmarłego odprawiał w tym czasie mszę św.

NAKŁO n. Not. W niedzielę 8 bm. odbyło się roczne walne zebranie Zw. Podof. Rez. koło Nakło w lokalu p. Sajdaka. Zebranie zagaił prezes p. not. Knach. Przewodniczył p. prof. Marciniak, sekretarzował p. Rutkowski. Zebranie zaszczycili swoją obecnością wicestarosta p. mgr Szczepański, p. burmistrz Błażejewski, delegat okręg. Zw. Podof. Rez. p. Echaust, p. kpt. Mikołajczak i inni. Po sprawozdaniach dotychczasowego zarządu wybrano nowy w składzie: prezes p. not. J. Knach, zast. p. Wł. Koźma, sekretarz p. L. Kubiński, zast. p. Rajewski, skarbnik p. F. Rohnke, ławnicy pp. Bogaczyk i Rostak. Budżet w dochodach i rozchodach uchwalono na 442,19 zł. Walne zebranie uchwaliło urządzić zjazd komendantów w Nakle w maju br., połączony z ćwiczeniami O. N. Podczas zebrania przemawiali p. wicestarosta i inni.

— Prostujemy notatkę o kradzieży, ogłoszoną w Dz. Bydg. nr 6 z dnia 8 bm., ponieważ nas mylnie poinformowano. Kradzieży tej nie dokonano — jak pisaliśmy — w hurtowni p. Kryszkiewicza, lecz w hurtowni monopolu spirytusowego.

— Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej wybrano różne komisje jak następuje: komisja rewizyjna pp.: not. Knach — przew., Kitkowski L. zast., J. Judejki, B. Siwczak, T. Tamborski, J. Kufel — członkowie. Komisja regulaminowa: pp. Knach J., Judejko J., Radke E., Lunitz P., mec. J. Tuchołka. Komisja opieki społ. pp.: A. Piechota, Br. Jeż, A. Rewaliński, W. Szafrański, S. Lewandowski, P. Lunitz, B. Miłosierny i J. Jankowski. Komisja kult.-ośw. pp.: L. Kitkowski, P. Tamborski, P. Szafran, S. Lewandowski, L. Pieprz, K. Kudlińskí i W. Robiński. Komisja szacunkowa pp.: J. Jezierski, St. Wesołowski, J. Pokrzywiński, L. Werdin, A. Fertykowski i Fr. Budak.

ŚWIECIE. (t) We wtorek 10 bm. wieczorem dostrzeżono w kierunku Grudziądza wielką łunę, zwiastującą pożar. Okazało się, że we wsi Polskie Stwolno płonie obszerna stodoła u rolnika Henryka Krupa. Przyczyna tego pożaru, który wyrządził szkód na 13.000 zł, jest chwilowo nieznana.

BRODNICA. (jl) Dnia 10 bm. odbyło się pierwsze posiedzenie nowowybranej rady miejskiej. Posiedzeniu rady przewodniczył p. burmistrz Blokus, który na wstępie zaapelował do pp. radnych o harmonijną i wydatną współpracę dla dobra miasta, po czym zobowiązał pp. radnych podaniem ręki. Następnie radni pp. Balcerowicz i Wojnowski wnieśli jako wniosek nagły o uczczenie śp. Romana Dmowskiego i przemianowanie ul. Kamionka. Wnioski zostały większością głosów przyjęte. Sprawę umieszczenia portretu Romana Dmowskiego w sali obrad rady pozostawiono do dyspozycji zarządowi miasta. Następnie po 15-minutowej przerwie wybrano komisje kontrolne: K. K. O. miasta Brodnicy, gospodarki miejskiej, budżetowo-finansową, wodociągową i kanalizacyjną, rzeźni, elektrowni i gospodarczą.

CHEŁMNO. (lm) Repertuar kin: Apollo: „Motyl hiszpański”. Uciecha: „Milioner na tydzień”.

— Ks. wikary Eryk Deskowski, długoletni duszpasterz parafii Kijewo Król. pod Chełmnem, został przeniesiony do parafii Cieląt pod Brodnicą.

MROCZA. Zapowiedziany na 5 bm. zespół akademicki przybył do Mroczy z opóźnieniem z powodu defektu samochodu pod Rynarzewem. Przedstawienie uległo opóźnieniu o godzinę. Zniecierpliwiona publiczność już jednak po pierwszym punkcie programu rozjaśniła swe oblicze, a zainteresowanie widowiskiem wzrastało, gdy w inscenizacjach, tańcach regionalnych i w ilustracji obrazu pracy naszego Śląska propagowano piękno kultury polskiej i naszego dorobku. Ludność darzyła zespół rzęsistymi oklaskami, które zamieniły się w końcu w niesłychany entuzjazm. Imieniem obywateli dziękował całemu zespołowi na ręce kierowniczki p. Dziewońskiej — p. Ciążyński, burmistrz miasta Mroczy, za tak udatne wykonanie imprezy, życząc im dalszych sukcesów. Wywiązała się bardzo miła atmosfera serdeczności i publiczność opuściła salę z wielkim zadowoleniem i wdzięcznością za spędzenie kulturalnego wieczoru w tak pogodnym nastroju.

ROGOŹNO. (a) Zebranie Tow. Kupców celem założenia polskiej chrześcijańskiej kasy bezprocentowej odbyło się ostatnio w Rogoźnie. Przewodniczył prezes p. Skrzypczak. Obszerny referat o celach i zadaniach kasy bezprocentowej wygłosił dyr K. K. O. p. Nowak. Następnie p. Waligórski podał zebranym do wiadomości treść statutu zarządu głównego P. Ch. K. B. w Warszawie. Po dyskusji postanowiono założyć taką instytucję na miasto Rogoźno i okolicę z siedzibą w Rogoźnie. Pełnomocnikiem do zarejestrowania tej instytucji wybrano p. Lechowskiego, który w krótkim czasie zwoła walne zebranie celem wyboru zarządu.

— Walne zebranie obornickiej Spółki Łowieckiej odbyło się w Obornikach pod przewodnictwem burmistrza Kuehna. Zebrani postanowili tegoroczny zysk z dzierżawy za polowanie w wysokości 207,50 zł przeznaczyć na zatrudnienie bezrobotnych miasta. Do nowego zarządu weszli: ks. dziekan Szymański, pp. mgr Kuehn, dr Dahlmann, Nesel i Wesołowski.

WĄGROWIEC. (a) Z powodu różnych przeszkód organizacyjnych, praca Uniwersytetu Powszechnego w Wągrowcu rozpocznie się dopiero od połowy stycznia br. Kierownictwo U. P. spoczywa w tym roku w rękach tut. Koła Tow. Naucz. Szkół Średnich i Wyższych (TNSW).

— W Żoniu zawarli związek małżeński p. Stefan Małkowski z Opoczyna z p. Fr. Kaźmierczakówną z Kaliszan, w Mieścisku p. K. Majsner z p. Waldemarą Łukaszewiczówną.

SZAMOCIN. W ub. sobotę odprowadzono na wieczny spoczynek zwłoki powstańca wlkp., radnego miejskiego, kupca śp. Stanisława Jaworskiego. W pogrzebie liczny udział brało społeczeństwo z miasta i okolicy z p. burm. Józefowskim oraz zarządem i radą miejską na czele. Ubył znów w sile wieku jeden z prawych obywateli — Polaków. Niech odpoczywa w pokoju!

CHODZIEŻ. Na walnym zebraniu mężów katolickich, odbytym pod przewodnictwem ks. prob. dr Kubika, wybrano nowe władze w składzie: prezes Marosz, zast. Tomaszewski, sekretarz Gruntkowski, zast. Wylegała, skarbnik Nowakowski. Komisja rewizyjna: Szymański, Winkel i Ciepluch.

OSTRÓW WLKP. Srebrnym krzyżem zasługi za zasługi na polu pracy społecznej po raz pierwszy odznaczony został p. Jan Furmanek.

— Na odbytym w ub. niedzielę walnym zebraniu Arcybractwa Matek Chrześcijańskich uchwalono ufundować wielką figurę św. Antoniego Padewskiego, która stanie na głównym ołtarzu nowego kościoła parafialnego w Ostrowie. Figurę, której koszt wyniesie około 4.000 zł, wykona prawdopodobnie artysta-rzeźbiarz Rożek z Poznania. Śladem matek chrześc. pójdą niewątpliwie i inne miejscowe organizacje, fundując pozostałe ołtarze i witraże do nowej świątyni.

KORONOWO. W dniu 6. I. rb. urządziło żeńskie koło L. O. P. P. w Koronowie bardzo piękny obchód gwiazdkowy o nastroju familijnym, przy udziale licznych gości w sali p. Nowaka. Salę gustownie udekorowała wiceprezeska p. Nowakowska, a choinka z emblematami L. O. P. P. i tradycyjny opłatek dodały wieczorkowi nastrój rodzinny. Pani starościna Suska z świtą swą zaszczyciła swą obecnością obchód gwiazdkowy. Zjechali również goście z okolicy. Odśpiewano kolędy, przemawiała prezeska p. Nowacka, zabrała też głos p. starościna, mówiąc o tradycji Koronowa i o chwalebnym rozwoju koła żeńskiego L. O. P. P. i jego intensywnej pracy. Następnie krążył opłatek, były niespodzianki, była bitwa za pomocą śnieżnych kul, był humor i nastrój, a wynikiem udanego obchodu gwiazdkowego będzie nowy zapał do dalszej intensywnej pracy. Zebrano 150 zł na samolot.

TUCHOLA. (fm) W świetlicy KPW odbyła się gwiazdka dla dzieci kolejarzy oraz wdów po kolejarzach. Serdeczne przemówienie wygłosił p. nacz. Jarzembski.

— Tradycyjny opłatek w sali Browaru urządził oddział K. S. M. ż. Modły kolędowe odprawił przy choince ks. asystent Nowak, po czym wygłosił piękne przemówienie, dzieląc się z obecnymi opłatkiem.

CHOJNICE. (s) W sali hotelu Urbana 9 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa p. R. Stamma walne zebranie Tow. Kupców Samodz., na którym po przywitaniu wszystkich zebranych uczczono pamięć członka śp. Pawła Smeji. Po odczytaniu protokółu przez sekr. p. Bączkowskiego, prezes zdał obszerne sprawozdanie z rocznej działalności. W akcji osiedleńczej na kresach wschodnich tow. może się wykazać narazie wyjazdem i osiedleniem 2 kupców, których składy mimo tamt. trudnych warunków dobrze prosperują. Po sprawozdaniach sekretarza i skarbnika udzielono zarządowi absolutorium. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu w nast. składzie: prezes p. Stamm, wiceprezes p. Zimny, sekretarz p. Bączkowski, skarbnik p. Urban; do komisji rewizyjnej wybrano pp. Kleina i Parszyka. Po dodatkowym uchwaleniu preliminarza na r. 1939 w sumie 2115 zł odbyła się tradycyjna kolacja koleżeńska, a następnie w zamkniętym kółku zabawa taneczna.

WEJHEROWO. (ap) Kino Casino wyświetla film p. t. „„Zdrajca”.

— Przed sądem okręg. na sesji wyjazdowej w Wejherowie w ub. wtorek odbyła się rozprawa przy drzwiach zamkniętych przeciwko już 6-krotnie karanemu Fr. Pawelczykowi z Wejherowa o to, że w lesie wejherowskim dopuścił się ohydnego gwałtu na W. B. W wyniku rozprawy sąd skazał Pawelczyka na łączną karę 3 lat więzienia i tyleż lat odosobnienia.

DZIAŁDOWO. (jl) Walne zebranie Sokoła odbyło się w świetlicy sokolej przy licznym udziale członków. Na przewodniczącego zebrania wybrano jednogłośnie p. posła Kręgielewskiego. Ze sprawozdań z działalności za rok ubiegły wynika, że gniazdo sokole w Działdowie może się poszczycić dodatnimi wynikami pracy. Dokonano wyboru nowego zarządu o nast. składzie: Jan Kręgielewski — prezes, Tad. Nowicki — wiceprezes, Henryk Koek — sekretarz, R. Poznański — skarbnik, Roman Ugodowski — naczelnik, Leokadia Gongłowska — naczelniczka, Fr. Rojewski — gospodarz, W. Kręglewska, Wł. Goryński, P. Sosnowski — członkowie. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Kuczyńskiego, Fr. Patelkę i A. Hinca. W skład sądu honorowego weszli: dr Wesalis, not. Stefan Dunajski i adw. Zygm. Szwedowski.

GRUDZIĄDZ

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” mieści się przy ul. Toruńskiej 22, tel. 1294. Biuro czynne od godz. 8—18.

T. C. L. Biblioteka i Czytelnia (ul. Legionów 28) otwarta od godz. 11—12 i 17—19 (w soboty tylko do godz. 18).

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełnią: Apteka pod Orłem, 3 Maja 37, tel. 1360; Apteka pod Gryfem, Legionów 33, tel. 1524.

REPERTUAR KIN:

Apollo: „Warszawska cytadela”
Gryf: „Marnotrawna córka”.
Orzeł: „Znachor.”

— **Obchód gwiazdkowy pocztowców.** Ub. niedzieli Związek Niższych Pracowników Pocztowych w sali świetlicy P. P. W. obchodził swój tradycyjny opłatek. Uroczystość zagaił prezes p. Luptowski, witając w serdecznych słowach licznie zebranych gości oraz członków. Przemówienia okolicznościowe wygłosili ks. Miętki (w zastępstwie ks. prob. dr Pastwy) oraz pp. naczelnik obwodowego urzędu pocztowego Łoboda i asystent Lewandowski. Po deklamacjach wygłoszonych z werwą przez dzieci członków, występach orkiestry „braci pocztowej” i odśpiewaniu kolęd zakończono piękną uroczystość krótką harmonijną zabawą taneczną.

— **Znaleziono zegarek.** Janina Mechowska (Wawrzyniaka 6) zdeponowała w komisariacie I zegarek męski, znaleziony na terenie tegoż komisariatu.

— Srebrnym krzyżem zasługi za zasługi na polu pracy społecznej po raz pierwszy odznaczony został p. Paweł Sowa.

— **Walne zebranie i obchód gwiazdkowy Kat. Stow. Mężów parafii N. M. P.** odbyły się ub. niedzieli przy licznym udziale członków i gości. Słowo wstępne wypowiedział prezes p. Hevelke, zaś sprawozdania zarządu wykazały, że stowarzyszenie rozwija się pomyślnie, wobec czego udzielono zarządowi jednomyślnie absolutorium. Po wyczerpaniu porządku obrad walnego zebrania zagaił uroczysty wieczór gwiazdkowy prezes p. Hevelke, po czym wygłosił okolicznościowe przemówienie ks. prob. Gasiński. Przy suto zastawionych stołach wszyscy obecni przy śpiewie kolęd i serdecznej pogawędce spędzili kilka miłych chwil.

— **Posiedzenie zarządu głównego Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu.** W dniu 16 stycznia odbędzie się posiedzenie zarządu głównego Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, które poprzedzone będzie posiedzeniami: komisji statutowej i budżetowej związku. Posiedzenia powyższe przygotują porządek obrad walnego rocznego zjazdu delegatów związku, które odbędzie się na początku lutego rb. W tymże dniu 16 stycznia prezydium Związku Towarzystw Kupieckich zostanie przyjęte przez dyrektora Izby Skarbowej w Grudziądzu, przy czym omówione zostaną aktualne sprawy skarbowe z dziedziny handlu.

Kronika GDYŃSKA

Gdynia, dnia 12 stycznia 1939 r.

Redakcja i administracja mieści się: Skwer Kościuszki 24, (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

Nocny dyżur pełnią apteki:

Pod Gryfem, Starowiejska, tel. 51-29.
Świętojańska, vis a vis komisariatu.
Bałtycka, ul. Śląska 42.
Magistra Grodzk'ego. Morska 155.
Nadmorska w Orłowie, ul. Orłowska.

—«•»—

REPERTUAR KIN:

Bajka: „Postrach Mongolii".
Lido: „Królewna Śnieżka".
Lily-Caylonia: „Czardasz, tokay i miłość".
Morskie Oko: „Alpejskie Osły".
Miraż-Orłowo: „Prokurator Alicja Horn".
Polonia: „Moi rodzice rozwodzą się".
Zorza-Grabówek: „Gehenna".

— **3.000 złotych kary!** W dniu 12 stycznia rozpoczęły się w Gdyni ćwiczenia przeciwlotnicze. Omówimy je obszernie po zakończeniu. Dziś tylko przypominamy naszym P. T. Czytelnikom, że **kary** za brak dyscypliny są przewidziane bardzo wysoko: do **trzech tysięcy złotych!** I słusznie, po stokroć słusznie. Już zauważyliśmy wśród publiczności pewne wypadki lekceważenia przepisów.

— **W dniach 14 i 15 stycznia br.** w godzinach od 10—12 i od 17—21 wyłożone będą do publicznego przeglądu ostatecznie ustalone spisy wyborców. Spisy przeglądać może każdy mieszkaniec miasta w lokalach urzędowania Okręgowych Komisyj Wyborczych, jednak jakiekolwiek reklamacje są już bezskuteczne.

— **Nowy blok.** Dnia 2 stycznia br. oddano do użytku 4 blok mieszkaniowy w Osiedlu robotniczym TBO na Grabówku przy ul. Morskiej. Nowy blok zawiera ogółem 78 mieszkań, z czego 54 2-izbowych oraz 24 mieszkania 1-izbowe z kuchenkami gazowymi.

— **Preliminarz Gdyni.** W środę po południu odbyło się pierwsze posiedzenie Połączonych Komisji Radzieckich pod przewodnictwem p. Komisarza Rządu mgr. Sokoła. Na zebraniu przepracowano preliminarz budżetowy w zakresie wydatków i dochodów zwyczajnych Gminy m. Gdyni na rok 1939-40. Na wstępie posiedzenia p. Komisarz Rządu nadmienił, że w zasadzie układ preliminarza budżetowego nie ulega zmianom, a w dziedzinie wydatków osobowych pewien wzrost wynika z tego, że **45 stanowisk opłacanych dotychczas z wydatków rzeczowych zostało włączonych do przedłożonego Radzie Miejskiej projektu statutu etatu stanowisk.** Poza tym, zwiększenie wydatków osobowych zostało uzasadnione koniecznością **awansowania szeregu pracowników miejskich** tak ze względu na wydajność pracy jak i długi okres pełnienia służby oraz z uwagi na powiększenie członków rodzin pracowników miejskich. Nowością, jaką wypada zarejestrować jest utworzenie **specjalnego budżetu dla pożyczek gwarantowanych** i formalnie przyjętych przez Skarb Państwa, które dotychczas figurowały w budżetach miasta, a na których obsługę tj. opłacenie oprocentowania i spłatę kapitału dawał dotację Skarb Państwa.

—«:»—

Finowie wolą dentystki niż dentystów.

„Finnowie wolą, gdy ich zęby są wyrywane delikatną ręką kobiecą". Pod takim właśnie tytułem ukazała się wiadomość w jednym z pism, wychodzących w Helsinkach. Notatka ta była bardzo obszerna, a m. in. zawierała statystykę, która podaje, że na 746 lekarzy dentystów na terenie Finlandii jest tylko 204 mężczyzn, a resztę stanowią kobiety. Na tym jednak nie koniec, gdyż statystyka podaje, że w ostatnim czasie brak prawie zupełnie mężczyzn, przygotowujących się do tego zawodu. Zorientowali się widocznie, że w tej dziedzinie nie wytrzmają konkurencji płci pięknej.

Czytając tę wiadomość, wielu czytelników zapewne słusznie pomyśli, że o ile nie zakwestionuje się „delikatności ręki kobiecej", to w każdym razie zakwestionować można łagodność usposobienia i postawić sobie pytanie, czy opłaci się skórka za wyprawę.

—«:»—

PRAKTYKA.

— Panie doktorze, dlaczego właściwie przełożył pan swe godziny przyjęć z drugiej godziny na szóstą?

— Ponieważ mój pacjent miał czas tylko o tej porze!

BEZ TAJEMNIC.

W teatrze jakaś para rozmawia głośno w czasie przedstawienia.

— Możeby państwo ciszej rozmawiali! — zwraca się jakiś pan siedzący obok.

— Kiedy my nie mamy żadnych sekretów.

Jak będziemy wybierać do Rady Miejskiej.

Gdynia. Nowa ustawa wyborcza z dnia 16 sierpnia 1938 r. dotycząca wyborów do Rad Miejskich, ogłoszona w Dzienniku Ustaw R. P. nr 63, poz. 480, niewątpliwie nie znaną jest 99% wyborców, — to też uważamy za rzecz pożyteczną zaznajomić ogół wyborców z najważniejszymi postanowieniami tej ustawy, a zwłaszcza tymi komentarzami niektórych artykułów, które nie objęte są oficjalnymi ogłoszeniami.

Jak wiadomo, obszar miasta Gdyni podzielony został na **siedem okręgów wyborczych,** z których każdy wybiera określoną z góry ilość radnych. Zgłaszane listy kandydatów mogą, — lecz nie muszą, — zawierać w każdym okręgu **dwukrotną ilość kandydatów w stosunku do ilości wybrać mających się radnych.**

Kartki wyborcze pisane lub drukowane, muszą być tylko na białym papierze i dostarczane nie przez Komisję wyborcze, lecz przez poszczególne ugrupowania wyborców, które zgłosiły listy kandydatów. Wyborcy, — którzy nie chcą korzystać z kartek dostarczonych im przez ugrupowania wyborcze, mogą oddawać **kartki białe z ręcznie wypisanymi nazwiskami kandydatów,** na których wyborca pragnie oddać swój głos. Na kartkach takich muszą się jednak znajdować tylko nazwiska takich osób, które zgłoszone zostały na **którejkolwiek bądź ze zgłoszonych list kandydackich.**

Dlatego też wolno na kartkach głosowania wykreślać nazwiska tych kandydatów, które wyborcy nie odpowiadają, a wpisywać na ich miejsce nazwiska kandydatów z innych list, które mu więcej odpowiadają. Kartka wyborcza może zawierać tylko tyle nazwisk, ilu w danym okręgu ma być wybranych radnych.

Kartki zawierające więcej nazwisk kandydatów, **nie będą unieważnione,** lecz Komisja wyborcza skreśli z niej tyle na ostatnich miejscach znajdujących się nazwisk, ile jest ich więcej ponad liczbę wybrać mających się radnych w danym okręgu.

Ponieważ wszelka agitacja nie tylko w lokalu wyborczym, lecz także w obrębie 100 m. od lokalu jest bezwzględnie zabroniona, przeto w kartki wyborcze musi się zaopatrzyć każdy wyborca **poza tym obrębem.**

Wolna trybuna.

Jeden z naszych Czytelników nadsyła nam następujący **„List otwarty do Biurokracjusza":**

Wszyscy narzekamy na czekanie-wyczekiwanie. Jest to rzecz bardzo przykra, a często nawet fatalna. W czasach ubiegłych ludzie nie potrzebowali długo wyczekiwać, gdyż wówczas tempo cywilizacji, a co za tym idzie postęp kultury i techniki kroczyły powoli a aparat państwowo-urzędowy nie był zbytnio skomplikowany... no i przy tym **ludzie mieli jeszcze „nerwy".** To też nikt nie wyczekiwał i nie miał powodu do narzekania. W dzisiejszych atoli czasach rzecz zmieniła się zasadniczo w odkrotnym kierunku. **Wszyscy domagają się najszybszego załatwienia swoich** — czasem bardzo rozległych, a czasem zupełnie prostych i pojedynczych spraw i niecierpliwie upominają się o „swoją kolejkę".

O — to wyczekiwanie! **Każdy może o tym coś powiedzieć.**

Kochany Biurokracjuszu!

Z góry zaznaczam, że jako dawniejszy biurokrata jestem z Tobą przecież spokrewniony i już z tego samego tytułu muszę z Tobą „sztamę trzymać". Więc mój Kochany Wujaszku, czuję się zobowiązanym Tobie o wszystkim donieść co ja się wokół dowiaduję. Chciałbym Tobie zatem pomóc, żeby w przyszłości znowu nie wystawiony był Twój honor na szwank.

Moi współobywatele narzekają z osobna a często gremialnie, że na ich prośby czy podania do urzędów państwowych, a nawet do niektórych władz centralnych **nie otrzymują żadnej odpowiedzi — albo odpowiedź po kilku tygodniach i nawet po kilku miesiącach dopiero!** Znam osobiście wypadek, że jeden z moich znajomych czeka już **2 lata (dwa) na załatwienie swej sprawy!** Tak, Kochany Wujaszku.. to nie bujda!

Często tak bywa, że urgujący swoją sprawę obywatel musi drugie podanie złożyć — gdyż sprawa ta „nie jest znana" lub „zaginęła". Zdarzają się częste wypadki, że po długim wyczekiwaniu otrzymują odpowiedź... z zupełnie innego urzędu. Chciałbym przy tej sposobności Tobie, Kochany Biurokracjuszu dać pewną wskazówkę w celu uspokojenia wszystkich silnie zagniewanych i rozżalonych obywateli.

W razie konieczności skierowania podania czy prośby według kompetencji do innego urzędu czy instytucji **należy zawsze o tym petentowi krótkim zawiadomieniem zakomunikować.** Tenże może w razie potrzeby już właściwy urząd urgować! Tak się robi w wzorowych urzędach. Uważam, Kochany Wujaszku, że takie postępowanie urzędów uradowałoby wszystkich zainteresowanych obywateli i odpadłyby od razu wszystkie wyczekiwania i narzekania.

Należałoby przestrzegać następujących zasad: **1. Szanować obywateli! 2. Podania obywateli wszelkiego rodzaju pilnie załatwiać! 3. Obywatelom na podania w najkrótszym czasie odpowiadać! 4. W razie skierowania podania do innego urzędu lub instytucji krótką drogą informować petentów!**

Kochany Biurokracjuszu! Zaznaczam w końcu, że jestem pewien, że weźmiesz sobie to wszystko ad notam — za co wszyscy obywatele Tobie, Kochany Wujaszku, serdecznie już z góry dziękują.

Łączę serdeczne życzenia w nadziei... że w nowym roku lepiej będzie.

Twój Krewniak.

Gaaaz!... Gaaaz!...

Uwaga, napad lotniczy! Chronić się!...

Toruń, 13. 1. No, na razie łydkami trząść nie potrzeba, — ale... strzeżonego Pan Bóg strzeże. Na wszelki a nieprzewidziany wypadek przygotowujemy się do tych ciężkich chwil, które oby nie były ostatnimi w naszym życiu.

Po tym „cudownym" wstępie przejdźmy do właściwej materii. A więc...

Zarząd miejski podaje do wiadomości publicznej, że w najbliższych dniach odbędą się na terenie m. Torunia ćwiczenia obrony przeciwlotniczej.

Co należy czynić w związku z obroną przeciwlotniczą — o tym pouczą obwieszczenia rozlepione na słupach reklamowych, dworcach kolejowych, dworcu autobusowym, urzędach oraz w lokalach publicznych.

Notujemy tylko najważniejsze punkty obwieszczenia:

1. Żadne światło nie może wydostać się na zewnątrz mieszkania.

2. Nie opuszczać domu bez koniecznej potrzeby a zwłaszcza wieczorem, — wzgl. nie oddalać się zbytnio od domu.

3. Nie wypuszczać dzieci bez opieki starszych.

To wszystko odnośnie ogłoszenia chwili pogotowia opl.

Z chwilą usłyszenia sygnałów alarmu lotniczego należy gasić światło i przygotować do ewentl. użytku maskę gazową.

Jeśli alarm zaskoczy Cię na ulicy, wróć szybko (nie biegnij) do domu wzgl. udaj się do najbliższego schronu.

Przede wszystkim jednak należy stosować się ściśle do zarządzeń władz oraz komendanta opl. domu oraz do zarządzeń domowych organów samoobrony w czasie całej akcji samoobrony.

Podczas ćwiczeń obrony przeciwlotniczej Rozgłośnia Pomorska nadawać będzie komunikaty dla mieszkańców m. Torunia.

—«:»—

PIĘKNA ZIMA — DOBRODZIEJSTWEM DLA JEDNYCH, KLĘSKĄ DLA INNYCH. WYRÓWNAJ KRZYWDĘ OFIARĄ NA POMOC ZIMOWĄ.

Kronika TORUŃSKA

Toruń, dnia 13 stycznia 1939 r.

Nocny dyżur pełnią apteki:
Radziecka, śródmieście.
Św Anny — Bydgoskie Przedmieście.
Pod Łabędziem — na Mokrem.
Nadwiślańska — Jakubskie Przedmieście
Św. Barbary — Chełmińskie Przedm.

Dyżur lekarski Ubezpieczalni Społecznej.
Piątek: dr Pryliński, ul. Pułaskiego 7, tel. 15-10 (dyżur od godz. 20—8).

—«:»—

Pogotowie straży pożarnej tel. 12-44.

—«:»—

Pogotowie ratunkowe tel. 19-91.

—«:»—

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego", ul. Mostowa 17, tel. 1446.

REPERTUAR KIN:

Aria: „Profesor Wilczur".
As: „Serce matki"
Mars: „Rosalie".
Świt: „Moi rodzice rozwodzą się".

— **Z Teatru Ziemi Pomorskiej.** Jedna z najlepszych komedii współczesnych bieżącego sezonu, napisana przez czołowego komediopisarza węgierskiego Kiklasa Laszló pt. „W perfumerii" — powtórzona zostaje w sobotę i niedzielę 14 i 15 bm. o godz. 20. Koncertowo zgraną obsadę tworzą pp. Przysiecka, Wilkoszewska, Gołaszewska, Piekarski, Krzyski, Wasilewski, Butrym, Klejer, Kuyrłło, Strzelecki i inni.

— **Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.** Piątek godz. 20: „W perfumerii"; sobota Piątek i sobota godz. 20: „W perfumerii"; Niedziela godz. 16: „Jadzia wdowa", godz. 20: „W perfumerii".

— **Państwowa komisja egzaminacyjna przy K. M. w Toruniu.** Sekretariat Konserwatorium Muzycznego w Toruniu podaje do wiadomości zatwierdzony przez Min. WR i OP skład państwowej komisji egzaminacyjnej wydziału nauczycielskiego przy tut. konserwatorium: Piotr Perkowski przewodniczący; członkowie komisji Zygmunt Moczyński, Zofia Godlewska, Jerzy Stefan, Stanisław Chojecki, Irena Stefanowa, dr Zofia Drexler-Pasławska, dr Zdzisław Kaczmarek i Halina Wojciechowska.

— **Zbiórka na Fundusz Szkolnictwa Polskiego za granicą.** W ub. środę w kasynie ofic. odbyło się zebr. Tow. Pomocy Polonii Zagranicznej okręgu pomorskiego w związku ze zbliżającą się zbiórką na Fundusz Szkolnictwa Polskiego za granicą. Na powyższe zebranie przybyli bardzo licznie pp. oficerowie garnizonu toruńskiego. W ramach tego zebrania miał być wygłoszony referat dyr zarządu głównego T. P. P. Z. p. Stanisława Gąsiorowskiego pt. „Macierz a Polonia Zagraniczna". Odczyt ten jednak nie odbył się z powodu nieprzyjazdu prelegenta. „O związku Pomorza z Polakami poza granicą polską" mówił p. mgr Wojnowski.

— **Akademia morska w Teatrze Ziemi Pomorskiej.** W sali Domu Społecznego pod przewodnictwem wiceprezesa p. ppłk. Matzenauera odbyło się zebranie obwodu toruńskiego Ligi Morskiej i Kolonialnej. Po odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania poruszono sprawę walnych zebrań itp. Na zebraniu tym uchwalono również wspólnie z Korporacją Akademicką „Pomerania", urządzić w Teatrze Ziemi Pomorskiej w dniu 10 lutego wielką akademię morską.

— **Mistrzostwa drużynowe Pomorza w szachach.** W nadchodzącą niedzielę, dnia 15 bm. przyjeżdża do Torunia drużynowy mistrz Bydgoszczy sekcja szach. KPW. Drużyna ta rozegra dwa spotkania z miejscowymi klubami szachistów. O godz. 10 mistrz Bydgoszczy rozegra mecz w „Pomorzance" z Toruńskim Klubem Szachistów i to na 6 szachownicach. Po południu o godz. 16 bydgoszczanie rozegrają z sekcją szach. przy Zw. Zaw. Prac. Miejskich spotkanie rewanżowe na 8 szachownicach w lokalu przy ul. Chełmińskiej 16. Wstęp na obydwie imprezy bezpłatny.

— **Demolował mieszkanie matki.** 30-letni Karol Boruta, szewc z zawodu, w nietrzeźwym stanie przybył do mieszkania swej matki Marianny, przy ul. Rybaki 43 i wszczął tam awanturę oraz począł demolować mieszkanie. „Usunięty" na ulicę, począł się tak głośno zachowywać, że wywołał zbiegowisko. Przybyła na miejsce zajścia policja siłą doprowadziła go do Komisariatu. Za zakłócenie spokoju czeka go zasłużona kara.

— **Za oszustwa i kradzież 7 miesięcy więzienia.** Przed tut. sądem okręgowym odpowiadał 44-letni robotnik, Stanisław Mielcarek. Akt oskarżenia zarzucał Mielcarkowi, że jako robotnik w firmie Fr. Słomickiego dnia 7 lipca ub. r. podrobił kwit dostawy podpisując go nazwiskiem „Kujawska". Kwit ten oskarżony przedstawił następnie swemu pracodawcy jako autentyczny. Ponadto akt oskarżenia zarzucał Mielcarkowi dokonanie kradzieży 100 butelek lemoniady, 20 but. wody chemicznej, 10 butelek piwa i 714 pustych butelek. Oskarżony Mielcarek przyznał się do kradzieży, natomiast do podrobienia kwita nie przyznał się. W wyniku przeprowadzonej rozprawy sąd skazał Stanisława Mielcarka na 7 miesięcy więzienia.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 13 stycznia 1939 r.

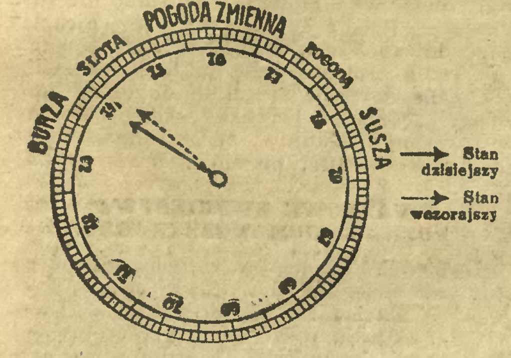
KALENDARZYK

Dziś: Weroniki.
Jutro: Hilarego b. B. D. K., Feliksa.
Wschód słońca o godzinie 8.05.
Zachód słońca o godzinie 16.12.

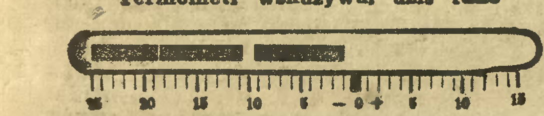
Stan pogody.

Pogoda bez większych zmian.

W dniu wczorajszym na południu i w środku kraju przeważała pogoda słoneczna, na północy było chmurno. W całym kraju wiał słaby lub umiarkowany wiatr z południowego-wschodu. W godzinach południowych w Tatrach był wiatr halny. Temperatura o godzinie 14 wynosiła od +6 stopni na południu do —4 stopni na Wileńszczyźnie. Wysoko w górach notowano —4 st., na Podhalu +7 st. Dziś rano w Bydgoszczy pogoda bez zmian. Przewidywany przebieg pogody: w południowo-zachodniej części kraju zachmurzenie niewielkie, poza tym nieco powyżej zera stopni. Umiarkowane wiatry z kierunków południowych.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK
od 9—15 stycznia br.:

1) Apteka Piastowska, ul. Śniadeckich.
2) Apteka pod Złotym Orłem, Rynek M. Piłsudskiego 1.

—«:»—

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

—«:»—

— **MUZEUM MIEJSKIE** przy ul. Farnej otwarte codziennie od godz. 11—15, w niedziele i święta od godz. 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa zbiorowa Wojciecha Gersona.

Muzeum Miejskie — Bielawki, ul. Piarackiego 8, otwarte codziennie od godz. 11 do 14 Stała wystawa darów: obrazy Leona Wyczółkowskiego i rzeźby Konstantego Laszczki.

Biblioteka Nowości T. C. L. przy ulicy Gdańskiej 30, I piętro, wypożycza książki od godz. 11—13.30 i od 16—19.

Specjalny skład nut — Bydgoszcz, ul. Gdańska 34.

Z TEATRU MIEJSKIEGO
im. K. H. Rostworowskiego

W piątek 13-go rewia pt. **„BYDGOSZCZ POD GAZEM"** z udziałem całego zespołu.

W sobotę 14-go bm. premiera popularnej operetki **„KRYSIA LEŚNICZANKA",** której zapowiedź wzbudziła niemałe zainteresowanie wśród sympatyków pięknej muzyki. Główną postać kobiecą odtworzy ulubienica naszej publiczności, pełna wdzięku i temperamentu Hanka Ważeńka. W innych rolach ujrzymy pp. Krzywicką, Korowicz, Tadrowską, Dembowskiego, Domosławskiego, Kowalczyka E., Lochmana, Skirgiełło-Jacewicza, Winczewskiego. Na czele zespołu baletowego Wanda Bończa i Wacław Zwoliński. Chór i statyści dopełniają całości. Wnikliwa reżyseria Mariana Domosławskiego, orkiestrę prowadzi Paweł Kuczera, oprawa dekoracyjna i kostiumowa J. Przeradzkiej i A. Jędrzejewskiego. Początek przedstawień punktualnie o godz. 20-tej. Zniżki na premierę są ważne.

W niedzielę o godz. 16-tej po cenach zniżonych **„BYDGOSZCZ POD GAZEM",** a o 20-tej powtórzenie **„KRYSI LEŚNICZANKI".**

—«:»—

— **Nabożeństwo żałobne w drugą rocznicę śmierci śp. Leona Wyczółkowskiego.** W poniedziałek, dnia 16 stycznia br. o godz. 9 w drugą rocznicę śmierci śp. Leona Wyczółkowskiego — jednego z największych malarzy polskich, którego spuścizna artystyczna znajduje się w Muzeum Miejskim — odprawione zostanie staraniem Zarządu Miejskiego uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele farnym.

T. G. Sokół I. - Bydgoszcz notuje
coraz wspanialsze wyniki swej pracy.

(ek) Idea sokoła dawno już znalazłszy u społeczeństwa bydgoskiego uznanie, doznaje obecnie coraz większego poparcia i ze strony tych, których wychowuje — młodzieży. Taki wniosek nasunąć się musiał każdemu, kto uczestniczył w ostatnim walnym zebraniu Sokoła I, odbytym w Sokolni. Młodzież garnie się tłumnie pod skrzydła sokole! — ten fakt jest bezsporny.

Salę wypełniło blisko 200 Sokołów starszych i młodszych. Zagajając zebranie, powitał ich prezes p. dyr. K. Sokołowski hasłem „Czołem!", po czym zebrani odśpiewali pieśń sokolą „Ospały i gnuśny". Następnie uczczono pamięć zmarłych w ciągu ub. roku członków Sokoła I śp. dr. Maryńskiego i inż. Ciszewskiego oraz poległych w walkach o Zaolzie żołnierzy i śp. Romana Dmowskiego.

Do stołu prezydialnego powołano p. dr. M. Kom. WF i PW Matuszewskiego jako przewodniczącego, do pióra p. Kierzkowskiego, a jako ławników pp. Pyszke i Sarnowskiego. Prezesa okr. Malczewskiego zastąpił nacz. okr. Gołębiowski.

Po odczytaniu przez sekr. drh. Kierzkowskiego sprawozdania z ostatniego walnego zebrania nastąpiły sprawozdania członków zarządu, które kolejno zdali: pp. prezes dyr. K. Sokołowski, sekr. Kierzkowski, gospodarz Meger, przewodn. kom. adm. Sokolni dyr. K. Sokołowski, nacz. St. Majtkowski, kier. sekcji młodzieży Kaczmarczyk, kier. s. boks. mgr Kocon, kier. s. lekkoatl. St. Majtkowski, kier. s. gier sport. Bąk, kier. s. piłki n. Krzyżyński, kier. s. ciężko-atl. Tykwiński, kier. s. gimn. St. Majtkowski, za kier. s. strzeleck. St. Majtkowski, kier. s. szachowej Schmidt. Sprawozdanie ze stanu kasy Sokolni zdał p. Bloch.

Ze sprawozdań wynika, że imię Sokoła I. sięga już poza granice Polski. Sokoli nasi reprezentowali barwy państwa w meczach międzynarodowych (Kordas, Mikrut), zdobyli szereg pierwszych miejsc w mistrzostwach sokolich, m. Bydgoszczy, Pomorza, Polski itd. Szczególnie pięknie rozwijają się sekcje: lekkoatletyczna, młodzieży i bokserska.

Sprawozdania nagrodzono zasłużonymi oklaskami. W dyskusji nad sprawozdaniami udział wzięli pp.: nacz. okr. Gołębiowski, red. J. Teska, mgr Zakrzewski, który wręczył p. prezesowi nagr. wędrowną p. dyr. Wody, zdobytą przez Sokół I. za najlepsze wyniki na tabeli „dwudziestupięciu" w lekkiej atletyce i nagr. wędr. dowódcy OK VIII., Joachimowski, Krzyżyński, Dąbrowski, dyr. Matuszewski, który wręczył p. prezesowi plakietę, zdobytą przez Gn. I. w konkursie gimnastyki wolnej M. Kom. WF i PW, Kaczmarczyk i Głowacki.

Zarządowi udzielono absolutorium z wyrunkiem, że skarbnikowi Zwierzykowskiemu, który obecnie jest obłożnie chory, udzieli się go na następnym nadzw. walnym zebraniu.

Po wylosowaniu 3 członków zarządu, ponownie weszli doń pp. Majtkowski i Meger oraz jako nowy p. Sikora. Do komisji Sokolni (której utrzymanie w r. ub. pochłonęło kwotę 5.600 zł), wybrano druhów Zwierzykowskiego, Bzdawskiego i nacz. Gołębiowskiego.

Zdając przewodnictwo p. dyr. Matuszewski złożył zarządowi i członkom w im. p. prezydenta Barciszewskiego, M. Kom. WF i PW oraz swoim życzenia owocnej pracy, po czym ster zebrania objął znów p. dyr. Sokołowski. Po przyjęciu paru wniosków bez uchwał i wolnych głosach p. prezes zakończył zebranie hasłem „Czołem", a zebrani odśpiewali drugą zwrotkę „Ospały i gnuśny".

W ciągu roku znalazło się paru hojnych ofiarodawców, na czele których kroczą: pewna „nieznana" firma (1.000 zł) oraz p. not. dr Nieduszyński, który bezpłatnie dokonał aktu kupna przez Sokół dawnej „Strzelnicy".

Pod koniec zebrania na salę weszli powitani oklaskami pp. prezes okr. p. Malczewski, przewodnicząca O. W. S. p. radczyni W. Teskowa, nacz. p. Lamęcka i inni.

Piękny obchód 30-lecia Kat. Stow. Kobiet „Jedność".
Wspaniała akademia w Domu Katolickim przy Farze.

Jedna z najpoważniejszych żeńskich organizacyj katolickich na gruncie bydgoskim Katolickie Stowarzyszenie Kobiet „Jedność" przy parafii farnej obchodziła ub. niedzieli uroczystość 30-lecia swego istnienia. Uroczystość miała przebieg wspaniały i imponujący. W uroczystościach brały udział wszystkie organizacje kobiece, należące do Akcji Katolickiej oraz delegacje męskich organizacji przy Farze.

Uroczystość 30-lecia poprzedziła wspólna Komunia św. wszystkich członkiń stow. „Jedność" w dzień „Święta Rodziny". Właściwy dzień jubileuszu rozpoczął się poświęceniem nowego pięknego sztandaru. Aktu poświęcenia dokonał ks. kan. Schulz protektor stowarzyszenia w asyście ks. ks. Kopcia, Wierzchowieckiego i Jakubowskiego. Przed poświęceniem sztandaru wygłosił ks. kan. Schulz piękne okolicznościowe kazanie, nawiązując do „Święta Rodziny" i jubileuszu stowarzyszenia. Uroczystą sumę odprawił ks. Kopeć.

Po sumie udano się w pochodzie z licznymi sztandarami na uroczystą akademię do Domu Katolickiego. Sala zapełniła się po brzegi członkami, delegatami i gośćmi. Akademię zagaiła niestrudzona prezeska p. Chudzińska, witając ks. kan. Schulza, ks. Kopcia, naczelnego redaktora „Dziennika Bydgoskiego" p. Jana Teskę, prezesa okręgowego Zw. Tow. Robotników Kat. p. Cywińskiego, zast. prezeski okręgu p. Siuchnińską, p. dyr. Jaworowiczową, dyr. Güntzlową i wszystkich zebranych. Z doskonale opracowanego sprawozdania z minionego okresu 30-lecia sekretarki p. A. Kaniowej wynika, że stowarzyszenie założone zostało przez śp. ks. Jagalskiego i od razu wstąpiło przeszło 100 członkiń i dziś poszczycić się może pokaźną cyfrą około 200 członkiń. Patronami stow. byli kolejno: śp. ks. prob. Becker, ks. Płotka, ks. Gruchała, ks. Jachecki, ks. Łapka, ks. Mencel, ks. Dekowski a obecnie patronem jest ks. Kopeć. Cztery razy do roku członkinie przystępują do Stołu Pańskiego, a poza tym prowadzi się w stow. ożywioną pracę oświatową. W ramach akademii pięknie wygłosiły deklamacje p. Brauerówna i Motolińska. Zasłużonym członkiniom wręczył następnie ks. kan. Schulz dyplomy zasługi, a mianowicie: sekretarce p. Kaniowej, bibliotekarce p. Liszewskiej, dawniejszej prezesce p. Romanowskiej Joannie, pp. Chmielewskiej, Sochaczewskiej, Zawadzkiej, Kruszyńskiej, Jasinieckiej, Wesołowskiej i Raszównie. Członkiem honorowym mianowano p. Wojtakową Fr. Pod koniec akademii delegaci bratnich towarzystw składali życzenia dalszej owocnej pracy dla dobra Kościoła i Ojczyzny, po czym wpisano się do księgi pamiątkowej stow. Śpiewem „My chcemy Boga", zakończono uroczystą akademię.

Były restaurator bydgoski skazany za obrazę sędziów.

Już raz zasądzony za obrazę sądu, były właściciel domu i restauracji przy ul. Długiej p. Leon Bydłowski ponownie odpowiadał za dopuszczenie się obrazy sędziów grodzkich. Liczne niepowodzenia w życiu i utrata majątku spowodowały, że rozżalony zaczął pisywać listy do Ministerstwa Sprawiedliwości, skarżąc się na sędziów. W jednym z ostatnich takich listów dopuścił się znowu obrazy sędziów, za co ponownie skazany został na tydzień aresztu z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg dwóch lat.

—«:»—

— **Kursy języka angielskiego** w gimn. Kopernika prowadzone przez rodowitego Anglika prof. Adamsa pod dyr. p. J. Podoskiej przyjmuje zapisy na nowy kurs początkowy, który rozpocznie się natychmiast po skompletowaniu. Przyjmuje się również jeszcze zapisy na kursy: pierwszy zaawansowany, średni, wyższy literatury i korespondencji handlowej i kurs dla zaawansowanych w literaturze i korespondencji. (193

Zabawa karnawałowa LOPP.

W niedzielę, dnia 15 stycznia 1939 r. o godz. 17 w sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej 13 odbędzie się zabawa karnawałowa LOPP. Do tańca przygrywać będzie orkiestra Kłobuckiego. Zapraszamy serdecznie wszystkich członków oraz sympatyków LOPP. (255

Chcesz się bawić?

Przyjdź w niedzielę, 15 stycznia br. na zabawę karnawałową do „Starej Bydgoszczy", którą urządza: Komitet Opieki Rodz. przy szkole im. Król. Jadwigi. Przygrywać będzie orkiestra doborowa. Moc niespodzianek. Początek o godz. 18-tej. Pamiętajcie: 15 stycznia br. do „Starej Bydgoszczy". (241

—«:»—

— **Kurs pomocniczy języka francuskiego** dla młodzieży szkolnej organizuje Dyrekcja Francuskich Kursów rządowych w gimn. Kopernika. Kurs będzie prowadzony według podręcznika używanego w gimnazjum. Zapisy przyjmuje sekretariat kursów codziennie od 6—8 wieczorem. (252

Wystawa zbiorowa Wojciecha Gersona w Muzeum Miejskim.

Jak już donosiliśmy — w niedzielę, dnia 15 stycznia br. o godz. 12,45 w południe odbędzie się uroczyste otwarcie wystawy zbiorowej Wojciecha Gersona w Muzeum Miejskim przy ul. Farnej.

Ze względu na wysoką wartość artystyczną dzieł wielkiego plastyka, wystawa zainteresuje niewątpliwie szerokie sfery naszego społeczeństwa — tym więcej, że jest to pierwsza na Ziemiach Zachodnich Rzeczypospolitej zbiorowa wystawa Gersona.

Koncert symfoniczny.

Dziś w piątek 13 bm. w wielkiej sali Sokolni przy ul. Toruńskiej odbędzie się III abonamentowy koncert symfoniczny Towarzystwa Muzycznego w Bydgoszczy.

Wykonawcami tego wielkiego koncertu są: pełna orkiestra symfoniczna Tow. Muzycznego pod dyr. mgr. Alf. Rösslera oraz soliści: prof. J. Madeja (klarnet) i prof. E. Rössler (fortepian).

W programie wspaniałe dzieła symfoniczne: Moniuszki, Mozarta i Liszta. Początek punktualnie o godz. 20. Dojazd i powrót bezpośrednio tramwajami do sali koncertowej zapewniony. (254

Apel do Emerytów.

Główny zarząd Zw. Polskich Zrzeszeń Emerytalnych w Warszawie uchwalił, aby wszyscy emeryci opodatkowali się jednorazowo w wysokości 1% od poborów lipcowych 1938 r. na FON.

Uchwała ta dotyczy emerytów tak zrzeszonych jak i niezrzeszonych, tym bardziej, że niezrzeszeni również korzystają z obrony naszych praw. Wykonując tę uchwałę utworzył się w Bydgoszczy specjalny Komitet, którego celem jest zebrać fundusze na FON.

Podpisany Komitet ma nadzieję, że z uwagi na tak ważną rzecz nie znajdzie się taki emeryt, któryby odmówił tej, zresztą tak skromnej ofiary, bowiem obywatel polski może liczyć tylko na własne siły — a siłą tą i poszanowaniem granic jest dobrze uzbrojony żołnierz. W tym celu sporządził podpisany Komitet listę emerytów których jest w Bydgoszczy prawie 3.000 i przystąpi do ściągania datków przez specjalnych inkasentów. Apelujemy przeto do wszystkich emerytów, którym dobro sprawy leży na sercu, aby nie odmówili inkasentom datków.

Komitet: dr Chmielarski, gen. Gałecki, dyr. Cywiński, insp. Klimesz, R. Szkocki.

—«:»—

— **Styczniu bezpłatnie** może każdy uczeszczać na początkowy kurs języka francuskiego. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat Francuskich Kursów założonych i subwencjonowanych przez Rząd Francuski, codziennie od 6—8 wieczorem w gimn. Kopernika. Przyjmuje się także jeszcze zapisy na kursy: elementarny średni i wyższy literatury i korespondencji handl. Warunki bardzo przystępne. (N 253

Czytelnicy nasi mają głos

„Tajemnica laboratorium fizycznego"

W artykule pt. „Tajemnica laboratorium fizycznego" zamieszczonym w numerze 6 „Dziennika Bydgoskiego", zauważyłem kilka błędów wynikłych prawdopodobnie z tego, że ten „Pewien dziennikarz francuski" artykuł powyższy skomponował sam. „Małżeństwu Joliot udało się bowiem atom helium zamienić na atom aluminium. Powstało w ten sposób ciało, które państwo Joliot nazwali neutronem". Atom składa się z jądra naładowanego dodatnie i elektronów. Są elektrony ujemne i dodatnie, tj. positrony, jądro składa się z protonów i neutronów; proton ma ładunek dodatni a neutron jest elektrycznie obojętny.

Więc jakże atom aluminium może być częścią niepodzielną, składową atomu tj. neutronem? „Neutron jest ciałem radioaktywnym".

Promieniotwórczość (radioaktywność) jest zawsze związana z przemianami wewnętrznymi, tak np.: z radu przez promieniowanie (wyrzucanie cząstek α i β) tworzy się radon, który należy już do gazów szlachetnych, ten promieniując dalej zamienia się w polon i ołów.

Ciekawy jestem **co wyrzuca neutron jako ciało proste (nie złożone) i na co się zmienia?**

Powyższe **wątpliwe** doświadczenie nie wykazało, że transmutacja pierwiastków jest możliwa, gdyż już 20 lat temu Rutherford, rozbijając atomy azotu przez bombardowanie ich cząstkami α dowiódł tego w zupełności.

Z poważaniem
Stefan Malak
uczeń Państw. Gimn. w Bydg.

Stan wody w Wiśle z dnia 12. I. 1939 r.
Kraków — 2.73, (2.93), Zawichost + 1.52, (1.50) Warszawa + 1.00, (0.92), Płock + 0.86, (0.85) Toruń + 1.32, (1.31), Fordon + 0.92, (0.92) Chełmno + 0.98, (0 96), Grudziądz + 1.07, (1.06) Korzeniowo + 1.36, (1,37), Montawa + 0.00,(0.00) Piekło + 0.28, (0.32), Tczew + 0.09, (0.12) Einlage + 2.00, (2.10), Schievenhorst + 2.28 (2.38).
Temperatura wody + 0.8. (Liczby w nawiasach przedstawiają stan wody z dnia poprzedniego).

BYDGOSKA GIEŁDA
ZBOZOWO -TOWAROWA

Notowano za 100 kg. z dnia 12. I. 1939 r.

Zboża

Pszenica 19,00—19 50. Żyto 14,50—14,75. Jęczmień browarowy 17,00—17,50, jęczmień 673—678 g/l 16,40—16,60, jęcz. 644—650 g/l 16,00—16,25. Owies 14,50—14,75.

Przetwory młynarskie.

Mąka pszenna wyciągowa 0—30% wł. w. 39.00—40,00. mąka pszenna gat. 0—35% wł w 38.00—39,00, mąka pszenna gatunek I 0—50% wł. worek 35,25—36.25, mąka pszenna gatunek I A 0—65% wł. worek 32,75—33,75. mąka pszenna gatunek II 35—65% wł worek 28,25—29.25, mąka pszenna gat. II 50—60% wł. w. 00,00—00,00, mąka pszenna gatunek II A 50—65% wł. w. 00.00—00.00 mąka pszenna gatunek II 60—65% wł. w. 00.00—00,00. mąka pszenna gat. III 65—70% wł. w. 00,00—0000, mąka pszenna razowa 0—95% wł. w. 26,25—27,25. mąka pszenna śrutowa eksportowa (2,5% pop). 00,00—00.00. Mąka żytnia wyciągowa gat. 0—30% wł. w. 00.00—00,00. mąka żytnia gat. I 0—50% wł. w. 00,00—00,00 mąka żytnia gat. I A 0—55% wł. w. 24.50—25,00, mąka żytnia gatunek II 30—55% wł. w. 00,00—00.00. mąka żytnia gat II A 50—55% wł. w. 00,00—00,00, mąka żytnia razowa 0 95% 20,00—20,50. mąka żytnia śrutowa eksport (2,5% popiołu). 00,00—00.00 Mąka żytnia 70% eksport (dla W. M. Gdańska). 23 50—24 00: Otręby pszenne miałkie stand. 11,75—12,25, Otręby pszen. średnie 11,75—12,25: Otręby pszenne grube 12.75—13 00. Otręby żytnie z przemiału stand. 11,50—12.00, Otręby jęcz. 11,50—12.00; Kasza jęczm kraj. wł. w. 26,00—27,00, kasza jęczmienna. pęczak wł. w. 26,00—27.00, kasza jęczmienna perłowa wł. w, 36.50—38,00.

Strączkowe, oleiste, koniczyny nasiona i in.

Groch polny 22.00—24,00 Groch Wiktoria 27,00—30.00. Groch zielony (Folger) 24,00—26,00, Wyka jara 18,00—19.00. Pelnszka 22,50—23,50. Łubin żółty 12,00—12,50 Łubin niebieski 10,50—11,00. Seradela 24,00—27,00, Rzepak jary b. w. 44 00—45.00, Rzepak ozimy bez worka 47,00 48,00, rzepik ozimy bez worka 43,00—44.00, Siemię lniane 55,00—57,00 Mak niebieski 83,00—87,00. Gorczyca 45.00—48,00, Koniczyna czerw bez kan. o czyst. 97% 110,00—120,00 Koniczyna biała bez kan, o czyst 97% 80.00,—90,00, Koniczyna surowa 225,00—275,00 Koniczyna szwedzka 140,00—150,00, Koniczyna żółta odłuszczona 60,00—70,00, Przelot 65,00—75,00 Raigras angielski 00,00—000,00 Tymotka czyszczona 30,00—35,00.

Artykuły pastewne i inne.

Makuch lniany 23 50—24,00, makuch rzepakowy 15,50—16,00. makuch słonecznikowy 40/42% 00,00—00,00, śrut soja 00,00—00,00, ziemniaki pom. 0,00—0,00, ziemniaki nadnoteckie 00,00—00,00. ziemniaki fabryczne kg. % 00,00—00,00, ziemniaki jadalne 0,00—0,00. płatki ziemniaczane 15,50—16,00 wytłoki buraczane suszone 0,00—0 00, słoma żytnia luzem 3,00—3,50 słoma żytnia prasowana 3,50—4,00, siano nadnoteckie luzem 5,50—6,00, siano nadnoteckie prasowane 6,25—6,75.

Odpowiedzi Redakcji

B. J. Państw. Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu przyjmuje uczni z ukończonymi 6 klas. gimn. starego typu, wzgl. 4 klas. gimn. nowego typu. Uprawnia do tytułu technika oraz do wyższych studiów.

„13". — Taka uczelnia w ogóle nie istnieje.

Kronika Towarzystw

Piątek, dnia 13 stycznia

godz. 20. **Stow. Śpiewu „Symfonia".** Zebranie plenarne w Resursie Kupieckiej. Komplet konieczny.

Niedziela, dnia 15 stycznia

godz. 15: **Tow. Kult.-Ośw. Kobiet im. Dąbrówki.** Walne zebranie w sali „Złoty Róg" ul. Chełmińska. Godzinę wcześniej konferencja.

godz. 16: **Kat. Tow. Robotników Czyżkówko.** Roczne walne zebranie u p. Glapy, Grunwaldzka 159. Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

Filia Robotnicza Zw. Rob. i Rzem. ZZP. Walne zebranie nie odbędzie się w niedzielę 15 bm., a w następującą niedzielę, tj. 22 bm. o godz. 14 w lokalu p. Dzierzyńskiego.

Tow. Śpiewu „Dzwon". Roczne walne zebranie 17 bm. o godz. 20 w sali ćwiczeń przy ul. Marsz. Focha 39.

Stronnictwo Pracy

KOŁO JACHCICE. W czwartek 19 bm. o godz. 7 odbędzie się roczne walne zebranie koła Jachcice w lokalu p. Orczykowskiego Z referatem przybędzie p. radca Beyer.

Sprawy sokole

Dziś w piątek o godz. 15,15 odbędzie się z kaplicy cmentarza nowofarnego pogrzeb śp. Głowackiej, matki naszego członka zarządu dh. Głowackiego. Prosimy druhów i druhny o liczny udział w pogrzebie.

Przewodnictwo Okręgu.

SOKÓŁ V. W niedzielę 15 bm. o godz. 16 odbędzie się w Domu Sokoła V przy ul. Miedza 4 walne roczne zebranie. Obecność wszystkich członków konieczna. — O godz. 15-tej zebranie Komisji Matki.

——«:»——

ZMARLI:

Śp. **Władysława z Maciejewskich Przybylska,** w Rynarzewie.

Zmarli.

Śp. **Salomea z Twardowskich Grunwaldowa,** lat 82, w Gnieźnie.

Śp. **Teodozja z Boruckich Donatowa,** lat 84, w Poznaniu.

Śp. Jan Pomierski, lat 49, w Subkowach.

SPORT

Zabawne przechwałki.

Prasa berlińska o występie polskich bokserów.

Berlin. Wieczór walk bokserskich Poznań — Berlin, jak już podaliśmy. wywołał w Berlinie ogromne zainteresowanie. Prasa niemiecka wypróbowanym sposobem ogłosiła przed meczem, że Niemcy mają się spotkać z extra klasą polskiego pięściarstwa. To oczywiście odbiło się dodatnio na frekwencji i na wyniku, gdyż po takiej reklamie każdy wynik, osiągnięty przez bokserów berlińskich, jest moralnie zawsze na korzyść Niemców.

Prasa berlińska nazywa wieczór bardzo udanym. Start bokserów berlińskich nazywany jest wyśmienitym, przy czym nie ukrywają wcale w Berlinie zadowolenia z wyniku. Oczywiście wszystkie pisma przemilczają, że w Berlinie walczyła klubowa drużyna HCP poznańskiego, a nie żadna extra klasa polskiego pięściarstwa, czy chociażby polskiego okręgu.

„Angriff" stwierdza, że bokserzy berlińscy nie mogli sobie życzyć lepszego startu. Za bohatera dnia uważany jest mistrz Europy Nürnberg, który znokautował Kaźmierczaka III. Berlińska prasa nie podaje zupełnie, że pokonany jest nowicjuszem i oczywiście zwycięstwo mistrza Europy nie jest żadnym wielkim sukcesem.

NOWE ZWYCIĘSTWO WŁOSKICH SZERMIERZY W WARSZAWIE.

Warszawa. W czwartek wieczorem odbył się w Warszawie drugi międzynarodowy mecz szermierzy z udziałem reprezentacji akademickiej Włoch. Przeciwnikiem drużyny Włoch była reprezentacja Warszawy. Zawody odbyły się w dwóch broniach: szabli i szpadzie. Włosi wygrali wysoko w obu broniach. W szabli pokonali Polaków 12:4, a w szpadzie 12½:3½.

Z naszych zawodników w szabli Suski wygrał 3 walki z Pintonem, Tamborna i Chimentim. Czwarty punkt zdobył Kandziora z Chimentim. Mistrz świata Montana wygrał tym razem wszystkie swe walki. Polacy walczyli w składzie: Suski, Kandziora, Nawrocki i Żelazko. Włosi wystawili Pintona, Tamborna, Chimentiego i Montanę.

W szpadzie punkty dla Polaków zdobyli Burbo, bijąc Chimentiego i de Favento oraz Nawrocki, który pokonał Variniego. Szlubowski zremisował z Fantonim. Pozostałe walki wygrali Włosi. Polacy wystąpili w składzie Burbo, Szlubowski, Czyżewski i Nawrocki, a Włosi — Fantoni, Marini, Chimenti, de Favento.

87-ME ZWYCIĘSTWO TALUNA.

Nowy Jork. Po dłuższej przerwie walczyli ponownie w Nowym Jorku olbrzym wileński Talun oraz Władysław Cyganiewicz. Niezwyciężony dotąd w Ameryce Talun, odniósł 87-me zwycięstwo, kładąc znanego zapaśnika Browna w 12 min. 37 sek.

Cyganiewicz odniósł zwycięstwo nad Włochem Baccigaluppi w 5 min. 14 sek.

Warto zaznaczyć, że wszystkie występy Taluna w Ameryce cieszą się olbrzymią frekwencją publiczności.

WARTA TRACI MISTRZOSTWO HOKEJOWE POZNANIA.

Poznań. Wobec udziału zawodnika śląskiego Całki w barwach Warty na meczach hokejowych mistrzostwo klasy A okręgu, wszystkie mecze Warty z udziałem tego zawodnika zostaną zweryfikowane jako walkowery dla przeciwników. Warta traci w ten sposób mistrzostwo okręgu i w rozgrywkach międzyokręgowych Poznań nie będzie reprezentowany przez WKS Poznań.

ZGON NAJSTARSZEGO PIONIERA SPORTU POLSKIEGO.

We Lwowie zmarł wczoraj, w czwartek śp. Kazimierz Hemerling, najstarszy i najbardziej zasłużony pionier i współtwórca polskiej prasy sportowej, założyciel i działacz wielu organizacyj sportowych w Małopolsce..

WZGLĘDY POLITYCZNE ZADECYDOWAŁY, ŻE ANGLIA NIE PRZYJEDZIE DO POLSKI.

Londyn. Angielski Związek Piłkarski rozstrzygnął w środę sprawę tournée reprezentacji Anglii po kontynencie. Początkowo projektowano, że tournée to obejmie Polskę, Węgry i Jugosławię. Najniespodziewaniej Związek Angielski rozstrzygnął, że reprezentacja Anglii rozegra w tym roku mecze z **Włochami, Jugosławią i... Rumunią.**

Decyzja taka wywołała w angielskich kołach sportowych wielką sensację. Okazało się, że na decyzję wpłynęły nie względy sportowe, lecz... polityczne, a szczególnie ostatnia wizyta Chamberlaina w Rzymie.

SUKCESY POLSKIEGO BRAMKARZA W REPREZENTACJI... RUMUŃSKIEJ.

Czerniowce. Prasa rumuńska wyraża się bardzo pochlebnie o bramkarzu rumuńskiej drużyny reprezentacyjnej Sadowskim, który — jak wiadomo — jest Polakiem i był dawniej członkiem Polskiego Klubu Sportowego Wawel w Czerniowcach.

Rumuńska reprezentacja znajduje się obecnie na Bałkanach, gdzie rozegra kilka spotkań. Pierwszy mecz w Atenach z Grecją Rumunia wygrała 4:0 (1:0). Sadowski — jak donoszą pisma rumuńskie — był najlepszym zawodnikiem na boisku.

KPW POMORZANIN — SOKÓŁ I W BOKSIE.

Ciekawie zapowiada się niedzielne spotkanie o mistrzostwo Pomorza kl. B między Pomorzaninem z Torunia a bydgoskim Sokołem. Walczyć będą ze sobą dwie drużyny o wyrównanym poziomie i dlatego wynik meczu jest niewiadomy. Mecz ten będzie miał wielkie znaczenie dla układu tabeli, gdyż walczące zespoły są dla siebie najgroźniejszymi przeciwnikami. Spotkanie odbędzie się 15 bm. o godz. 19 w Sokolni. Drużyna sokola wystąpi w składzie: Wołowski, Sowiński, Rinke, Czerniak, Kałużny, Nowicki, Kiciński, Ewert.

PRZEDSPRZEDAŻ BILETÓW JUŻ ROZPOCZĘTA.

Wiadomość o przyjeździe holenderskiej reprezentacji bokserskiej zelektryzowała całą Bydgoszcz i tematem rozmów we warsztatach, biurach, lokalach i na ulicy jest tylko sprawa rozważania szans bydgoskich pięściarzy. Jak wiadomo, odbędzie się spotkanie **Bydgoszcz — Amsterdam** we wtorek, dnia 17 bm. godzina 20 na wielkiej sali Kowalskiego (dawn. Kleinert) przy ul. Wrocławskiej. Dojazd tramwajami linii A i B. Przedsprzedaż biletów rozpoczęła się już od dziś we firmie „Ka-De-Ha" magazyn przyborów sportowych przy ul. Gdańskiej nr 26. Wszystkie miejsca siedzące są numerowane.

JAKIE MECZE MIĘDZYPAŃSTWOWE CZEKAJĄ NASZYCH PIŁKARZY W 1939 R.

Warszawa. Zarząd Pol. Zw. Piłki Nożnej ustalił na swym posiedzeniu program międzynarodowy na br. Program ten wygląda następująco: 22 bm. w Paryżu Polska — Francja, 27 maja w Warszawie Polska — Belgia, 4 czerwca w Warszawie Polska — Szwajcaria, a ponadto Polska B — Bułgaria w Polsce, 9 lub 16 lipca Polska — Norwegia w Oslo, 12 lub 13 lipca Polska — Szwecja w Sztokholmie, 27 sierpnia Polska — Węgry w Warszawie, we wrześniu Polska — Jugosławia o puchar króla Piotra II w Zagrzebiu lub Belgradzie oraz Polska B — Łotwa w Polsce, w październiku Polska — Rumunia w Bukareszcie.

Mecz z Danią przełożono na r. 1940, w którym odbędą się także mecze z Francją i Niemcami.

PROJEKTY ZMIAN W TURNIEJU O PUCHAR DAVISA.

W Kolonii odbyło się posiedzenie komisji europejskiej pucharu Davisa, która zaproponowała szereg ciekawych zmian w rozgrywkach strefy europejskiej.

Przede wszystkim uchwalono, aby udział drużyn w strefie europejskiej ograniczyć do 16 (4 rundy). Gdyby jednak zgłosiło się w strefie europejskiej więcej niż 16 drużyn, wówczas przede wszystkim skreślonoby te drużyny pozaeuropejskie, które w roku ub. przegrały już w pierwszej rundzie europejskiej strefy. Gdyby jednak to nie wystarczyło, wówczas skreślone zostałyby drużyny europejskie, które w roku ub. wyeliminowane zostały w pierwszej rundzie.

Zastanawiano się wreszcie nad sprawą protestów, jakie w roku ub. zgłoszone zostały przeciwko głównym sędziom meczów Dania — Polska i Szwecja — Szwajcaria. Zdecydowano, że w przyszłości na wypadek zgłoszenia protestu przez jakikolwiek związek państwowy w stosunku do osoby głównego sędziego, wówczas sędzia główny wyznaczony zostanie bezpośrednio przez europejski komitet pucharu.

DWA NOWE ZWYCIĘSTWA POZNAŃSKICH KOSZYKARZY.

Lwów. W drodze powrotnej z tourné po Rumunii drużyna koszykówki poznańskiego KPW zatrzymała się we wtorek we Lwowie i rozegrała dwa mecze z czołowymi drużynami lwowskimi. Poznańczycy wygrali oba mecze bez trudu, bijąc w pierwszym spotkaniu drugą lwowską drużynę harcerską 56:20, a w drugim spotkaniu lwowski AZS 30:16.

ZAWODOWI EMIGRACYJNI BOKSERZY POLSCY W BELGII.

Bruksela. Na ringach bokserskich występuje obecnie dwóch zawodowych bokserów emigracyjnych, wyszukanych przez miejscowych menażerów wśród naszych górników. Pierwszy z nich, Rosiak, jest już znanym pięściarzem i walczy na ringach całej Belgii. Drugi z nich — Łączny jest debiutantem. Obaj walczyli ostatnio w Leodium. Rosiak przegrał do Czecha Stibitza na punkty. Łączny natomiast znokautował w drugiej rundzie Belga Anciona.

DON LASH NAJLEPSZYM SPORTOWCEM AMERYKI.

Nowy Jork. Doroczny puchar Sullivana dla najlepszego sportowca Ameryki przyznano znanemu biegaczowi amerykańskiemu Donaldowi Sashowi. Na 600 amerykańskich pism. biorących udział w ankiecie amerykańskiego związku związków, 455 wypowiedziało się za Lash'em. Drugie miejsce zajęła młodziutka pływaczka Katherine Rawls, która otrzymała 371 głosów. Na trzecim miejscu sklasyfikował się lotnik Joe Burk. który uzyskał 316 głosów.

Warto zaznaczyć, że w roku ubiegłym puchar Sulivana otrzymał najlepszy tenisista świata Donald Budge, który, jak wiadomo, niedawno przeszedł do szeregu zawodowców.

Na fali Radiowej

Sobota, 14 stycznia.

6,30: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". **6,35:** Gimnastyka. **6,50:** Płyty. **7,00:** Dziennik poranny. **7,15:** Płyty. **8,00:** Audycja dla szkół. **11,00:** Audycja dla szkół. **11,25:** Płyty. **11,57:** Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. **12,03:** Audycja południowa. **15,00:** Teatr wyobraźni (z Katowic). **15,30:** Muzyka obiadowa w wyk. orkiestry rozgłośni wileńskiej. **16,00:** Dziennik popołudniowy. **16,08:** Wiadomości gospodarcze. **16,20:** Kronika literacka. **16,35:** Płyty. **16,55:** Teatr na zamku w Nieświeżu — felieton. **17,10:** Sylwetka kompozytora Wacława Lachmana, laureata nagrody muzycznej m. st. Warszawy za r. 1938. **18,00:** Audycja dla wsi. **18,30:** Audycja dla Polaków za granicą. **19,15:** Koncert rozrywkowy (ze Lwowa). **20,35:** Audycje informacyjne. **21,00:** „Prosimy do tańca" - wyk. mała orkiestra PR. **22,55:** Przegląd prasy. **23,00:** Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i komunikat meteorologiczny. **23,05:** Wiadomości z Polski w języku niemieckim. **23,15:** Muzyka taneczna (płyty).

ROZGŁOŚNIA POZNAŃSKA.

8,10: Program na dziś. **8,15:** Płyty. **8,25:** Pogawędka dla kobiet. **11,25:** Nowości repertuarowe (płyty) **14,00:** Przegląd giełdowy. **14,10:** Muzyka polska w wyk. orkiestry wojskowej. **14,45:** Skrzynka ogólna. **14,55:** Wiadomości bieżące. **18,00:** Płyty. **18,25:** Wiadomości sportowe lokalne. **22,55:** Płyty.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA.

6,57: Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza". **10,00:** Płyty. **10,55:** Program na jutro. **11,25:** Płyty. **13,00:** Płyty. **13,50:** Wiadomości z Pomorza. **18,00:** Pogadanka rolnicza. **18,10:** „Kobiety bohaterki" - felieton. **18,25:** Wiadomości sportowe z Pomorza. **22,55:** Aktalności.

ZAGRANICA.

Bruksela flam. 19,00: Koncert. **Sztokholm. 19,30:** Dawna muzyka taneczna. **Budapeszt. 20,20:** Koncert. **Florencja. 20,30:** Muzyka rozrywkowa. **Bratisława. 21,00:** Muzyka rozrywkowa. **Strasburg. 21,30:** Koncert symfoniczny. **Oslo. 22,15:** Muzyka taneczna **Sottens. 22,30:** Muzyka taneczna. **Mediolan. 23,15:** Muzyka taneczna. **Sztokholm. 23,00:** Muzyka taneczna. **Luksemburg. 24,00:** Muzyka taneczna. **Tuluza. 24,00:** Muzyka lekka.

Niemcy pokonały Szwecję 3:2.

Sztokholm. Międzypaństwowy mecz tenisowy Niemcy — Szwecja o puchar króla Gustawa V zakończył się nieznacznym zwycięstwem Niemiec w stosunku 3:2.

——«:»——

— **Byłych ochotników Armii Polskiej** uprasza się o podanie adresu (w drodze pisemnej) celem założenia Związku w Toruniu z polecenia zarządu głównego w Warszawie. Zdzisław Fogl, por. mar. rez., Toruń, Legionów 22.

— **Przed walnym zebraniem Stowarzyszenia Polsko-Francuskiego.** We wtorek, dn. 17 bm. o godz. 20-tej odbędzie się w Toruniu przy ul. Kopernika 24 doroczne walne zebranie Stowarzyszenia Polsko-Francuskiego, którego program przewiduje m. in. zagajenie, wybór przewodniczącego obrad, sprawozdania dotychczasowego zarządu i komisji rewizyjnej, a następnie wybór członków nowego zarządu. Zgodnie ze statutem, specjalne zaproszenia na to zebranie zostały już rozesłane do poszczególnych członków.

— **Delegacja z Bydgoszczy u Pana Wojewody.** Wczoraj wojewoda pomorski p. Raczkiewicz przyjął delegację Związku Ociemniałych Żołnierzy i to pp. prezesa Łepczyńskiego i opiekuna związku p. radcę Mencla w sprawie budowy Domu Społecznego w Bydgoszczy.

Ponury proces przed Sądem Okręgowym.

Zakatowali dziecko na śmierć.

Okrutni małżonkowie zasiedli na ławie oskarżonych.

Z licznych spraw karnych, jakie były przedmiotem rozprawy na wielkiej sali Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, już dawno nie było procesu, którego tło budziłoby taką odrazę, a oskarżeni spotkali się z złorzeczeniem ze strony tłumnie przybyłej na rozprawę publiczności, jak we wczorajszym procesie o dzieciobójstwo przeciwko **małżonkom Dominikowi i Irenie Jankowskim.** Niezwykle ponure są dzieje zarzuconej im zbrodni: niesamowitymi torturami zakatowali bowiem dziecko na śmierć. Dziecko niewinne, które jest nieocenionym skarbem każdej matki i ojca. Prawdziwi to barbarzyńcy. Jankowski z zawodu czeladnik szewski, liczący lat 24, ostatnio dłuższy czas był bez pracy. Przeszłość ma kryminalną, gdyż przez pięć lat odsiadywał karę za kradzież w Zakładzie Poprawczym i złe instynkty górują nadal u tego człowieka. Z twarzy tego barczystego wysokiego mężczyzny przebija brutalność, ona zaś jest wzrostu niskiego i również cała jej postać budzi antypatię.

Ta mała niepozorna kobieta, licząca również 24 lata, już przed ślubem prowadziła taki tryb życia, że została matką nieślubnego dziecka. Dziecko oddała na wychowanie, przy czym płaciła za nie Opieka Społeczna. Później wyszła zamąż za Jankowskiego i po ślubie wzięła dziecko małą 4-letnią Janinkę do siebie. I odtąd rozpoczęła się

droga męczeńska dziecka.

Mąż Jankowskiej z największą nienawiścią odnosił się do maleństwa i prześladował je na każdym kroku. Co gorsze, pozbawiona uczuć macierzyńskich Jankowska, nic nie czyniła, ażeby wziąć w obronę biedactwo, lecz przeciwnie nakłaniała męża do bicia swego własnego dziecka słowami: **„bij ją, aż zabijesz!"** i sama się nad nim znęcała fizycznie i moralnie, bijąc je również nieludzko. Bestialscy małżonkowie **przez dwie godziny** zmuszali biedną dziewczynkę **biciem do stania w pozycji na baczność z podniesionymi rękoma,** on zaś niejednokrotnie paskiem skórzanym i żelazną sprężyną służącą do materacy od łóżka bił nielitościwie dziecko po głowie, tułowiu i kończynach, a nawet kopał maleństwo i tłukł jej główkę o ścianę. Dziecko cierpiało więc niewymownie, lecz nie zdradziło się jednak z tym, że biła je matka wraz z ojczymem. Przychodząc do ochronki maleństwo całe okryte było sińcami i ranami. Znęcanie się ustawiczne nad bezbronnym dzieckiem było tak straszne, że w końcu od zadanych urazów biedactwo zmarło. Po zgonie dziewczynki sąsiedzi Jankowskich, mieszkańcy bloku koszarów przy ul. Szczecińskiej 10, widząc posiniaczone ciało dziecka, rzucili się na nieludzką matkę i chcieli dokonać samosądu, lecz przybyła policja przeszkodziła temu. Jankowski natomiast ukrył się. Później oboje małżonkowie zostali aresztowani i od czerwca przebywają w więzieniu śledczym.

Co mówią oskarżeni?

Oskarżona Irena z Dejewskich Jankowska nie przyznała się do winy. Ma i dziecko ślubne półtoraroczne. Na chleb zarabiała sobie jako posługaczka. Mąż jej sam żądał, ażeby będąca na wychowaniu Janinka powróciła do domu i początkowo odnosił się do niej łagodnie, dopiero później się zmienił. Odpychał dziecko od siebie, dlaczego nie wie. Może dlatego, że zanieczyszczało mieszkanie i było niegrzeczne. Mąż bił często — mówiła — ręką i paskiem, ale zdaniem mojem za silnie tak, że czasami dziecko upadło na podłogę. Gdy swego czasu zwróciła mężowi uwagę, ażeby nie uderzał tak silnie dziecko, mąż sam ją bił. Rączek dziecku nie związała, ale obandażowała, ażeby w nocy nie zdrapywała krostek.

Oskarżony Dominik Jankowski przyznał się, że bił dziecko paskiem i ręką, lecz nie kopał. Postępował tak dlatego, bo dziecko było nieposłuszne.

Po przesłuchaniu oskarżonych dłuższe orzeczenie złożył lekarz miejski p. **dr Nowakowski.** Na podstawie dokonanej sekcji zwłok stwierdził na głowie dziecka ranę o średnicy 2,5 cm i starcia naskórka na rękach od pobicia jakimś twardym przedmiotem. Przyczyną zgonu był obrzęk zwojów mózgowych, spowodowany częstym uderzeniem w głowę jakimś twardym przedmiotem, a nawet spowodowane być może

kopnięciem czubkiem buta lub twardym paskiem skórzanym.

Rodzaj obrażeń wskazywał ponadto, że zadane one były w rozmaitych okresach czasu, a częste uderzanie w główkę wywołało stały przewlekły i zapalny stan opon mózgowych, co w rezultacie przyczyniło się do śmierci dziecka. Bardzo silne musiało być uderzenie w kroczek dziecka przez kopnięcie.

Z zeznań **ponad 30 świadków,** przeważnie mieszkańców bloku przy ul. Szczecińskiej 10, w którym mieszkali oskarżeni na uwagę zasługują następujące:

Michalina Olejniczak, która przez 3 miesiące mieszkała z Jankowskim w jednym mieszkaniu, widziała naocznie, jak mała Janinka otrzymała od Jankowskiego pewnego wieczoru **19 silnych uderzeń** w czasie, gdy leżała w łóżeczku. Jankowska jak najgorzej wyrażała się o swym dziecku, przy czym słowa jak: „Ty cholera i ty małpo, jak się nie poprawisz to cię zabiję!", były na porządku dziennym. Dziecko bito codziennie i często przez dwie godziny kazano mu stać z podniesionymi rękoma.

Szwagierka oskarżonego Agnieszka Dejewska również często była świadkiem strasznych tortur dziecka. Często brutal chwycił dziewczynkę za włosy i rzucił ją następnie na podłogę, wykrzykując: „Tam twoje miejsce szczeniaku!". Dziecko było stale zamykane w mieszkaniu i rzadko wychodziło.

Inny świadek Jadwiga Mikołajewska zeznała, że dziecko **często było głodne** i litując się nad nim dała mu jeść. Gdy swego czasu dała Jankowskim rosół, to sami zjedli, a dziecko przyglądało się przy oknie. Podobnie jak Jankowski, również i żona jego maltretowała dziewczynkę. Zanim podrosła wychowywała je żona robotnika Aniela Tomczak, która zeznała przed sądem, że matka mało troszczyła się o dziecko, odwiedzając je tylko **raz na pół roku.** Po czterech latach oddała je matce. Dziecko było zdrowe i bardzo grzeczne. Świadek przypomina sobie, jak oskarżona po odebraniu dziecka oświadczyła, że otrzyma 20 zł od Opieki Społecznej na dziecko, to akurat z tego zapłaci 10 zł za dzierżawe, a 10 złotych pójdzie na życie.

Pod koniec pierwszego dnia rozprawy obrońca oskarżonych p. **adwokat Telichowski** wysunął pewne wątpliwości co do orzeczenia biegłego lekarza, dotyczącego stwierdzenia przez niego przyczyny śmierci dziecka i postawił wniosek o zwrócenie się po opinię do Zakładu Medycyny Sądowej w Poznaniu. Sąd jednak odrzucił wniosek.

Celem powołania dalszych świadków, trybunał o godz. 7 wieczorem rozprawę odroczył do czwartku dnia **26 stycznia godz. 10** przed południem.

Przewodniczył rozprawie **wiceprezes dr Piziewicz,** a oskarża **prokurator Pasiczyński.** Zaznaczyć należy, że oskarżeni przez cały czas procesu nie okazali żadnej skruchy.

Sprawa nagrody literackiej m. Bydgoszczy

nareszcie będzie załatwiona.

Jak się dowiadujemy, projekt wyznaczenia stałej nagrody literacko-artystyczno-naukowej miasta Bydgoszczy nareszcie doczeka się urzeczywistnienia. Sprawa wlecze się już od dłuższego czasu i na następnym posiedzeniu Rady Miejskiej opracowany statut ma być przedłożony radnym do zatwierdzenia. Zasadniczym punktem projektu statutu jest postanowienie, że nagrodę otrzymać może tylko Polak, wyznania chrześcijańskiego. Specjalny komitet dokona w przyszłości wyboru laureata. W pierwszym rzędzie nagrodę otrzymają ci, którzy swą pracą naukową, lub twórczością artystyczną związani są z Bydgoszczą. Żałować należy, że sprawa ta wcześniej nie znalazła się w Radzie Miejskiej, albowiem można było już w dniu 20 stycznia tego roku, czyli w rocznicę wyzwolenia Bydgoszczy, przyznać nagrodę.

Obchody gwiazdkowe towarzystw bydgoskich.

U Młodych Drogerzystów.

W święto Trzech Króli urządził obchód w lokalu pod Lwem Związek Młodych Drogerzystów, wraz z gośćmi, pp.: dyr. Janiszewskim, kier. kursów drog. p. prof. Beliną-Wójcikiewiczem i dyr. Antczakiem młodzi drogerzyści spędzili parę chwil wśród pogawędki i przy rozjarzonej choince. Obchód był skromny, bo i kasa uboga i doświadczenia młode, za to życzeń było dużo. Zapoczątkował je prezes p. Greiser, łamiąc się opłatkiem z gośćmi i członkami. Dłuższe przemówienie wygłosił p. prof. Belina-Wójcikiewicz. Z roli gwiazdora dobrze wywiązał się p. Babiński.

1.000 osób wielkiej rodziny

Zw. Niższych Prac. Poczty, Telegr. i Telef. przy tradycyjnym opłatku.

Wierne tradycji Koło Miejsc. Bydgoszcz Zw. Niższych Prac. Poczty, Telegr. i Telef. urządziło w ub. niedzielę w wielkiej sali Sokolni, obchód gwiazdkowy, który zaszczycili swoją obecnością pp. nacz. Wydz. Dyrekcji P. T. Wojciechowski, nacz. U. P. Bydgoszcz 1 Burda, nacz. U. P. Bydg. 2 Stryszek, ks. Polanowski zastępujący ks. kan. Szulca, reprezentant Komitetu Opieki nad Dzieckiem, kier. oddz. mgr Pakosz, kier. oddz. U. P. Bydg. 1 Pronobis, kontr. Czmochowski, przedstawiciel PPW por. Kaźmierczak, ref. Kosecki i inni. Władze Związku reprezentowali pp. sekr. zarządu gł. w Warszawie Kamiński z Bydgoszczy, prezes okr. Nawrot, prezes koła Bydgoszcz Słomkowski, sekr. Pufond i skarbn. Zieliński.

Obchód zagaił prezes Słomkowski stwierdzając w swym przemówieniu m. in., że obchód zorganizowany został przy współudziale i poparciu Komitetu Opieki nad Dzieckiem oraz witając przybyłych gości, członków i ich rodziny.

Program rozpoczęto odegraniem przez orkiestrę PPW (dyr. p. Smaruj) kolędy po czym piękne, porywające słowa o narodzeniu Dzieciątka Bożego i stosunku władz do podległych im pracowników wygłosił ks. Polanowski. Następnie przemówił p. naczelnik Wojciechowski. Szczere słowa o wspólnej wielkiej rodzinie pocztowej trafiły do serc zebranych. P. naczelnik zawiadomił uczestników, że wskutek nagłej niedyspozycji nie mógł niestety przybyć na obchód dyr. okr. P. i T., pan inż. Wł. Kozubek. Wiadomość tę przyjęli zebrani z niekłamanym żalem. Jako trzeci przemówił sekr. zarządu gł. p. Kamiński.

Po odegraniu przez orkiestrę kolędy, koło amatorskie, istniejące przy Związku, zaprezentowało ponad tysiącowi widzów jasełka pt. „Hej, pasterze z pola". Amatorzy wywiązali się ze swych ról nadspodziewanie dobrze. Podkreślić należy wysiłek, który w przedstawienie włożyli amatorzy mimo, że na ćwiczenie czas był tylko po służbie. Szczególne uznanie należy p. Smarujowi, autorowi i reżyserowi jasełek, a równocześnie dyrygentowi orkiestry towarzyszącej akcji na scenie.

Przedstawienie nagrodzono hucznymi oklaskami, których ogromną część dla siebie zapisać może p. Smaruj. Po odegraniu jasełek dzieci członków Związku odtańczyły z wdziękiem i talentem kilka tańców narodowych. Program uzupełniły deklamacje milusińskich i kilka dalszych produkcyj orkiestry.

Przy łamaniu opłatka zgromadzeni złożyli sobie dużo serdecznych życzeń, wdowy zaś, którym wręczono po 15 zł w gotówce radowały się z otrzymanych paczek z artykułami żywnościowymi. Takich paczek rozdano pomiędzy członków rodzin Związku ogółem około 500.

Uroczystość zakończyła się skromną zabawą rodzinną.

Świadom swoich zadań Zw. Niższych Prac. Poczty, Telegr. i Telef. może być dumny z osiągniętych sukcesów, a prace jego, mimo istnienia trzech organizacyj pocztowych prowadzone są z wielką energią i niemniejszym skutkiem.

Obchód gwiazdkowy najstarszego chóru bydgoskiego.

Do długiego łańcucha przepięknych obchodów gwiazdkowych, dochodzi jedno wielkie ogniwo, mianowicie obchód gwiazdkowy chóru farnego. Jest to jeden z najstarszych i najbardziej zasłużonych chórów kościelnych, kierowany obecnie przez niezmordowanego prezesa p. Jana Stankiewicza, a którego dyrygentem jest niestrudzony p. Blusz.

W sali Domu Katolickiego przy Farze, przepięknie udekorowanej, zebrało się z górą 200 osób. Obecni byli w zastępstwie ks. kanonika Schulza ks. Polanowski, ks. Gawrych i ks. Jakubowski. Poza tym przybyli prezes okręgowy Związku Chórów Kościelnych p. Chęciak, bardzo zasłużony na niwie śpiewaczej prezes chóru Moniuszki z parafii św. Trójcy p. Miński, honorowi członkowie p. Budzbonowa, pp. Golc i Kosicki, założyciele chóru kościelnego i inni.

Po odegraniu przez Klub Mandolinistów „Lutnia" kolędy „Wśród nocnej ciszy", przemawiali prezes Stankiewicz, ks. Polanowski, po czym łamano się opłatkiem. Przemawiali jeszcze p. Chęciak i p. Kaz. Czachowski. Ogólnie podobało się dowcipne składanie życzeż przez p. Feliksa Damskiego, dalej piękna deklamacja wierszy przez Urszulę Kolwitzównę. W roli gwiazdora wystąpił p. Brunon Damski. W dalszym ciągu programu bardzo udany był występ 4 muzykantów podwórzowych. Nastrój był bardzo miły.

Obchód gwiazdkowy Pomocników Fryzjerskich.

W sali p. Mellerowej odbył się w ub. niedzielę wieczorem tradycyjny obchód gwiazdkowy **Tow. Pomocników Fryzjerskich w Bydgoszczy.** Przy udziale licznych członków i wprowadzonych gości zagaił uroczystość prezes p. **Fenglerski,** witając podstarszego Cechu Fryzjerów p. **Hamulskiego,** członka honor. p. **Jarzynę,** p. **red. Kołodziejczyka,** przedstawicieli bratnich organizacji, gości i członków. Po odśpiewaniu kolędy p. prezes Fl. Fenglerski wygłosił okolicznościowy referat, poświęcony omówieniu znaczenia uroczystości wigilijnej.

Z kolei życzenia okolicznościowe Tow. Pomoc. Fryzjerskich składali: podstarszy cechu p. **Hamulski,** im. Tow. Pom. Cukierniczych — p. **Czarniecki,** im. Pomocników Piekarskich — p. **Szyperski,** im. Pom. Rzeźbiarskich — p. **Gajewski,** z ramienia **„Dziennika Bydgoskiego"** — p. **red. Kołodziejczyk** i członek hon. Tow. Pom. Fryz. p. **Jarzyna,** który apelował o wstępowanie do Towarzystwa i wyraził ubolewanie, że starsi mało pamiętają o organizacji.

Po tych przemówieniach przybył na salę obładowany paczkami **gwiazdor** (p. Pietrzyński), który nieomal każdego obdarzył podarunkiem. Niektóre podarki były b. dowcipne i wywoływały wybuchy śmiechu.

Odśpiewaniem kolędy zakończono część oficjalną, podczas której przewodniczyli prezes p. **Fenglerski** i wiceprezes p. **Szmelter.**

Po zakończeniu obchodu odbył się wieczorek towarzyski. Przygrywał z temperamentem zespół braci Wilczarskich. (jk.)

Palestyna — po niemiecku.

Zbąszyn — żydowska ziemia obiecana czy ziemia przeklęta?

— oto tytuł reportażu, ilustrowanego oryginalnymi fotografiami, piórą specjalnego wysłannika „Dziennika Bydgoskiego" do Zbąszynia red. Henryka Kuminka.

Reportaż ten, przynoszący nowe szczegóły o niezwykłym obozowisku żydowskich ludzi bez przydziału, ukaże się w jutrzejszym, niedzielnym numerze „Dziennika Bydgoskiego".

Podwieczorek taneczny TCL.

Komitet Okręgowy TCL na m. Bydgoszcz urządza w dniu 19 stycznia br. o godz. 18-tej w salach „Domu Rzemieślniczego" przy ul. Jagiellońskiej 10, **podwieczorek taneczny,** w programie którego przewiduje się szereg niespodzianek. W celu uprzyjemnienia podwieczorku, Komitet urządza występy, wraz z konferansjerką humorystyczną. Doborowa orkiestra. Własny, obfity i tani bufet. Wstęp — dobrowolne datki, tylko za zaproszeniami, które otrzymać można w Bibliotece TCL, przy ul. Gdańskiej 30, I ptr. Na powyższy podwieczorek, zaprasza Obywatelstwo miasta Bydgoszczy Komitet. Prosimy zapamiętać datę: 19 stycznia br. w „Domu Rzemieślniczym". (N266

Spłonął towar transportowany samochodem Lloydu Krajowego

Na szosie Kożuszkowo — Wójcin w powiecie mogileńskim z nieustalonej przyczyny zapalił się towar transportowany samochodem ciężarowym firmy Lloyd Krajowy Bydgoszcz. Samochód naładowany był 4.000 kg papieru i 200 kg siatki szpagatowej. Pożar w czasie jazdy spostrzegł szofer i zatrzymał samochód gasząc pożar. Załadowany materiał spłonął.

Samochód powracał z Częstochowy i prowadził go szoefr Vester Stanisław. Stratę ocenia się na 5.000 zł.

Kuchmistrz dokonał włamania do składu rzeźnickiego.

Do składu rzeźnickiego p. Henryka Ślęzaka przy ul. Leśnej 38 włamał się dwukrotnie kuchmistrz Czesław Dutkowski, przy czym skradł wędlin na łączną sumę 600 zł. Dutkowski wraz z trzema innymi osobnikami, którzy nabyli od niego skradzione wędliny, odpowiadał w środę przed Sądem Grodzkim, który skazał go na 1 rok więzienia a pozostałych oskarżonych po 50 zł grzywny.

——«:»——

Jednolite zeszyty we wszystkich szkołach w Polsce.

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.) Nasz współpracownik warszawski dowiaduje się o poważnej zmianie, jaka przeprowadzona będzie w szkolnictwie powszechnym i średnim począwszy od 1 września br. we wszystkich szkołach w całym państwie wprowadzone mają być jednolite, znormalizowane zeszyty dla użytku młodzieży. Każdy zeszyt opodatkowany będzie opłatą w wysokości 1 gr na rzecz akcji popierania budowy szkół powszechnych. Zeszyty te liczyć będą po 16 kart, przy czym okładki opatrzone będą w rozmaite kolory, w zależności od klasy i wykładanego przedmiotu. Tak np. dla nauki języków w klasie I niebieskie, w II i III pomarańczowe itp. Wymiar zeszytów wynosić ma 148×210 mm, przy czym na zeszytach i ich okładkach nie mogą figurować żadne dodatkowe napisy. (r)

Zatrucie całej rodziny strażnika gran'cznego.

Kępno. W Skoruszewię pow. kępińskim uległa zatruciu pokarmem rodzina strażnika granicznego, Stanisława Kapuściska, składająca się z żony Gertrudy, 8-letniego syna Czesława i 15-miesięcznej córki. Dzieci zmarły przed przybyciem pomocy lekarskiej. Stan zdrowia małżonków Kapuścików, którzy zostali przewiezieni do szpitala w Kępnie, jest bardzo groźny.

Na miejsce przybyła komisja sądowo-lekarska, która przekazała wnętrzności zmarłych dzieci do Poznania, celem przeprowadzenia analizy.

Dnia 11 stycznia 1939 r. zasnął w Bogu po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. nasz najdroższy i troskliwy ojciec, brat, teść, dziadek, szwagier i wujek ś. p.

Władysław Marchlewski

przeżywszy lat 69. W głębokim smutku pogrążona

Rodzina.

Bydgoszcz, Grodzisk, Chojnice.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby ul. Chłopickiego 6. w niedzielę, dnia 15-go bm. o godz. 14 30 na cmentarz parafialny. Msza św. żałobna w poniedziałek o godz. 7,45 w kościele Św. Trójcy. (297

Naszych Szan. Czytelników

prosimy uprzej mie przy zamówieniach oraz zakupach jakoteż przy nadawaniu ofert na ogłoszenia podane w naszem piśmie, powoływać się zawsze na **„Dziennik Bydgoski"!**

Czytajcie Dziennik Bydgoski!

(220)

NIGDY NIE JEST ZAPÓŹNO

myśleć o zdrowiu, tym bardziej, jeżeli cierpisz na chorobę: NEREK, PĘCHERZA, WĄTROBY, KAMIENI ŻÓŁCIOWYCH, ZŁEJ PRZEMIANY MATERII, na bóle artretyczne czy podagryczne, wzdęcia brzucha, odbijanie się lub skłonności do obstrukcji. — Pamiętaj, że nigdy nie będzie za późno, o ile używać będziesz ziół moczopędnych „D I U R O L" Gąseckiego, które zapobiegają gromadzeniu się kwasu moczowego i innych szkodliwych dla zdrowia substancji zatruwających organizm. - Dziś jeszcze kup pudełeczko ziół „D I U R O L" Gąseckiego, a przekonasz się o dodatnich skutkach ich działania. zalecać będziesz swym znajomym.

Sposób użycia na opakowaniu. - Oryginalne zioła „D I U R O L" Gąseckiego (Z KOGUTKIEM) sprzedają apteki i składy apteczne.

(220)

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, kazde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo ı, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie uie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20 % zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. ani do zwrotu pieniędzy

POLECENIA

Kafle 24671
piece, kuchenki przenośne, przybory do pieców, dogodne warunki, najtaniej Dworcowa 61 m. 3.

Piwo Świętojańskie
z beczki, obiady. kolacje, wspaniały wybór zakąsek Restauracja Ziemiańska, Dworcowa 24. (f393

Dywany
chodniki, **wyroby Kokosowe, ceraty,** materiały meblowe, tanio. **M. Szmolke** Bydgoszcz, Jezuicka 22, tel. 1301. (5769

Reperację
wszelkiej garderoby damskiej i męskiej, również wykonanie miarowe tanio. Świętojańska 13/2. (11690

SPRZEDAŻE

Koks hutniczy
2 zł centnar sprzedaje Wlkp. Huta Szkła, Toruńska 308. tel. 1325. (n86

Sypialki
brzozowe najtaniej stolarnia, Mazowiecka 5. (f375

Powózkę
wysokocielną krowę, za 8 dni ocieli. Zimne Wody, Bełzy 96. 303

Kolonialka
z maglem mieszkaniem dobrze prosperująca, na sprzedaż. Gdzie? wskaże Dziennik Bydgoski. (302

Dom
do 30 tys. wartości wpłata do 12 tys. Wyczerpujące. oferty „Dobra zyskowne". (n269

Nowe
urządzenie fryzjerskie sprzedam. Okole, Nadrzeczna 1, Cegielnia. (293

Makulaturę
gazetową korzystnie na sprzedaż. Skład Papieru A. Reetz, Bydgoszcz, ul. Poznańska 7. (24591

Repertuar kin bydgoskich:

APOLLO: Najpiękniejszy film Walty Disneya w kolorach w języku polskim p. t.: „Królewna Śnieżka", nowy tygodnik i nadprogram.

BAŁTYK: „Ślepy Zaułek" oraz „Tajemnica Samotnego Domu".

KAPITOL ul. Marcinkowskiego 4. „Barcarola" i „Stawka o życie".

KRISTAL: Dziś premiera „Wędrowny Naród" i najnowszy Tygodnik Pat'a.

LIDO: „Batalia nieustraszonych" z Georgem Brent i Olivią de Havilland. premiera oraz wielki nadprogram.

MARYSIEŃKA: „Moi rodzice rozwodzą się" (najpiękniejszy film polski) i nowy Tygodnik Pata.

Willę
nowoczesną dużym ogrodem w Orłowie nad morzem, ul. Inżynierska 109 dwie min. od dworca sprzedam zaraz. Wiadomość L. Naczyński, **Gdynia,** Swiętojańska 82, tel. 24-80 i 38-82 pryw. (n209

Sprzedam
zupełnie nową maszynę do pisania. Dobrzyńska, Poznańska 7—4. (301

Willa
nowoczesna w najlepszej dzielnicy do sprzedania. Oferty pod „M. D." Dziennik. (299

Piekarnię
cukiernię Grudziądzu okazyjnie oddam. Wypiek 4 worków. Dziennik Grudziądz „1500". (n264

Dom
piętrowy z dwoma składami, dużym ogrodem, placami budowlanymi sprzedam. Wpłata 20 tys. Chołoniewskiego 22. (311

Męski
rower na sprzedaż. Kościuszki 10—2. (f391

KUPNA

Motocykl
kupię. Osowski, Tuchola, Bydgoska 5. 304

LEKCJE

Udzielam
lekcji gry na fortepianie, przygotowuję do Konserwatorium. Przychodzę w dom. Bielawki, Cicha 7, m. 8. (1182g

POSADY POSZUKUJĄ

Młodszy
rządca energiczny poszukuje posady. Pod „Dyspozycję" filia. f348

Kelnerów
kucharzy poleca Związek Gastronomiczny, Plac Piastowski, telefon 11-63 (19406

Niemka
inteligentna, gadatliwa do dzieci. Ułańska 1/2. (F377

Mistrz
ceglarski, żonaty, 35 lat praktyki, prima świadectwa, poszukuje posady kierownika na cegielnię parową od 1. IV. 1939 lub zaraz. Zgł. do Dziennika Bydg. pod „Cegła" n268

Rutynowany rolnik,
dawniej dzierżawca 700 morgowego majątku z kapitałem 15 000 do 20 000— wkładu poszukuje posady administratora. Jedno dziecko. Łaskawe oferty „Wielkopolanin-Pomorzanin" Poznań. (315

POSADY WOLNE

Służąca (n235
potrzebna od 15 bm. z gotowaniem do wszystkich prac domowych do dwóch osób. język polski i niemiecki. Zgłoszenia Juliusz Klein, Więcbork.

Nauczycielki
na wieś do 2-ch dziewczynek 5-ej powszechnej, poszukuję zaraz. Salwowska Rypin. skrytka 12. (f376

Dziewczyna
do kuchni od zaraz. Carioca, Pomorska 19. (f392

Potrzebna
przychodnia. Dąbrowskiego 27—3. 279

Kulturalna
osoba potrzebna do gospodarstwa domowego w majątku i opieki starszej chorowitej osoby. 20 Stycznia 12—3. (f371

Dziewczyna
przychodnia całodzienna potrzebna. Cieszkowskiego 8—4. (f390

Dziewczyna
od zaraz, ul. Gdańska 16 m. 7. (f395

Bufetowa
rutynowana potrzebna. Restauracja Ziemiańska, Dworcowa 24. (f394

Dziewczyna
uczciwa przychodnia do dzieci potrzebna. Gdańska 58—6. (n308

Pomocnica
domowa czysta, uczciwa i pracowita z gotowaniem dobrymi poleceniami potrzebna. Jackowskiego 20 m. 3. 306

Wychowawczyni
rzymsko-katol. z niemieckim potrzebna od zaraz do 3 letniego dziecka. — W rachubę wchodzi tylko pierwszorzędna siła z referencjami i kilkuletnią praktyką. Nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. Oferty pod „Jedynak" filia. (f381

Kucharka
restauracyjna, siła pierwszorzędna potrzebna. Paszteciarnia Ziemiańska **Toruń,** Wielkie Garbary 17. (n263

Książkową
z praktyką biurową z znajomością języka niemieckiego, pisania na maszynie, od 15 bm. lub 1/2 br. Zgłoszenia z odp. świadectw i referencjami i wymag. warunkami filia Dziennika Bydgoskiego „Książkowa". (f379

Trio (312
akordion, śpiew od 1 lutego potrzebne. Oferty warunki „Niespodzianka" Toruń, Małe Garbary 13.

Gosposia
z dobrym gotowaniem, czysta, uczciwa, potrzebna od 15. I. albo 1. II. Zgłoszenia 20 Stycznia 20, m. 4. (310

Gosposi
inteligentnej. przystojnej szuka samotny emeryt, prowadzenie małej willki na wyspie, ewentl. na stałe. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski pod „Gosposia G." (n267

Uczeń 308
piekarski może się zgłosić od zaraz. Gdańska 113

Fryzjerka (309
na trwałą, wodną i żelazkową potrzebna, warunki dobre. Jana Kazimierza 5

Bufetowa
oraz dziewczyna do kuchni może się zgłosić. Cukiernia Rooka, Gdańska 67. f400

POKOJE WOLNE

Umeblowany
niekrępujący łazienka. Petersona 12—3. (f399

Niekrępujący
ciepły, łazienka. Gdańska 113—4. (f374

Pokój
umeblowany. Kujawska 2—10. 307

Umeblowany (f370
dla 2 pań używaniem kuchni. Świętojańska 19—7.

Umeblowany
panience, tanio. Kaszubska 6, Wojciechowski. (f398

Pokój
ładny, ciepły, utrzymaniem bez, także przyjezdnym. Cieszkowskiego 4—3. (f396

MIESZKANIA SZUKA

3—2
pokojowe z przynależnościami od 1. II. Oferty pod „L. P." 300

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr

1 pokojowe:
kuchnia. Toruńska 152.

4 pokojowe:
i łazienka od 1. II do wynajęcia. Nowy Rynek 6.

3-pokojowe
komfortowe mieszkanie wolne. Wesoła 20. (f308

Portierstwo
jednopokojowe kuchnia. Sniadeckich 13—1. (f401

Dwa
pokoje z kuchnią. Bielawki, Wybickiego 10, gospodarz. (f355

DZIERŻAWY

Restauracja
oraz rzeźnictwo od zaraz do wynajęcia. Nakło Marszałka Piłsudskiego 22. (f378)

Składnica (298
garaże. Nowy Rynek 12, Wiadomość Libelta 12/9.

Skład
mieszkaniem do wydzierżawienia. Biegańska, Łabiszyn, 11 Stycznia. f380

RÓŻNE

Ostrzeżenie
Za długi żony mej Wiktorii nie odpowiadam. — Stanisław Wilczura, Sypniewo, k. Więcborka (Pomorze). (292

3 klucze
znalezione na drodze Kordeckiego do kościoła Św. Trójcy proszę oddać w kolonialce p. Kujawskiego, Kordeckiego. (n261

Ostrzegam
każdego aby memu mężowi Walter Waetzold nic nie pożyczał lub od niego coś kupował. Jadwiga Waetzold, Mątawy. (n265

MATRYMONJALNE

Dla
kolegi kupca, bruneta lat 31 poszukuję religijnej żony. Filia Dziennika „Zdecydowany". (f139

Poszukuję
znajomości samotnej, niezależnej, kulturalnej pani celem wspólnego spędzania wieczorów. Łaskawe listy z podaniem bliższych danych proszę kierować pod Poste restante Bydgoszcz dla okaziciela legitymacji nr 15. (315

Jeśli ogłoszenie oznaczone jest szyfrem...

Oferty skierować do administracji „Dziennika Bydgoskiego pod..." zainteresowani danym ogłoszeniem winni złożyć oferty w liście **z napisem na kopercie tego szyfru, który wymieniony jest w ogłoszeniu.** Oferty wydajemy natychmiast ogłaszającym, wykazującym się wystawionym przez nas kwitem. W żadnym wypadku nie podajemy adresu lub bliższych danych o ogłaszającym się pod szyfrą. Za ewentnalną odpowiedź nie możemy brać odpowiedzialności, gdyż jest to sprawą wyłącznie ogłaszającego. Zaleca się przeto, aby nie załączać do ofert oryginalnych świadectw lub innych pism, a tylko odpisy.

SPORT NARCIARSKI.

Instruktor: — Ależ, moje panie, przecież to nie nauka miłości.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, K. K. O. miasta Bydgoszczy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Zakład graficzny i miejsce odbicia, wydawca i miejsce wydania: Drukarnia Bydgoska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz, ul. Poznańska 12-14. — Odpowiedzialni redaktorzy: Za politykę wewnętrzną i społeczną: Zygmunt Felczak; politykę zagraniczną i gospodarczą: mgr Stanisław Strąbski; dział literacki i felieton: Henryk Kuminek; wiadomości z Wielkopolski i Pomorza i dział sportowy. Józef Kołodziejczyk; kronikę lokalną: Aleksander Kiedrowski; dział kobiecy i „Światek dziecięcy: Janina Hernetówna; rozmaitości, wiadomości z kraju i ze świata: Edmund Klessa; programy, zagadnienia radiowe i wiadomości ze Wschodu: Wincenty Sławiński; dział rolniczo-ogrodniczy: Dyonizy Wesołek. — Ogłoszenia i reklamy: Władysław Żewicki. — Zarządzający drukarnią: Ignacy Balwiński. — Za wiadomości z Gdyni: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni: za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu.